# BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRETMENLİK BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK, SPORTİF VE ÖĞRETMENLİK ÖZYETERLİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

**Bekir Barış Cihan**

**DOKTORA TEZİ**
**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ**
**ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ**
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ARALIK, 2014**

## TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren .....(….) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

**YAZARIN**

Adı : Bekir Barış

Soyadı : Cihan

Bölümü : Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

İmza :

Teslim tarihi :

**TEZİN**

Türkçe Adı : Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik, sportif ve öğretmenlik özyeterlilik algılarının incelenmesi

İngilizce Adı : Determınıng the perceptıons of academıc, sportıve and teachershıp self efficacy of the pyhsıcal educatıon and sport hıgh school teachershıp departmant students

## ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Bekir Barış Cihan

İmza:

**Jüri onay sayfası**

Bekir Barış Cihan tarafından hazırlanan "Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik, sportif ve öğretmenlik özyeterlilik algılarının incelenmesi" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

**Danışman:** Prof. Dr. Erdal ZORBA
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi……

**Başkan:** (Unvanı Adı Soyadı)
(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) ……

**Üye:** (Unvanı Adı Soyadı)
(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) ……

**Üye:** (Unvanı Adı Soyadı)
(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) ……

**Üye:** (Unvanı Adı Soyadı)
(Anabilim Dalı, Üniversite Adı) ……

Tez Savunma Tarihi: …../…../…….
Bu tezin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Servet KARABAĞ ……

## TEŞEKKÜR

Öncelikle gerek akademik anlamda gerekse bu tezin hazırlanması sürecinde beni daima destekleyen, yönlendiren, umutsuzluğa düştüğüm her an çözüm yolları sunan ve her zaman örnek alacağım değerli danışmanım Prof. Dr. Erdal ZORBA 'ya teşekkür ederim. Tezin uygulama ve yazım sürecinin her aşamasında katkıda bulunan ve destek olan Doç. Dr. Metin YAMAN, Yar. Doç. Dr. Kazım KAYA ve Doç. Dr. Bayram TAY hocalarıma teşekkür ederim.

Ayrıca, yaşamım boyunca beni her konuda destekleyen, bana güvenen ve yanımda olan değerli aileme tüm kalbimle teşekkür ediyorum.

Bekir Barış Cihan
Aralık, 2014

# BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRETMENLİK BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK, SPORTİF VE ÖĞRETMENLİK ÖZYETERLİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Doktora Tezi

Bekir Barış CİHAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ARALIK 2014

## ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik bölümü öğrencilerinin; Akademik, Öğretmenlik ve Sportif öz-yeterlik algılarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir.

Çalışmada öğrencilerin, Akademik, Öğretmenlik ve Sportif öz-yeterlik algılarının cinsiyetlerine, öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre, bölümü seçme nedenlerine göre, spor yaşlarına göre ve spor yapma sıklıklarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı sorgulanmıştır.

Çalışma, var olan durumu saptamaya yönelik betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki 65 üniversitenin beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Ancak bu araştırmada evren, anketlerin uygulanabildiği 7 üniversite ile sınırlanmıştır.

Araştırmanın verileri "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği, Öğretmen Öz Yeterliği Ölçeği ve Durumluk Sportif Güven Ölçeği" veri toplama araçları ile elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan Akademik Öz Yeterlik Ölçeği, Jerusalem ve Schwarzer (1981) tarafından geliştirilmiş ve Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından Türkçe 'ye uyarlanmıştır.

Öğretmen öz yeterlik algılarını belirlemek için Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) tarafından geliştirilen "Teachers' Sense of Efficacy Scale" (TSES-Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği)'nin Çapa, Çakıroğlu, Sarıkaya (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan formu kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan Durumluk Sportif Güven Ölçeği Vealey (1986) tarafından geliştirilen "Sportif kendine güven" ölçeğinden alınmıştır. Sportif kendine güven ölçeği, durumluk ve süreklik olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe 'ye

uyarlaması Engür, Tok ve Tatar (2006) tarafından yapılmıştır. Anketlerin kullanımım için gerekli izinler alınmış ve kullanılmıştır.

Bu çalışmada ilk olarak Shapiro-Wilk testi ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı incelenmiş ve sonuçlar tablolar her bir alt problem için ayrı ayrı tablolar halinde ilgili alt problemde verilmiştir.

Veriler normal dağılım göstermediğinden iki grubun karşılaştırılmasında Mann-Whitney U t testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise Kruskal-Wllis H testi kullanılmıştır.

Akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven arasında ilişki ise Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı hesaplanarak test edilmiştir.

Araştırma aşağıdaki sonuçları ortaya koymuştur;

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, normal seviyede çıkmaktadır. Ancak bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri 1. 2. ve 3. sınıfta düzenli olarak yükselirken 4. sınıfta sınav stresi ve gelecek kaygısı sebebiyle düşüş yaşandığı gözlemlenmiştir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 4 yıl boyunca almış oldukları pedegojik formasyon dersleri ile beraber öğretmen öz yeterlikleri, 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ölçekteki "Orta" düzeyine karşılık gelmektedir. Ancak nüfus yoğunluğu yüksek olan şehirlerde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni nüfus yoğunluğu düşük olan şehirlerde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güvenleri ile öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Akademik öz güven yüksek olan öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyi de yüksek olurken, akademik öz güven düzeyi yüksek olan öğrencilerin, sportif güven düzeyi düşüktür. Sportif öz güven ile öğretmen öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki yoktur.


| | |
|---|---|
| Bilim Kodu | :Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı |
| Anahtar Kelimeler | : Akademik, Öğretmen, Sportif öz-yeterlilik |
| Sayfa Adedi | : 180 sayfa |
| Danışman | :Prof. Dr. Erdal ZORBA |

# DETERMINING THE PERCEPTIONS OF ACADEMIC, SPORTIVE AND TEACHERSHIP SELF EFFICACY OF THE PYHSICAL EDUCATION AND SPORT HIGH SCHOOL TEACHERSHIP DEPARTMANT STUDENTS

Ph. D Thesis

Bekir Barış CİHAN

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

DECEMBER 2014

## ABSTRACT

The purpose of this study was to determine to different variables of perceptions of academic, sportive and teachership self efficacy of the pyhsical education and sport high school teachership departmant students.

In the study was questionned according to the studying class level, the reason of choosing department, the sport age and the frequency of playing sport perceptions of the academic, teachership and sportive self efficacy if becomes different or not.

The study was a descriptive study to determine a substantial case. The population of the study was the students of studying 2012-2013 education-teaching period of 65 university pyhsical education and sport high school teachership departmant students. But in this study the population was limited by 7 university.

The datas of the research prosured by "Academic Self-Efficacy Scale, Teacher Self-Efficacy Scale And State of Sportive Reliance Scale". Academic Self-efficacy scale was developed by Jerusalem and Schwarzer (1981) and was adapted to Turkish by Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007).

To determine of teacher self-efficacy "Teachers' Sense of Efficacy Scale" was developed by Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) and was adapted to Turkish by Çapa, Çakıroğlu, Sarıkaya (2005).

The scale used in this study of State of Sportive Reliance Scale was developed by Vealey (1986). Sportive reliance scale has two dimensions as state and continuity. The adaptation of the scale made by Engür, Tok ve Tatar (2006).

In this study first used Shapiro-Wilk test to find datas normality and the results for each

sub problem scened by the different tables..

Because of no normal distribution to comprasion of two groups Mann-Whitney U t test was used and to camprasion of more than two groups Kruskal-Wllis H test was used.

The relations in academic self-efficacy, teacher self-efficacy and state of sportive reliance was tested by calculating of Spearman range diffirences correlation parameter

The research presented these results:

Pyhsical education and sport high school teachership departmant students has normal levels of academic self-efficacy, teacher self-efficacy and state sportive reliance. In the 1. 2. and 3. class students' academic self-efficacy getting higher but it failed because of exam stress and feature anxiety in the 4. class.

The teacher self efficacy of pyhsical education and sport high school teachership departmant 4. class students was significant higher than 1. class students, because of having pedagogic formation lessons for 4 years.

The state of sportive reliance of pyhsical education and sport high school teachership departmant students was 'middle' level of the scale. But the students are in the more population density was significant higher state of sportive reliance than the students are in the low population density.

There was a significant relation between academic self reliance, teacher self efficacy and state of sportive reliance of of pyhsical education and sport high school teachership departmant students. While both high academic self reliance and high teacher self efficacy, it was found low sportive reliance. And there was no significant relation between sportive self reliance and teacher self efficacy.

Science Code : Physical Education and Sport Teachership Department

Key Words : Academic, Teacher, Sportive self efficancy

Page Number : 180 pages

Supervisor : Prof. Dr. Erdal ZORBA

# İÇİNDEKİLER

**TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....i**

**ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI..... ii**

**Jüri onay sayfası..... iii**

**TEŞEKKÜR .....iv**

**ÖZ ……...v**

**ABSTRACT..... vii**

**ŞEKİLLER LİSTESİ .....xi**

**TABLOLAR LİSTESİ..... xii**

**BÖLÜM 1 .....1**

**GİRİŞ .....1**

**1.1.Problemin Durumu.....1**

**1.2.Araştırmanın Amacı.....2**

**1.3. Araştırmanın Önemi.....4**

**1.4.Sayıltılar.....5**

**1.5. Sınırlılıklar .....5**

**1.6. Tanımlar .....6**

**BÖLÜM II. .....7**

**KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....7**

**BÖLÜM 3. .....35**

**GEREÇ VE YÖNTEM.....35**

**3.1. Araştırmanın Yöntemi .....35**

**3.2. Araştırma Evren ve Örneklemi .....36**

**3.3. Veri Toplama Araçları .....39**

**3.3.1. Akademik Öz Yeterlik Ölçeği ..... 39**

**3.3.2. Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği ..... 40**

**3.3.3. Durumluk Sportif Güven Ölçeği ..... 41**

**3.4. Verilerin Elde Edilme Süreci ..... 42**

**3.5. Verilerin Analizi ..... 42**

**BÖLÜM 4 ..... 45**

**BULGULAR VE TARTIŞMA ..... 45**

**4.1. Bulgular ..... 45**

**4.2. Tartışma ..... 113**

**BÖLÜM 5 ..... 121**

**SONUÇ VE ÖNERİLER ..... 121**

**5.1. Sonuç ..... 121**

**5.2. Öneriler ..... 128**

**BÖLÜM ..... 131**

**6. KAYNAKLAR ..... 131**

**BÖLÜM 6 ..... 146**

**EKLER ..... 146**

# ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yeterlilik ve Sonuç Beklentisi Arasındaki İlişki (Bandura, 1997). .....12

Şekil 2: Öğretmen Öz Yeterliğinin Doğal Döngüsü .....23

Şekil 3: Vealey (1986) objektif spor ortamı .....30

Şekil 4: Weiss ve Horn (1990) motivasyon kuramı.....32

Şekil 5: Vealey ve diğerlerinin Çok Boyutlu Sportif Kendine Güven Modeli .....33

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3-1: Çalışma Grubu Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı .....36

Tablo 3-2: Çalışma Gurubu Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı .....37

Tablo 3-3: Çalışma Grubu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Dağılımı .....37

Tablo 3-4: Çalışma Grubu Öğrencilerin Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünü Seçme Nedenine Göre Dağılımı .....38

Tablo 3-5: Çalışma Grubu Öğrencilerin Spor Yapma Yaşına Göre Dağılımı .....38

Tablo 3-6: Çalışma Grubu Öğrencilerin Spor Yapma Sıklığına Göre Dağılımı.....39

Tablo 3-7: Akademik öz-yeterlik anketinin puan aralıkları.....40

Tablo 3-8: Öğretmen öz-yeterlik anketinin puan aralıkları .....40

Tablo 3-8: Öğretmen öz-yeterlik anketinin puan aralıkları .....41

Tablo 4-1: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliği.....45

Tablo 4-2: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliği Maddeleri .....46

Tablo 4-3: Cinsiyet değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi .....47

Tablo 4-4: Cinsiyet değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi.....47

Tablo 4-5: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi .....48

Tablo 4-6: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....48

Tablo 4-7: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın

Tukey HSD testi sonuçları ..... 49

Tablo 4-8: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 50

Tablo 4-9: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 50

Tablo 4-10: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 51

Tablo 4-11: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 52

Tablo 4-12: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 52

Tablo 4-13: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 53

Tablo 4-14: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 55

Tablo 4-15: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 55

Tablo 4-16: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 56

Tablo 4-17: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 57

Tablo 4-18: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 57

Tablo 4-19: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 58

Tablo 4-20: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz Yeterliği ..... 59

Tablo 4-21: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz Yeterliği Maddeleri ..... 59

Tablo 4-22: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 62

Tablo 4-23: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi

sonuçları normallik testi.....62

Tablo 4-24: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi.....63

Tablo 4-25: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları.....63

Tablo 4-26: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları.....64

Tablo 4-27: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi.....64

Tablo 4-28: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları.....65

Tablo 4-29: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları.....65

Tablo 4-30: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi.....66

Tablo 4-31: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları.....67

Tablo 4-32: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi.....67

Tablo 4-33: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları.....68

Tablo 4-34: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi68

Tablo 4-35: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları.....69

Tablo 4-36: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği.....69

Tablo 4-37: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği Maddeleri.....70

Tablo 4-38: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi.....71

Tablo 4-39: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi.....71

Tablo 4-41: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 72

Tablo 4-42: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 73

Tablo 4-43: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 74

Tablo 4-44: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 74

Tablo 4-45: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 75

Tablo 4-46: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 76

Tablo 4-47: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 76

Tablo 4-48: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 77

Tablo 4-49: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 79

Tablo 4-50: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 79

Tablo 4-51: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 80

Tablo 4-52: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 81

Tablo 4-53: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 81

Tablo 4-54: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği ..... 82

Tablo 4-55: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören

Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği Maddeleri .....83

Tablo 4-56: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi .....84

Tablo 4-57: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi .....84

Tablo 4-58: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi .....85

Tablo 4-59: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....85

Tablo 4-60: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları .....86

Tablo 4-61: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi .....87

Tablo 4-62: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....87

Tablo 4-63: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları .....88

Tablo 4-64: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi .....89

Tablo 4-65: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....89

Tablo 4-66: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi .....90

Tablo 4-67: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....91

Tablo 4-68: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi .....91

Tablo 4-69: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .....92

Tablo 4-70: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören

Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterliği ..... 92

Tablo 4-71: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterliği Maddeleri ..... 93

Tablo 4-72: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 94

Tablo 4-73: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi ..... 94

Tablo 4-74: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 95

Tablo 4-75: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 96

Tablo 4-76: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 96

Tablo 4-77: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 97

Tablo 4-78: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları .97

Tablo 4-79: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 98

Tablo 4-80: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 99

Tablo 4-81: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 99

Tablo 4-82: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 100

Tablo 4-83: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 101

Tablo 4-84: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi ..... 101

Tablo 4-85 Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 102

Tablo 4-86: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Durumluk sportif güven düzeyi ..... 102

Tablo 4-87: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Durumluk sportif güven Maddeleri ..... 103

Tablo 4-88: Cinsiyet değişkeninin sportif güven düzeyi puanlarına göre normallik testi ..... 104

Tablo 4-89: Cinsiyet değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi..... 105

Tablo 4-90: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi..... 105

Tablo 4-91: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 106

Tablo 4-92: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi ..... 106

Tablo 4-93: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları..... 107

Tablo 4-94: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi ..... 107

Tablo 4-95: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 108

Tablo 4-96: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları ..... 109

Tablo 4-97: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi ..... 110

Tablo 4-98: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları..... 111

Tablo 4-99: Spor yapma sıklığı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi..... 111

Tablo 4-100 Spor yapma sıklığı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları ..... 112

Tablo 4-101: Akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin için Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı..... 113

# BÖLÜM 1

# GİRİŞ

Bu bölümde tez konusu olarak ele alınan probleme, araştırmanın amacına,araştırmanın önemine, sınırlılıklarına, araştırmaya başlarken yapılan varsayımlara vetezde geçen terimlerin hangi anlamlarda kullanıldığına ilişkin bilgilere yerverilmektedir.

## 1.1.Problemin Durumu

Öz yeterlik terimi, bireylerin yaşamlarındaki olayları ve işlevleride kontrol altına alabilme becerilerine ilişkin olan inanca işaret etmektedir. Araştırmacılar, öğretmenlerin bireysel özellikleri ile öğrencilerin öğrenme ya da davranışları arasında tutarlı bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuşlardır.

Öğretmenler ile yapılan araştırmalarda, öğretmenlerde bulunan bazı özelliklerin, çocukların akademik, sosyal ve uyum gibi çeşitli alanları üzerinde büyük bir etkiye sahip olabileceğini göstermiştir.

Öğrencilerin bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata hazırlamak ve hem kendilerine hem de topluma yarar sağlayacak meslekler edinmelerini sağlamak eğitim sürecinde okulların temel amaçlarıdır.

Öğrencileri gelecekteki meslek hayatlarına donanımlı ve başarılı şekilde hazırlamak, ailelerin ve eğitimcilerin en büyük çabasıdır. Gelecekteki başarılı meslek yaşamının temelleri eğitim ve öğretim yıllarındaki başarıyla sıkı bir ilişki içerisindedir.

Öz yeterlik algısı yüksek olan öğretmen adaylarının, mesleklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları problemli davranışları çözmede ve uygun danışmanlık becerilerini sergilemede daha başarılı oldukları vurgulanmaktadır.

Buradan hareketle mezun olduktan sonra beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapacak öğrencilerinin hem akademik hem sportif hem de öğretmenlik öz yeterlik algılarının araştırılması yapılması bir gereksinim haline gelmektedir.

## 1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında, öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin; akademik öz yeterlilik düzeyleri, öğretmenlik öz yeterlilik düzeylerini ve sportif öz yeterlilik düzeylerini incelemektir. Araştırmada bu 3 boyut, hem kendi içerisinde hem de birbirleri ile kıyaslanacaktır.

1. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği nedir?

2. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

3. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği nedir?

4. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

5. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin

öğretmen öz yeterliğinden “öğrenci katılım” faktörü yeterliği nedir?

6. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğrenci katılım” faktörü yeterliği;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

7. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejisi” faktörü yeterliği nedir?

8. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejisi” faktörü yeterliği;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

9. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterliği nedir?

10. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “sınıf yönetimi” faktörü yeterliği;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

11. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven durumu nedir?

12. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güveni;

a) cinsiyete,

b) öğrenim görülen sınıfa,

c) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına,

d) öğrenim gördüğü üniversiteye,

e) beden eğitimi bölümünü seçme nedenine ve

f) spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

13. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

### 1.3. Araştırmanın Önemi

Öz yeterlik inançları, bireyin; bilişsel, güdüsel, duyuşsal ve karar alma süreçlerinin işleyişinde önemli rol oynamaktadır. Bu inançlar; bireyin kendisini geliştirmesini, güdülenme düzeyini, güçlükler karşısında direnç göstermesini, duygusal yaşam kalitesini artırmasını ve önemli kararlar alırken seçimlerini etkilemektedir (Bandura, 1994, s.71).

Kötümser bakış açısına sahip bireyler, iyimser bakış açısına sahip olan bireylere göre problem çözme konusunda daha isteksiz, güçsüz ve enerjisi tükenmiş olarak nitelendirilmektedirler. Bununla birlikte, olumlu beklentilere sahip olan bireylerin, bir eyleme başlama ve devam ettirme açısından daha dirençli olacakları varsayılmaktadır.

Öz yeterlilik, kişilerin güdülenmesini ve öğrenmesini etkilemektedir. Öz yeterlilik, güdülenmenin artmasına yardımcı olmakta ve geçmişteki başarılara göre hedefler belirlenmesine katkı sağlamaktadır. Araştırmalar, yüksek öz yeterliliğe sahip öğrencilerin öğrenmelerinde daha etkili stratejiler kullandıklarını, daha zorlu hedefler belirlediklerini ve daha yüksek güdülenme seviyesine sahip olduklarını göstermektedir (Multon, Brown ve

Lnet, 1991, s. 36).

Etkinliklerini düzenleyebilmede kendilerini yeterli olarak algılayan öğrencilerin akademik öz yeterlik inançları güçlü olmaktadır ve bu öğrenciler daha yüksek akademik performans göstermektedirler. Öz yeterlik inançlarının diğer inançlarla, güdülenmeyle, akademik seçimlerle ve başarıyla ilişkili olduğu belirtilmektedir (Pajares, 1996, s.548).

Öz yeterlik inançları, dört kaynağın etkisiyle oluşmaktadır. Bunlar; doğrudan yaşantılar, dolaylı yaşantılar, sözel ikna, fizyolojik ve duygusal durumlardır (Zimmerman, 2000, s.88). Bu inançlar öğrencilerin başarı ya da başarısızlık durumlarından etkilendiğinden, öğretmen adaylarına etkili öğrenme ortamlarında başarılı olma olanakları sağlanması onların öz yeterlik inançlarını güçlendirebilir.

Öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeylerinin yüksek olması, amaçlarına odaklanmalarını, ortaya çıkan engeller karşısında mücadele edebilmelerini, elde edecekleri sonuçlara ilişkin beklentilerini ve etkili öğretmenlik davranışları geliştirmelerini önemli ölçüde etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarının belirlenmesi ve öz yeterlik inançlarının güçlendirilmesini sağlayacak yaşantıların düzenlenmesi önem taşımaktadır.

### 1.4.Sayıltılar

Araştırma yapılırken ve bulgular yorumlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde tutulacaktır.

Alınacak örneklem evreni temsil edebilecek niteliktedir.

Ankete verilecek cevapların doğru olduğu kabul edilecektir.

Denekler anketi cevaplarken tam kapasitelerini kullanacaklardır.

Anket istekli kimselere uygulanacaktır.

### 1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2012-2013 Eğitim ve Öğretim yılında Yüksek Öğretim Kurumu'na bağlı 7 üniversiteler ile sınırlıdır.
Bu araştırma anketten elde edilecek verilerle sınırlıdır.
Bu araştırma deneklere uygulanacak 3 adet anket ve Kişisel Bilgi Formu ile sınırlıdır.
Bu araştırma beden eğitimi ve spor yüksekokullarından sadece öğretmenlik bölümüyle sınırlıdır.

### 1.6. Tanımlar

Yeterlik: Bir kişiye belirli bir rolü oynayabilme gücü kazandıran özelliklerin varlığı veya bu rolü oynayabilmesini engelleyen özelliklerin yokluğudur (Bursalıoğlu, 1981, s. 4).

Öz Yeterlilik: Öz yeterlilik, bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinliği organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesine duyduğu inançtır (Bandura, 1997, s. 93).

Akademik Öz Yeterlilik: Akademik öz yeterlilik, bir kişinin verilen akademik görevleri belirlenmiş seviyede, başarılı bir şekilde yerine getireceğine olan öznel inancıdır (Bong, 2004, s. 290). Bu araştırmada akademik öz yeterlilik, öğrencinin akademik konuları kavrama, anladığı konuları başkalarına anlatma, öğrendiklerini uygulamada kendine duyduğu güveni ifade etmektedir.

Öğretmen Öz Yeterliği: Öğretmenin, öğrencinin öğrenmesinde sahip olduğu olumlu etkilere ilişkin inancı (Ashton, 1985, s.142).

Öğretmen Performans Yeterliği: Öğretmenin yükümlü olduğu eğitim öğretim etkinliğini gerçekleştirme konusunda algıladığı yeterlilik duygusu (Celep, 1997, s.27).

Sportif Kendine Güven: Kişinin istenen davranışı başarılı bir biçimde gerçekleştirebilmesine inancı olarak tanımlanmıştır. Sportif kendine güven iki alt boyuttan oluşmaktadır;

Sürekli Sportif Kendine Güven: Bireylerin, sporda başarılı olmak için genellikle kendi yeteneklerine duydukları inancın kesinlik derecesini ifade eder. Durumluk Sportif

Kendine Güven: Bireylerin, sporda başarılı olmak için bazı zamanlarda kendi yeteneklerine duydukları inancın kesinlik derecesini ifade eder (Vealey, 1986, s. 232).

Kendine Güven: Anshel ve arkadaşları kendine güveni, durum ve kişilik özelliği olarak iki farklı şekilde tanımlamışlardır. Bir durum olarak Kendine Güven; özel bir zamanda başarılı olabilmek için bireyin kendisi hakkında ki kesinlik derecesi ya da geçici ve durumsal inançtır. Kişilik özelliği olarak ise herhangi bir aktivitede başarılı olma eğilimidir (Martens,1990, s. 132).

# BÖLÜM II.

# KAVRAMSAL ÇERÇEVE

## 2.1. Öz Yeterlilik

Albert Bandura tarafından geliştirilen "Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı"nın önemli kavramlarından biri olan "self-efficacybelief " Türkçe 'ye "yetkinlik beklentisi" ve "öz-yeterlilik inancı" olmak üzere iki farklı şekilde çevrilmiştir (Bıkmaz, 2004; Keskin ve Orgun, 2006; Kuzgun, 2000; Özyürek, 1995). Bu çalışmada, self-efficay kavramı öz yeterlilik olarak kullanılan çevirisi kabul edilmiştir.

Korkmaz (2002)'a göre öz yeterlik "Bireyin yapması gereken performans ile kendi kapasitesini karşılaştırıp duruma göre harekete geçmesi; bireyin karşılaşmış olduğu güçlüklerde nasıl başarılı olabileceğine ilişkin kendisi hakkındaki inancı, kısaca kişinin kendini bilmesidir". Senemoğlu (2005)'na göre ise, "bireyin gelecekte karşılaşabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derecede başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısıdır. Bu algılar, bireylerin nasıl hissettiklerini, düşündüklerini, kendilerini motive ettiklerini ve davrandıklarını belirlemektedir ( Üredi ve Üredi 2006, s. 2).

Schunk (1991)'a göre yeterlik inancı, insan davranışlarının en önemli yordayıcısıdır. Bireyler bir görevi gerçekleştirmek için gerekli yeteneğin ve denetim gücünün kendilerinde bulunduğuna inanırlarsa, bu görevi seçmek için daha istekli olur, bu konudaki kararlılıklarını dile getirir; gereken davranışları sergilerler.

Öz yeterlik algıları insanların bir davranış üzerinde ne kadar çaba sarf edeceği, engellere ne kadar süre direneceği ve aksi durumlarda ne kadar esnek davranabileceğinin

belirlenmesinde yardımcı olur. Sonucun ise yarayacağı hissi ne kadar kuvvetli olursa çaba, direnç ve esneklik de o kadar çok olur (Pajares, 2002, s. 54).

Bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize etme ve başarılı olarak yapma gücüne ilişkin kendi yargısına öz yeterlilik denir (Bandura, 1997, s. 91). Öz yeterlilik; içinde bilişsel, sosyal, duygusal ve davranışsal becerileri barındıran ve sayısız amaçlar doğrultusunda, yöneltilmek ve organize edilmek zorunluluğu olan genel bir kapasitedir (Schunk, 1991, s.223). Öz yeterlilik bireyin becerilerinin bir fonksiyonu olmaktan öte bireyin becerisini kullanarak yapabildiklerine ilişkinin yargılarının bir bütünüdür. Diğer bir deyişle öz yeterlilik bireyin, farklı durumlarla baş etme ve bir etkinliği başarma yeteneği ile kendi kapasitesine ilişkin algılayışıdır (Pajares, 1996, s. 547).

Öz yeterlilik yetenekli olmaya değil ama kişinin kendi kaynaklarına güvenmesine karşılık gelir. Bir durumla baş etmede yeterli becerileri olan, ancak öz yeterliliği düşük olan kişi, söz konusu becerilerini harekete geçiremeyecektir. Öz yeterlilik kavramı, bir eylemin planlanması, gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların gözden geçirilmesi sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi öğeleri içerir. Güçlü bir öz yeterlilik başarı ve iyilik halinin oluşmasını ve en önemlisi kişisel gelişimi ve becerilerin çeşitlenmesini sağlar. Önceki başarılı deneyimler, kişisel olarak benzer özellikleri taşıyan diğer insanların başarı örnekleri, çevreden gelen olumlu geribildirimler ve olumlu duygu durum öz yeterlilik inancını besleyen kaynaklardır. Bir eylem başarısızlıkla sonuçlandığında, öz yeterliliği yüksek olan bir kişi, bu başarısızlığı kendi eksikliğine değil, kullanılan yöntem ve stratejilerin yanlışlığına bağlar.

Bandura 'ya göre (1997) öz yeterliliği düşük ve yüksek olanları ayırt eden en önemli özellik, öz yeterliliği yüksek olanların başarısızlıkları karşısında çabuk toparlanıp eylemlerinde ısrarcı olmaları, yani yılmamalarıdır.

### 2.1.1 Öz Yeterliği Yüksek Olan Bireylerin Özellikleri

• Karmaşık olaylarla baş edebilmek

• Problemlerin üstesinden gelmek

• Çalışmalarında sabırlı olmak

• Başarmak için kendilerine güvenmek

• Okulda daha başarılı olmak

• Meslek hayatlarında daha başarılı olmak

Öz Yeterliği Düşük Olan Bireylerin Özellikleri

• Olaylarla baş edememek

• Umutsuzluk ve mutsuzluk

• Problemlerle karşılaştıklarında kendilerini yetersiz bulmak

• İlk denemelerinde başarısız olurlarsa tekrar denemekten kaçınmak

• Kendi gayretlerinin, sonucu değiştiremeyeceğine inanmak (Yeşilyaprak,2009, s. 229).

Bandura‟ ya (1997) göre öz yeterlilik kavramı en iyi Sosyal Bilişsel Kuram kapsamında anlaşılabilir. Öz yeterlilik inancının gelişmesinde dört tane temel özellik vardır. Bu dört temel özellik aşağıda sıralanmıştır:

1. Başarılı (Tamamlanmış) Performanslar: Öz yeterlilik inancını en çok etkileyen kaynaklardan birisi, bireyin geçmiş yaşantılarından edindiği tamamlanmış başarılı performans deneyimleridir. Tamamlanmış başarılı deneyimler, kişisel deneyim ve yaşantıya bağlı olduğu için öz yeterlilik inancında önemli bir yere sahiptir. Geçmişte yaşanan başarılı performanslar, öz yeterlilik inancını arttırırken, üst üste yaşanan başarısızlıklar ise kişinin öz yeterlilik inancını azaltabilmektedir.

Tekrar eden ve başarılarla gelişen kuvvetli öz yeterlilik algısı, daha sonra yaşanan başarısızlıklardan etkilenmeyecektir. Bireyler gerçekleştirdikleri eylemlerin sonuçlarını değerlendirirler. Değerlendirdikleri sonuçları, benzer eylemleri gerçekleştirme konusunda bir öz yeterlilik algısı oluşturmada kullanırlar. Bireyin gerçekleştirdiği işlerde elde ettiği başarı, bireyi gelecekte de benzer davranışlara yönlendirmektedir.

2. Dolaylı Yaşantılar (Model Alma): İnsanlar, yeteneklerini sadece karar verme becerileriyle geliştirmez. Başka insanların benzer olaylardaki başarılı davranışlarını gözlemleyerek de kişilerin yeterlilik algı düzeyleri artabilmektedir. Bireyin kendisine benzer özellikleri olan kişilerin performasnlarını gözlemlemesi yetkinlik inançlarını arttırmaktadır. Dolaylı yaşantılar ya da model alma ile elde edilen öz yeterlilik algısı, başarılı performanslar yoluyla elde edilene göre daha zayıftır ve olumsuz yaşantıdan daha kolay etkilenmektedir .

Söz konusu alanda kişilerin deneyimleri yok veya sınırlıysa kişi başkalarının deneyimlerinden daha fazla etkilenir. Model alınan kişinin bireye ne derece benzediği, hem model olarak seçilmesini hem de modelin kişi üzerindeki etki derecesini etkilemektedir. Kişi, model aldığı bireyin kendisine benzediğini düşünüyorsa öz yeterlilik inancı modelin başarı ve başarısızlıklarından fazla etkilenecektir.

3. Sözel ikna: Kişinin öz yeterliliğini değerlendirmesinde önemli kişilerden gelen geri bildirimler ve sözel iknalar önemli bilgi kaynağıdır. Sözel ikna, başkalarının bireyin belli becerilere sahip olduğu yönünde yaptıkları sözlü değerlendirmeleri içermektedir. İnsanlar başarmaları için gereken yeteneğe sahip olduklarına ikna edildiklerinde veya başaracağına inandırıldıklarında daha fazla çaba göstermekte ve herhangi bir problem ortaya çıksa bile kendi yeterliliklerinden şüphe duymadan çabalarını sürdürmektedirler.

4. Fizyolojik Tepkiler: İnsanlar yetenekleri hakkındaki yargılarını bedenlerindeki tepkileri gözlemleyerek oluştururlar. Performans anında bireyin yaşadığı kaygı, sinirlenme, heyecanlanma gibi duygular ve hızlı kalp atışı, terleme gibi fizyolojik değişimler bireyin yeterlilik değerlendirmelerini etkilemektedir. Bireyin gerçekleştirmekte olduğu eyleme karşı hissettiği heyecan, stres, korku gibi güçlü duygusal etkiler sonucun başarılı veya başarısız olacağı konusunda ipuçları sağlar. Genel olarak, olumlu duygular öz yeterlilik algısını güçlendirirken, olumsuz duygular öz yeterlilik algısını zayıflatır.

Bandura (1997), bireylerin herhangi bir davranışı ortaya koymasında ve istediği sonucu elde etmesinde etkili olan iki temel beklentiden söz etmektedir. Bu beklentiler, öz yeterlilik beklentisi ve sonuç beklentileridir. Öz-yeterlik beklentisi ile sonuç beklentisi birbirinden farklı yapılardır. Sonuç beklentisi, kişinin yaptığı bir davranışın hangi sonuçları doğurabileceğini yaklaşık olarak tahmin edebilmesidir. Sonuç beklentisi, öz yeterlilik inancının harekete geçirdiği davranışın ardından umulan sonucun elde edileceği duygusudur. Öz-yeterlik beklentisi ise kişinin istediği bir sonucu yaratabilmek için gerekli davranışları başarıyla gösterip gösteremeyeceğine ilişkin inancıdır. Öz yeterlilik beklentisi, kişinin ne kadar yeteneğe sahip olduğu konusunu değil, sahip olduğu yeteneği ile ne yapabileceği konusundaki inancıdır. Başka bir deyişle, bir davranışı gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği konusundaki yargısıdır.

Kurama göre, önemli olan kişinin bir davranışı başarıyla yapıp yapamayacağına ilişkin yargılarıdır, çünkü bu yargılar kesin bazı sonuçları doğuracaktır. Diğer bir deyişle, öz-yeterlik inancı yüksek olan bireyler istedikleri sonuçları elde edebilecekleri için sonuç beklentileri de buna uygun bir biçimde şekillenecektir (Pajares, 1996, s.562).

Bandura (1994)'ya göre hayat boyu öz yeterlilik inancını etkileyen bazı faktörler aşağıdaki gibidir:

Kişilik Algısı: Yeni doğanlar öz kavramıyla doğmazlar. Onlar çevresel tepkileri doğurmak için değişik etkiler geliştirirler. Örneğin, bebek süt istediğinde ağlar ve süt verilir. Ağladığında ve süt verilmediğinde başka yollara başvurur. Çevreyi kontrol etmede başarılı olan bebekler hayatın ileriki bölümlerinde öz kavramını oluşturmada daha başarılı olurlar.

Aile Etkisi: Bireyler yapabileceklerinin farkına ancak uygulayarak varabilirler. Fiziksel ve sosyal yeterliliklerini, mantık ve dil becerilerini geliştirmek zorundadırlar. Bunları yapabilmede oyun aktivitelerinin, uykunun, boş zaman değerlendirme şekillerinin önemi büyüktür. Öz yeterliliği geliştirmede ailenin bu olanaklar sunması veya ne şekilde sunduğu çok önemlidir. Bu nedenle, ailelerin bireylerin öz yeterlilik algısın geliştirme konusunda önemli bir etkisinin olduğu gözlenmektedir.

Arkadaş Çevresi Etkisi: Bireylerin yapabileceklerini uygulama çevrenin genişlemesi ile paraleldir. Sosyal öğrenmenin ve deneyim sahibi olmanın en önemli yollarından biri arkadaş çevresidir. Bundan dolayı, bireyler bulundukları ortamda popüler olma ve prestij kazanma peşindedirler. Bireylerin bu arkadaş çevresi seçimi ilgi alanına göre şekillenmektedir. Bireylere arkadaş seçmek, bireylerin gerçek ilgilerinden uzak bir yaşam sürmesini ve öz yeterlilik algılarının kontrollü gelişimine neden olmaktadır. Bireylerin kendi arkadaş seçimi ise onların gerçek ilgileri doğrultusunda öz yeterlilik algısı geliştirmesini beraberinde getirmektedir.

Okul Etkisi: Bireyin yaşantısının en etkili çağında, okullar kültürlenme ve sosyalleşme sürecini aktif kılmaktadırlar. Okul bireylerin bilişsel becerilerini geliştirdikleri, bireylere bilgi akışının ve toplumda daha etkin yaşayabilmeleri için gerekli kişilik donanımının sağlandığı yerdir. Bununla birlikte, bireyin bu özellikleri kazanıp kazanmadığının değerlendirildiği yerdir. Dolayısıyla, öğretmenlerin bireyleri değerlendirmeleri ve onların yetenekli olup olmadıkları kanaatini taşımaları, bireylerin sınavdaki durumları, diğer bireylerle ilişkileri, okul derslerindeki konumlar bireyin öz yeterlilik algısını doğrudan

ilgilendirmektedir. Bu da, bireylerin akademik başarıyı yakalamaya olan inancının okulda oluşabileceğini göstermektedir. Akademik başarı inancı ve inançsızlığı da bireyin diğer öz yeterlilik inançlarını etkilemektedir.

Deneyimler Süresince Öz yeterliliğin Gelişimi: Her deneyim kişinin yeterlilik algısını geliştirmesini zorunlu kılmayı beraberinde getirmektedir. Ergenlerin yetişkin pozisyonunda yaşayabilmeleri için gereklilikleri ve hayatlarının tüm sorumluluğunu alacaklarını öğrenmeleri gerekmektedir. Bu gereklilikler birçok yeni beceriyi ve yetişkin toplumunda yaşayabilme yollarını edinmelerini beraberinde getirmektedir. Bu gelişme çevresinde karşılaştıkları problemlerle baş etme yollarını öğrenerek bireyler öz yeterlilik inançlarını arttırmaktadırlar.

Olgunluğun Beraberinde Getirdiği Öz yeterlilik İhtiyacı: Genç yetişkinlik dönemi, bireylerin, son yaşadıkları ilişkilerden aile ilişkilerinin değişiminden ve kariyerlerinden kaynaklanan yeni gereksinimlerle nasıl başa çıkacaklarını öğrenmelerini gerekli kılan bir süreçtir. Bu süreçte var olan bireyin öz yeterlilik inancı, gereksinimleri karşılamadaki başarısını doğrudan etkilemektedir. Yetişkinliğe düşük öz yeterlilik inancıyla giren bir birey stresli bir yaşantıya sahip olmaktadır. Becerilerine karşı bireyin geliştirdiği öz yeterlilik algısı onun yetişkinlik dönemini ne şekilde geçireceğini belirlemektedir.

Geçmiş Yaşantılar: Biyolojik olarak bireyin olgunlaşması becerilerinin de düşmesini beraberinde getirmektedir. Fiziksel becerilerin bu düşüşü beraberinde getirmesi bireyin, bu olumsuz etkiyi aza indirmek için, fiziksel aktivitelerin yerini doldurabilecek farklı becerilerde öz yeterlilik algıları oluşturmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla, bireyin bunu sağlayabilmesi geçmiş dönemlerinde edindiği becerilere ilişkin öz yeterlilik algılarıyla paraleldir.

Bireyin, davranış ve sonuç sürecindeki yeterlik inancı ve sonuç beklentisi arasındaki ilişki Şekil 2"de özetlenmiştir:

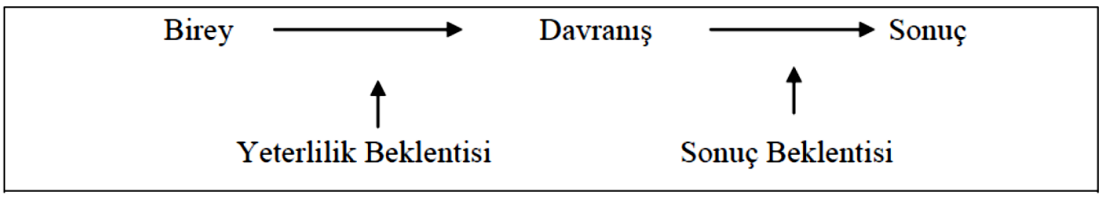


Şekil 1. Yeterlilik ve Sonuç Beklentisi Arasındaki İlişki (Bandura, 1997).

Yeterlik beklentisi ve sonuç beklentisinden başka öz yeterliliğin üç önemli boyutu vardır. Bu üç boyut aşağıdaki gibi açıklanabilir (Bandura, 1997):

1. Düzey: Kişinin gerçekleştireceği davranışın ya da görevin zor ve karmaşık olmasıyla ilgilidir. Bir kişi ne derecede zor bir işi başarabileceğine inanıyorsa o kimsenin o konudaki öz yeterlilik algısı düzeyinin o derece yüksek olduğu söylenebilir.

2. Genelleme: Öz yeterlilik inancının çeşitli aktivitelere transfer edilebilirliğidir.

3. Dayanıklılık: Öz yeterliliğin dayanıklılığı kişinin işi başarıyla yapacağına ilişkin kendine olan güvenin miktarıyla ilişkilidir.

Öz yeterlilik algısının yüksek ya da düşük olmasına bağlı olarak, öğrenciler karşılaştıkları görevlere farklı yaklaşır, farklı seviyelerde çaba harcarlar. Öz yeterliliklerine güvenen öğrenciler zor görevleri kaçılacak tehdit unsurları olarak görmez, tam tersine üstüne giderek mücadele ederler. Kendilerine çaba harcamayı gerektiren hedefler belirlerler. Başarısızlıkla karşılaşılması durumunda pes etmez, çaba harcarlar (Bower ve diğerleri, 2009, s.798).

Bandura(1997), düşük öz yeterlilik inancı olan öğrenciler ise kişisel tehdit olarak gördükleri zor görevlerden kaçarlar. Zor görevlerle karşılaştıklarında yüksek çaba göstermezler. Başarısızlıklar karşısında yetersiz performanslarını yetenek eksiği olarak algılarlar ve yeteneklerine olan inançlarını kaybederler. Yeteneklerine olan olumsuz inançlarından dolayı yeteneklerine uygun seviyede performans göstermezler. Ayrıca öz yeterlilikleri düşük öğrenciler kendilerine çaba gerektirmeyen, küçük hedefler belirler.

Öz yeterlik inançları yüksek bireyler kendilerine karşı karşıya kalacakları durumla ilgili olarak daha yüksek hedefler koyarlar ve bu hedefler bu bireylerin daha yüksek başarımlara erişmelerini sağlayabilir. Öz yeterlik inançları yüksek olanlar, inandıkları yeterliklerini ve bireysel hedeflerini göz önüne alarak başarımlarını olumlu yönde etkileyecek başarılı senaryolar düşünürler. Öz yeterlik inançları düşük olanlar ise bazı yeterlikleri olsa bile bunlara inanmadıkları için karşı karşıya kaldıkları durumları riskli görür ve başarısızlıkla ilgili senaryolar düşünürler. Bu da başarılarının düşmesine neden olur (Akgün, 2008, s. 9).

### 2.1.2. Öz-yeterliğin Bireye Etkisi

Bandura vd. (1980) Öz-yeterliği yüksek olan bireylerde karmaşık olaylarla baş edebilme, problemlerin üstesinden gelebilme, olumsuzluklarla karşılaştıklarında kolayca geri dönmeme ısrarlı ve sabırlı olma, başarmak için kendine güven duyma, yüksek güdülenme seviyesi ve görev için çabada devamlılık gösterme, okulda ve meslek hayatlarında daha başarılı olma gibi özellikler; öz-yeterliği düşük olan bireylerde ise, olaylarla baş edememe, umutsuzluk ve mutsuzluk, problemlerle karşılaştıklarında kendilerini yetersiz bulma, ilk denemelerinde başarısız olurlarsa tekrar denemekten kaçınma, kendi gayretlerinin sonucu pek değiştiremeyeceğine inanma gibi özellikler bulunduğu belirtilmektedir.

### 2.1.3. Öz Yeterlik Algısından Etkilenen Süreçler

Öz yeterlik algısı, kişilerin duygularının, düşüncelerinin, motivasyonlarının ve davranışlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Öz yeterlik algılarının başlıca dört ana süreç üzerinde farklı etkileri bulunmaktadır. Bunlar bilişsel, güdüsel, duyusal ve seçimsel süreçlerdir ( Bandura, 1994, s.72).

1. Bilişsel Süreçler

İnsanların sahip oldukları öz yeterlik algılarının kuvvetli olması, belli bir amacı belirleme ve gerçekleştirme güdülerini de o denli güçlü yapacaktır. İnsanlar bir davranışı göstermeden önce olası sonuçlarının senaryolarını zihinlerinde canlandırırlar (Bandura, 1995,s. 6). Bilişsel faktörlerde oluşturulan senaryolar, gerçekleşecek olan çevresel olayların kısmen de olsa tahmin edilmesini, bu olaylara karsı nasıl motive olunacağını ve ne tür duygusal tepkiler verileceğini belirler (Bandura, 1989, s. 9) . Öz yeterliği yüksek olan bireylerin oluşturdukları senaryolar, olumlu rehberlik yapacak ve performanslarını destekleyecek şekildedir. Düşük öz yeterlik sahibi bireyler ise başarısızlık senaryoları oluştururlar. Bir başka deyişle kişinin öz yeterlik algısı ne kadar yüksekse, amaçlarına ulaşabilmek için göstereceği çaba da o kadar yüksek olacaktır. Öz yeterlik algısının etkileri bilişsel süreçlerde çeşitli şekillerde gerçekleşir (Bandura, 1995, s. 6). İnsanları diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerinden biri davranışlarının sonuçlarını tahmin edebilmesi ve yaşamlarını etkileyebilecek olanlarını kontrol altına alabilmek için kullandığı düşünce gücüdür (Bandura, 1995, s. 6). Bilgi ve düşünme becerileri bilişsel problemlerin çözümü için kullanılan araçtır. İnsanlar yaptıkları eylemin olumsuz sonuçlar doğurmaması için önceden meseleleri kendi kendine test edip, sonuçlarını düşünerek

harekete geçerler (Bandura, 1989, s. 9). İnsanların çeşitli öngörülerde bulunması ve bu öngörülerin sonuçlarına yönelik kurgular ortaya koyabilmesi bilişsel düşünmenin bir göstergesidir. İnsanlar başarısız ve olumsuz durumların üstesinden gelmek için güçlü öz yeterlik algılarına sahip olmalıdır. Aksi halde düşük öz yeterlik algısına sahip bireyler, düzensiz bir analitik düşünmeye, hedeflerinin düşürülmesine ve performansların bozulmasına sebep olurlar (Bandura, 1995,s. 6).

2. Güdüsel Süreçler

Öz yeterlilik algısı, insanları sahip olduğu güdülerin düzenlemesinde anahtar bir rol oynar. İnsanların sahip olduğu algılar, onların etkinliklerde gösterecekleri sonuçları tahmin etmesini sağlar. Bireyler kendilerini güdüler, amaçlarını belirler ve gelecekleri için düşündükleri etkinlikleri planlarlar. Bandura'ya göre, üç bilişsel güdüleme bulunmaktadır: nedenselleştirme, sonuç beklentileri ve bilişsel hedefler. Bu öğelerin dayandığı kuramlar ise nedensellik kuramı, beklenti-değer kuramı ve hedef kuramıdır. Öz yeterlik algıları ise nedensel durumlardan etkilenmektedir. Öz yeterlik algısı yüksek olan bireyler başarısız olduklarında bu durumu az çaba sarf etmelerine bağlarken, öz yeterlik algısı düşük olan bireyler ise başarısızlıklarını beceriksizliklerine bağlarlar. Nedensel bağlantılar öz yeterlik algıları ile motivasyonu, performansı ve duyuşsal reaksiyonları biçimlendirir (Bandura, 1994, s. 74).

Öz yeterlik aynı zamanda kişinin alacağı modeli ve duygusal reaksiyonlarını da etkiler. Yüksek öz yeterlik zor hedeflere ulaşmada etkili rol oynar. Bunun aksine, öz yeterlik algısı az olan insanlar endişe, stres, depresyon ve dar görüşlülük gibi etkenlerden dolayı aslında öyle olmasa da hedeflere ulaşmanın olduğundan daha da zor olduğu kanısına varabilirler. Sonuç olarak; öz yeterlik algıları eninde sonunda ulaşılacak başarılara ulaşma gücünü güçlü bir şekilde etkiler. Öz yeterliğin bu fonksiyonu, kendini doğrulayan kehaneti yaratmıştır. Yani bu kehanete göre, insan neye inanırsa, o gerçekleşir. Buna göre, yüksek öz yeterlik algısına bağlı olarak gayret ve performansı artması ile birlikte kişi kendini yararlı hisseder. Düşük öz yeterlik algısı ise kişinin başarısız olmasına, güven eksikliğine ve moral bozukluğuna sebep olur (Pajares, 2002, s. 52).

Kişilerin temsil mekanizmaları arasında, insanların yaşamları üzerinde etkisi olan olayları kontrol edebilme yeteneği ile ilgi inançlarından daha yaygın ya da temel bir şey yoktur. Öz yeterlilik algıları motivasyon, etki ve faaliyetlerin yakınsal belirteçleri seklinde işlev görür. Yani psikolojik, bilişsel ve duygusal süreçlerde işlev gösterirler. Bu süreçlerin bazıları,

duygusal canlılık ve düşünce modeli gibi sadece etkileyici rolü görmezler, aynı zamanda önemli ölçüde de değerlidir (Bandura, 1989, s. 47).

Öz yeterlik algıları, motivasyona çeşitli yollarla yardım ederek etkisini göstermektedir. İnsanların kendileri için kurdukları hedeflerin belirlenmesinde, hedeflere ulaşmada gösterecekleri çabada ve karşılaşılan zorluklarla ne kadar mücadele edileceğinin belirlenmesinde öz yeterlik algıları etkili olmaktadır.

3. Duyuşsal Süreçler

İnsanların yeteneklerine olan inanışları, motivasyon düzeylerinin yanı sıra tehdit edici veya zor durumlardaki deneyimlerinde ne kadar stres ve depresyon yaşadıklarını da etkiler (Bandura, 1995, s. 8).

Yüksek öz yeterlik algılarına sahip olanlar, zor işleri başarmada cesur davranırken, düşük öz yeterliğe sahip olanlar, olası zorlukları büyütmekte ve endişelenmektedir. Sıkıntılı durumlarla başa çıkabileceğine inanan bireyler zihinlerinde olumlu senaryolar canlandırırken, kendini yetersiz bulan bireyler yüksek oranda endişe içinde kalırlar. Öz yeterlik algıları bireylerin etkinliklere katılıp katılmamasını etkiler. Bireyin öz yeterlik algısı ne kadar güçlüyse, zor etkinliklerde yer alması konusundaki cesareti daha fazladır (Bandura, 1994, s. 75).

Öz yeterlik algıları, düşünce süreçlerini kontrol etmenin yanı sıra, stres ve depresyon yaratan düşünceleri düzenlemede de anahtar bir etkendir (Bandura, 1995, s. 183).

Pajares (2002),duyuşsal süreçler üzerinde önemli bir role sahip olan öz yeterlik algıları bir etkinliğin seçimi ve uygulanması sırasında bireyin nasıl bir tavır sergileyeceği üzerinde etkilidir. Yüksek öz yeterlilik bireylerin güç durumlarla mücadele ederken rahat ve sakin davranmalarına yardımcı olur. Düşük öz yeterlik algılarına sahip kimseler ise yapacakları çalışmaların gerçekte olduğundan daha zor ve anlaşılması güç olduğuna inanırlar. Bu tip bir düşünce; kaygıyı ve stresi arttırırken; kişinin bir sorunu en iyi şekilde çözebilmesi için gereken bakış açısını daraltır. Bu nedenle öz yeterlik algıları, bireylerin elde edeceği başarıdüzeylerini çok güçlü bir şekilde etkilemektedir.

Öz yeterlik algılarının oluşumunda en önemli etken kişinin yaşadığı deneyimleridir. Bu nedenle, ilk kez yaşanan deneyimlerin bir rehber eşliğinde yaşanması büyük önem taşımaktadır. Olumsuz deneyime sahip olan bireylere, korkularına rağmen başarılı olabilecekleri ortamlar yaratılmalıdır. Korkulan etkinliklerin alt işlem basamaklarına

ayrılması ve her basamakta kazanılan başarının korku ve endişe gibi olumsuz duyguların oluşumuna yol açmayacak şekilde rehber eşliğinde yapılması, öz yeterlik algısının oluşumunda ya da onarılmasında etkili olabilmektedir (Bandura, 1994,s.76).

4. Seçme Süreçleri

Bandura'ya (1995)göre, bireyler çevrelerinin hem ürünü hem de üreticisidirler. Bu durumdan dolayı öz yeterlik kişinin seçtiği çevreyi ve yapılacak olan etkinlikleri etkilemektedir. İnsanlar kendilerini yeterli görmedikleri durumlardan kaçınırken, aksi durumdaysa istekli davranmaktadırlar. Yaptıkları seçimlerle insanlar, yaşamlarına yön verecek olan farklı ilgi, sosyal çevre ve becerilerini de geliştirirler. Seçilmiş çevrelerde ise belli değer, ilgi ve yeterliklerin gelişmesi devam etmektedir.

Pajares (2002), öz yeterlik insanların yaptığı seçimleri ve izledikleri yolları etkiler. Bireyler seçim yaparken genelde güvendikleri ya da kendilerini yetkili hissettikleri konuları seçmeye yönelirler, aksinden kaçınırlar. Sonucunda yeteri kadar mükafat elde edemeyeceklerini bilirlerse, bu seçimlere yönelmezler. Davranışın sonunda başarıya ulaşma fikrinin çokluğu, o davranışı seçmede oldukça etkilidir.

Kariyer seçimi ve gelişimi, yasamı seçimle ilgili süreçler kapsamında etkileyen öz yeterlilik algılarının bir örneğidir. Yüksek öz yeterlilik duyusuna sahip kişilerin meslek seçimindeki alternatifleri de çeşitlenmektedir. Bununla birlikte seçtikleri mesleğe hazırlanmak için gösterdikleri çaba, ilgi ve başarıları öz yeterlik algısından etkilenmektedir (Bandura, 1995, s. 183).

### 2.2. Akademik Öz-Yeterlilik

Eğitimin kalite ve yapısının ciddi biçimde tartışıldığı günümüzde, bu değerlendirilmelerin üniversite öğrenimi açısından yapılmasının önemi hızla artmaktadır. Öğretimde niteliğin arttırılması araştırılırken sosyal yeteneklerin yanı sıra, bireyin kendi yeteneklerine ilişkin bakış açısının da dikkate alınması ve bunun bireyin eylem yeteneğinin önemli bir öğesi olarak kabul edilmesi gerektiği görüşü önem kazanmaktadır. Bireyin kendine ilişkin yaptığı tahminler ve değerlendirmeler ifade edildiğinde öne çıkan kavramlardan biri olan öz yeterlik, üniversite öğrenimine ilişkin olarak da ele alınabilir. Bu anlamda akademik öz yeterliğin araştırılması yeni bakış açılarını görmemizi sağlayacak bir araç olarak düşünülebilir (Zimmerhofer et al. 2006, s, 68).

Akademik öz yeterlilik, bir kişinin verilen akademik görevleri belirlenmiş seviyede başarılı

bir şekilde yerine getireceğine olan öznel inancıdır. Öz yeterlilik öğrencilerin kendi başarıları ve başarısızlıkları için yaptıkları atıflar tarafından etkilenmektedir (Bong, 2004, s. 290).

Sosyal Bilişsel kuramcılar, öğrencilerin öz yeterlilik inancını, belirli akademik görevleri yerine getirme kapasitelerine ilişkin kendi yargılarının akademik performansın önemli bir belirleyicisi olduğunu vurgulamışlardır. Öz yeterlilik inancının, öğrencilerin akademik görevlerde yaşadıkları kaygı, çaba ve ısrarı yönlendirdiği iddia edilmiştir (Pajares ve Miller, 1997, s.65 ).

Akademik öz yeterlilik, öğrencilerin öğrenme görevlerini başarıyla tamamlayıp tamamlayamayacaklarına dair kendilerine ilişkin inançlarıdır. Yüksek akademik öz yeterlilik, öğrencilerin öğrenme sürecinde ısrarcı davranmalarını, mücadele etmelerini ve yeteneklerine uygun güçlükte görevler seçmelerini sağladığı için öğrencilerde akademik başarıyı da arttırmaktadır. Öğrencilerin akademik başarılarında önemli etkisi olan akademik öz yeterlilik kavramından sonra sınav kaygısı kavramı açıklanacaktır.

Akademik öz yeterliliği yüksek üniversite öğrencilerinde daha iyi akademikperformans ön görülmektedir (Chemers, Hu ve Garcia, 2001, s. 58). Yüksek zekâya sahip üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmada öz yeterlilik inancının sınav performansına anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüştür (Vrugt, Langereis ve Hoogstraten, 1997, s. 62).

Gore (2006) çalışmasında, öz yeterlilik inancının üniversite öğrencilerinin akademik performanslarının önemli bir yordayıcısı olduğu bulmuştur. Bouffard-Bouchard, Parent ve Parivee (1991) yüksek öz yeterlilik inancına sahip lise öğrencilerinin problem çözme davranışlarında öz yeterlilikleri düşük lise öğrencilerinden daha ısrarcı davrandıklarını bulmuşlardır.

Eğer, üniversite öğrenimi yoğun bir öğrenme ve çalışma gerektiriyorsa, üniversite öğrencisi, ne dereceye kadar yoğun bir öğrenimi sürdürebileceğini tahmin etmek zorundadır. Yani, öğrencinin zor durumlarda ne kadar çaba harcadığı ve öğrenim başarısı için ne denli yoğun mücadele ettiği önemlidir. Eğer bir öğrenci, kendi çabasının yeterli olmadığını düşünüyorsa, yeterli derecede öğrenemez ve sınavlarda başarılı olmaya da çalışmaz. Bu durum, özyeterliğin içinde yer alan sebat ve dayanma gücü gibi yapıların öğrenime etkilerinin incelenmesi gerektiğini düşündürmektedir (Zimmerhofer et al. 2004, s.68).

Öz-yeterliliği yüksek olan öğrenciler daha fazla strateji deneyecekler ve bu stratejilerinde ısrar edecekler, yeteneklerinden şüphe duyan öğrenciler ise öğrenim sürecinin başlangıcında bir başarısızlık algılarlarsa öğrenme sürecini bırakıp geri çekileceklerdir (Brown ve Inouye, 1978, s. 902). Diğer yandan düşük seviyedeki öz-yeterlilik, daha az çaba sarf edilmesine ve düşük başarının gösterilmesine neden olabilmektedir. Öz-yeterliğin düşük olması, benlik, yetenek ve başarı konusundaki olumsuz düşünceler ve düşük benlik saygısıyla ilgilidir. Böylece düşük öz-yeterlik beklentileri içindeki insanlar, yeteneklerini aşan herhangi bir eylemden kaçınmaktadırlar (Güngör ve Özbay, 2008, s. 99).

Algılanan akademik öz-yeterlik, öğrencinin kendisinin akademik bir işi başarıyla tamamlayabilmesine ilişkin inancıdır (Solberg vd. , 1993, s.83).

Bandura(1997), akademik öz yeterlik inancı; bireylerin önceden planlanmış eğitim başarılarına ulaşabilmeleri için gerekli olan eylemleri organize edebilme ve bu eylemleri gerçekleştirebilme kapasiteleri hakkında yargı olarak tanımlanmıştır.

Akademik öz-yeterliğin temel özelliklerini Zimmerman (1995) şöyle sıralamaktadır:

1. Öz yeterlik bireylerin fiziksel ya da psikolojik özelliklerini değil, belirli bir işi gerçekleştirme yeteneği konusundaki yargılarını içermektedir.

2. Öz-yeterlik inancı, çok boyutlu olup farkı alanlarla bağlantılıdır. Örneğin, matematik öz-yeterlik inancı İngilizce öz-yeterlik inancından farklıdır.

3. Öz-yeterlik duruma bağlı bir özellik sergiler. Örneğin bir öğrencinin öğrenme konusundaki yeterliliğine ilişkin inancı, yarışmacılığın ya da işbirliğinin öne çıkarıldığı sınıflarda farklılıklar gösterebilir.

4. Öz-yeterlik ölçümleri performans için belirlenen ölçütler temel alınarak ölçülür. Öğrencilerin akademik yetenekleriyle ilgili olarak geliştirilmiş oldukları inançlar, onların öğrendikleri bilgi ve becerilerle neler yapabileceklerini belirlemelerine yardımcı olmaktadır. Böylece, akademik başarı, daha önceden başarılmış ve ileride başarılabileceklerle ilgili inançların bir sonucu olacaktır. Bu aslında aynı yetenek alanındaki ve düzeyindeki öğrencilerin neden farklı akademik performans gösterdiklerinin açıklanmasında yardımcı olacaktır (Bıkmaz, 2004, s. 298).

Akademik öz-yeterliğe sahip olan çocukların diğer düzeydeki çocuklara göre daha yüksek düzeyde başarılar sergileyebileceklerinin önceden tahmin edilebileceğini belirtmektedir.

Jinks ve Morgan (2003)'da, literatürde çocukların akademik öz-yeterliğine doğrudan pek fazla atıfta bulunulmadığını belirterek, mevcut bilgilerle öz-yeterlik ile akademik performans arasında bir ilişkinin varlığının desteklenebileceğini belirtmektedirler. Örneğin, Schunk (1991,1982), çocukların öz-yeterlik kapsamında yüksek düzeyli başarıları sağladıklarını ortaya koymuştur. Schunk (1984)'ınortaya koyduğu bir diğer hususta, öz-yeterlik duygusunun geliştirilmesinin göreve bağlılığı sağladığı, daha büyük başarılar edinmesine zemin hazırladığı, diğer yandan öz-yeterlik duygusundaki zayıflamanın daha az bağlılık ve daha düşük başarıyı beraberinde getirdiğidir.

Araştırma bulgularına göre akademik öz yeterlik bireyin performansıyla ilişkilidir (Bong, 2004; Jackson, 2002). Akademik öz yeterlik öğrencinin bilişsel ve bilişüstü strateji kullanımını ve buna bağlı olarak da öz düzenleme sürecini etkilemektedir. Sınıf içi çalışmalar, ev ödevleri, sınavlar, raporların hazırlanması, motivasyon, akademik başarı ile akademik öz yeterlik arasında ilişkiler bulunmaktadır (Schunk ve Pajares, 2005).

Marsden, Carroll ve Neill'in (2005) araştırmasında da akademik öz yeterliğin üniversite öğrencilerinin dürüst olmayan akademik davranışlarını yordayan değişkenlerden birisi olduğu belirtilmektedir.

Bandura'nın (1977), öz-yeterlik kavramını açıklamasından sonra, eğitim araştırmacıları yaptıkları çalışmalarda öz-yeterlik inancının her düzeydeki akademik yaşantıda etkili olduğunu gözlemişlerdir. Ayrıca öğrencilerin yüksek akademik öz-yeterliliklerinin önemini gösteren pek çok çalışma yapılmış ve bu çalışmalarda öğrencilerin akademik öz-yeterlik inançlarının akademik başarıyı artırdığı ortaya çıkmıştır (Bandura, 1997; Pajares, 1997; Schunk, 1991 ; Schunk, 1995; Pajares ve Graham, 1999).

Lent, Broun ve Larkin (1984) yaptıkları bir araştırmada, akademik başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin sınav notlarının da yüksek olduğu bulgusuna ulaşmışlardır (Akt: Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2009). Bandura (1986), yüksek akademik öz-yeterliğe sahip olan çocukların diğer düzeydeki çocuklara göre daha yüksek düzeyde başarılar sergileyebileceklerinin önceden tahmin edilebileceğini belirtmektedir. Jinks ve Morgan (2003)'da, literatürde çocukların akademik öz-yeterliğine doğrudan pek fazla atıfta bulunulmadığını belirterek, mevcut bilgilerle öz-yeterlik ile akademik performans arasında bir ilişkinin varlığının desteklenebileceğini belirtmektedirler.

Leithwood (2007), kişinin öz yeterlik algısının bir kişinin gerçek yeteneği ve ya kapasitesi

olmadığını belirterek, bir kişinin herhangi bir davranışa ilişkin kendi performansını yeterli görebileceğini, ancak ortaya koyduğu performansın yetersiz olabileceğini ifade etmektedir. Buna göre, öz-yeterliğin algısal bir durum olduğu ve kişinin gerçek performansının düzeyi ile tam olarak tutarlı olmayabileceği söylenebilir. Kişinin yeterlik algısını, gerçek kapasitesinden biraz yüksek görmesinin performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir.

Öz-yeterlik ve akademik başarı arsındaki ilişkiyi destekleyen araştırmaların oldukça fazla olduğu ve temel olarak fen, matematik ve spor alanlarına odaklandığı görülmektedir (Schunk, 1981, s. 95). Yine yapılan araştırmalar sonucunda öz-yeterlik algılarının öğretim sürecinde yıllara göre farklılıklar gösterebileceği bulunmuştur (Umay, 2002; Satow ve Schwarzer, 2003).

1970'li yılların sonundan itibaren bireylerin öz-yeterlik algılarını belirlemek için çeşitli alanlara yönelik ölçekler geliştirilmiştir. Ancak, ilköğretim düzeyinde Türk öğrencilerin akademik öz-yeterlik algılarının ölçülmesine yönelik olarak geliştirilmiş veya Türkçe 'ye uyarlanmış çok az sayıda ölçek bulunmaktadır.

Literatürde akademik özyeterlik inancı ile ilgili yapılan çalışmaların genel olarak üçkategoride toplandığı görülmektedir. Bu kategoriler; özyeterlik inancının akademik başarı veperformans üzerindeki etkileri ile ilgili araştırmalar, özyeterlik inancının meslek seçimine olanetkileri ile ilgili araştırmalar ve öğretmenlerin özyeterlik inançları ile öğretimde gerçekleştirdikleri uygulamaları konu alan araştırmalardan oluşmaktadır. (Akbaş ve Çelikkaleli,2006, s.99). Bu çalışmada da, bireylerin akademik temellerinin atıldığı ilköğretim kurumlarında görevSınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Özyeterlikyapacak olan sınıf öğretmeni adaylarının akademik özyeterlik algılarını çeşitli değişkenler açısından inceleyerek yukarıda sıralanan kategorileri genişletmek amaçlanmıştır.

### 2.3. Öğretmen Özyeterliliği

Öz-yeterlik inançları çoğunlukla özel alanlara ilişkin olarak ortaya çıkmakta olup bu özel alanların en önemlilerinden birisi de öğretmen öz-yeterliğidir (Çapri ve Çelikkaleli, 2008, s.48).

Tschanen-Moran ve Woolfolk-Hoy(2001) öğretmen öz yeterlik inancını, "bir öğretmenin öğrencilerinin arzu edilen öğrenme sonuçlarını oluşturma kapasitesine veya yeteneğine ilişkin inancı"; Guskey ve Passaro (1994)ise "öğretmenlerin, öğrencilerine etkili bir

eğitim-öğretim verme konusundaki kendilerine güven duymalarına ilişkin inançları" olarak tanımlanmaktadır.

Daha açık bir ifade ile öğretme yeteneğine sahip olduğuna inanan öğretmenlerin güçlü bir öz-yeterlik inancına, öğretme konusunda kendisinden şüphe duyan öğretmenlerin ise zayıf bir öz-yeterlik inancına sahip oldukları söylenebilir (Brouwers ve Tomic, 2001, s. 440).

Öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının öğretim sürecine yönelik sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının; öğrencilerinin öğrenme motivasyonlarını ve başarılarını artırmada, öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili sorunları çözebilmelerini, etkili planlama, uygulama ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirmelerini etkileyen önemli faktörlerden biri olduğu belirtilmektedir (Özdemir, 2008, s.283).

Öğretmen öz yeterlik algısı, "zor ve güdülenememiş öğrencilerde, öğrenci katılımı ve öğrenmeye ilişkin arzulanan sonuçları almak için öğretmenin kendi yeteneğine olan yargısı" olarak tanımlanmaktadır (Tschannen-Moran ve Hoy 2001,s. 783).

Öğretmen öz-yeterlik inancı; öğrenci başarısı, öğrenci motivasyonu ve öğrenci öz-yeterlik inancı gibi öğrenci çıktılarıyla (ürünleriyle) ilişkili önemli bir kavramdır. Ayrıca, öğretmenlerin sınıftaki davranışları ile de ilgilidir. Öğretmenlerin öz-yeterlik inançları, öğretmenlik için gösterdikleri çabayı, belirledikleri amaçları, ve öğretmeye karşı olan isteklerini etkilemektedir (Tschannen-Moran vd., 1998, s. 16).

Pajares (1997), öğretmen öz yeterliği, öğretmen eğitiminde önemli bir yapı haline gelmiştir. Öğretmen yetiştirenlerin; öğretmen öz yeterliğinin nasıl gelişeceğini, hangi faktörlerin güçlü ve olumlu öğretmen yeterliği üzerinde etkisi olduğunu, yüksek yeterliğe sahip öğretmen yetiştirilebilmesi için eğitim programlarının nasıl geliştirileceğini belirlemesi önemlidir.

Öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğretmenler, zor durumlarda, aksilikler karşısında sabır ve çaba göstererek çabuk toparlanma özelliğine sahiptir (Tschannen-Moran ve Hoy, 1998,s.217). Düşük başarıya sahip öğrencilerini "ulaşılabilir" ve onların problemlerini ise, "çözümlenebilir" olarak değerlendirirler. Bu öğretmenler, başarısı düşük öğrencilerin problemlerinin üstesinden gelebilmelerinde sorumluluk duygusu taşırlar ve onlara bir şeyler öğretebilme yetenekleri ile gurur duyarlar (Schriver ve Czerniak 1999, s.27). Bunun içindir ki hata yapan öğrencileri daha az eleştirip, çabalayan öğrencilerle daha fazla zaman harcarken, sorunlu öğrencileri ise, özel eğitim programlarına göndermede daha az

eğilimlidirler. Bu öğretmenler mesleklerine karsı heyecan duyar, öğretmeye hevesli olur ve uzun süreler mesleğini gerçekleştirme isteğinde bulunur (Tschannen-Moran ve Hoy, 1998,s.217).

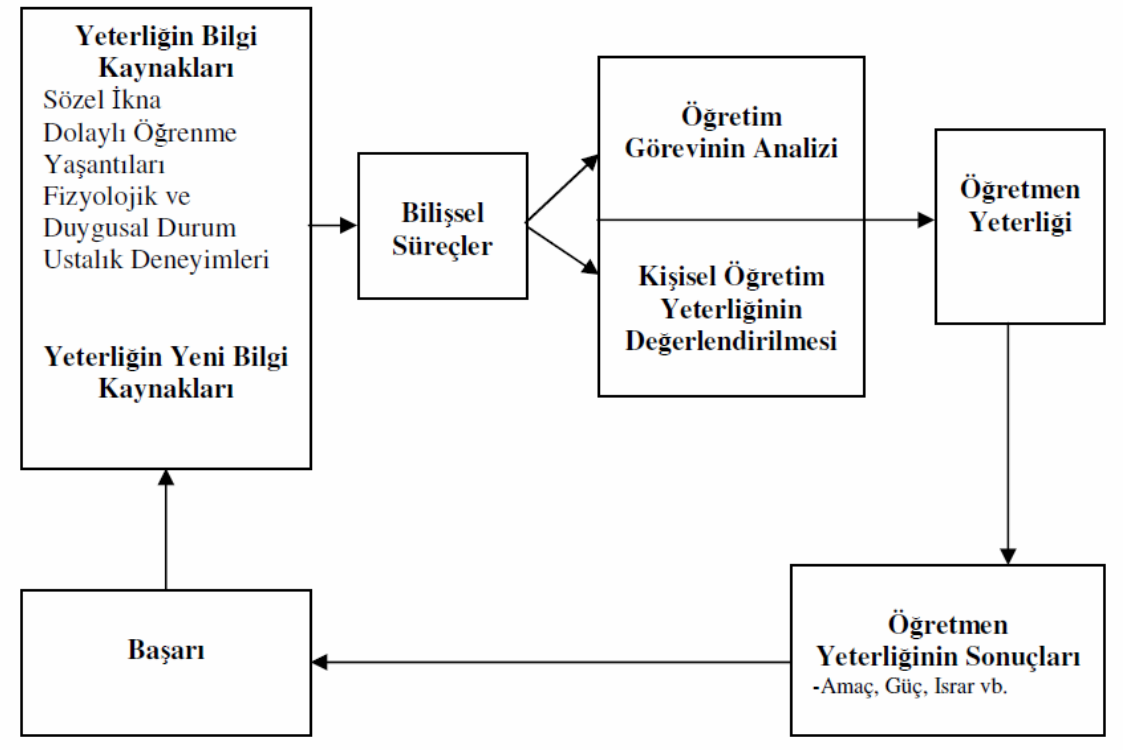


Şekil 2: Öğretmen Öz Yeterliğinin Doğal Döngüsü

(Mora, Hoy ve Hoy ,1998; Aktaran: Derman, 2007, s. 47).

Öğretmen Öz Yeterlik Algılarının Etkileri

Öğretmen öz yeterlik algısı, "zor ve güdülenmemiş öğrencilerde, öğrenci katılımı ve öğrenmeye ilişkin arzulanan sonuçları almak için öğretmenin kendi yeteneğine olan yargısı" olarak tanımlanmaktadır (Armor ve diğ., 1976; Akt: Tschannen-Moran ve Hoy 2001, s.783).

Pajares (1997),öğretmen öz yeterliği, öğretmen eğitiminde önemli bir yapı haline gelmiştir. Öğretmen yetiştirenlerin; öğretmen öz yeterliğinin nasıl gelişeceğini, hangi faktörlerin güçlü ve olumlu öğretmen yeterliği üzerinde etkisi olduğunu, yüksek yeterliğe sahip öğretmen yetiştirilebilmesi için eğitim programlarının nasıl geliştirileceğini belirlemesi önemlidir.

Öğretmen öz yeterlik algısının, cinsiyet (Schunk ve Pajares 2001; Ritter ve Bone 2001; Brandon 2000; Morgil, Seçken ve Yücel 2004; Yaman, Koray ve Altunçekiç 2005);

kıdem(Gerges 2001; Fives ve Alexander 2004; Lavella 2006; Barnes 2003; Celep 2000; Sisman ve Acat 2003), yaş (Browers ve Tomic 2000; Celep 2000), mezun oldukları lise türü (Özenoğlu 2006; Büyükduman 2006; Yaman, Cansüngü ve Altunçekiç 2004) öğrenim gördükleri üniversite (Akbas ve Çelikkaleli 2006; Ekici ve Berkant 2007), sınıf seviyeleri (Akkoyunlu ve Orhan 2003; Çevik 2010; Üredi ve Üredi 2006; Küçükyılmaz ve Duban 2006; Akbulut 2006; Karakuş ve Akbulut 2010) gibi birçok demografik değişkenlerle olan ilişkisi incelenmiştir.

Bunun yanında öğretmen öz yeterlik algısı eğitim ile ilgili çok sayıda değişkenle ilişkilendirilmiştir. Öğretmen öz yeterlik algısının, yöntem seçiminde, sınıf yönetiminde, öğrenci başarısı ve güdüsü gibi pek çok farklı değişken üzerindeki etkileri ve bu değişkenler açısından önemini ortaya koyan araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalar(Bandura 1997; Fridman ve Kass 2002; Celep 2000; Woolfolk ve Hoy 2000; Tschannen-Moran ve Hoy 2007; Plourde 2002; Caprara, Barbaranelli, Steca ve Malone 2006; Brouwers ve Tomic 2000), öz yeterlik algısı yüksek olan öğretmenlerin, öğretim sürecinin planlanması ve bu sürecin basından sonuna kadar yürütülmesinde öz yeterlik algısı düşük olan öğretmenlere göre farklı bir yapı sergilediğini göstermektedir. Bu araştırmalarda, öz yeterlik algılarının, öğretmenlerin öğretime yönelik harcamış olduğu çaba, istek ve hedef düzeylerini değiştirdiği belirlenmiştir.

Öz yeterlik algısının, öğretmenin eğitim ve öğretim ortamında sınıf yönetimi ve öğrenci başarılarının yanı sıra kendi yetenek ve öğretme yeterliğini profesyonel bir disiplinle uygulayarak öğrencilerin bilgi, değer ve davranışları üzerinde şekillendirici bir yapısı bulunmaktadır (Fridman ve Kass, 2002, s. 675).

Öz yeterlik algısı yüksek ve düşük olan öğretmenler arasında sınıf düzeni, yeni yöntemler kullanma, öğretim ve öğrenme zorluğu çeken öğrencilere dönütler gibi konularda davranış farklılıklarının olduğu ve bunun da öğrenci motivasyonu ve başarısını etkilediği ortaya çıkmaktadır (Tschannen-Moran ve Hoy 2001; Özkan, Tekkaya, Çakıroğlu, 2002, s. 1). Bu nedenle öğretmenin öz yeterlik algısı; öğretmenin sınıf içi davranışları, öğrencilerin başarıları, güdüsü ve yeterlik algıları ile güçlü bir ilişkiye sahiptir. Bu durum öz yeterlik algısının, öğretimde hedefleri belirlemede ve ulaşmada etkili olduğunu göstermektedir.

Yüksek öz yeterliğe sahip öğretmenler yeni fikirlere açık, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu yeni yöntemleri denemede, planlama ve organizasyon yapmakta daha fazla isteklidirler (Tschannen-Moran ve Hoy, 1998, s. 217).

Yüksek öz yeterliğe sahip öğretmenler sınıfta daha etkili, akademik odaklı bir öğretim yapar ve düşük öz yeterliğe sahip öğretmenlere göre öğretim ortamını zenginleştirecek daha farklı ve başarılı dönütler verirler (Gibson ve Dembo 1984; Akt: Tschannen-Moran ve Hoy, 1998, s. 210).

Öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğretmenler, zor durumlarda, aksilikler karsısında sabır ve çaba göstererek çabuk toparlanma özelliğine sahiptir (Tschannen-Moran ve Hoy, 1998,s. 217). Düşük başarıya sahip öğrencilerini "ulaşılabilir" ve onların problemlerini ise, "çözümlenebilir" olarak değerlendirirler. Bu öğretmenler, başarısı düşük öğrencilerin problemlerinin üstesinden gelebilmelerinde sorumluluk duygusu taşırlar ve onlara bir şeyler öğretebilme yetenekleri ile gurur duyarlar (Schriver ve Czerniak, 1999; Akt: Yaman, Koray, Altunçekiç, 2004, s. 3). Bunun içindir ki hata yapan öğrencileri daha az eleştirip, çabalayan öğrencilerle daha fazla zaman harcarken, sorunlu öğrencileri ise, özel eğitim programlarına göndermede daha az eğilimlidirler. Bu öğretmenler mesleklerine karsı heyecan duyar, öğretmeye hevesli olur ve uzun süreler mesleğini gerçekleştirme isteğinde bulunur (Tschannen-Moran ve Hoy, 1998, s. 217).

Öz yeterlik algısının gelişebilmesi için öğretmenlerin yeni teknikleri uygulamada yeterli çabayı sarf etmesi gerekir. Yeni yöntemleri kullanmaya başlayan, bunları kendi bilgilerine entegre eden ve kendilerini geliştiren öğretmenlerin öz yeterlik algıları artmaya başlayacaktır. Yeni beceri geliştirmedeki fırsatlar ve öğrenci performanslarının sürekli artması öz yeterliğin gelişimde olumlu bir rol oynayacaktır (Ross, 1994; Akt: Tschannen-Moran ve Hoy, 1998, s. 227).

Öz yeterlik algısı yüksek olan öğretmenler hem başarılı hem de başarısız öğrencilerde kendisini sorumlu görmekteyken, öz yeterlik algısı düşük olan öğretmenler öğrencilerinin akademik başarısızlıkları hakkında sorumluluk almak istemezler (Güvenç, 2011, s. 1411). Bu öğretmenler, öğrencilerini güvensiz olmaya sevk ederken, otorite öğretmen rolünde kendilerine güven duyarlar (Schriver ve Czerniak 1999; Akt: Yaman, Koray, Altunçekiç, 2004, s. 3).

Öğretmen merkezli rolleri ile de öğrencilerin gelişim düzeylerine olan katkıları daha az olmaktadır (Finson vd. 1999, s. 2;). Öğretmen öz yeterlik algılarının artması, öğretmenin öğretim performansını arttırması ve büyük olasılıkla gelecekle ilgili beklentilerinin de başarıya ulaşmasında olumlu beklentiler içinde olmasını sağlar. Düşük öz yeterlik algısına sahip öğretmenler ise gelecekle ilgili olumsuz beklentiler içindedir (Tschannen-Moran ve

Hoy, 2007, s. 4).

Alan bilgisi zayıf olan öğretmenler de düşük öz yeterlik algısına sahiptir. Bu öğretmenler, öğrencilerine gerekli öğretimi sunmada problemler yaşamaktadır (Riggs ve Enochs, 1989: s.7). Öğretmenin öz yeterliği, kendi güdüsünü ve performanslarını etkileyen diğer psikososyal belirleyicilerden ve kendi mesleklerinden aldıkları hazdan ayrı düşünülemez. Öğretmendeki güçlü öz yeterlilik duygusu, işlerine karşı olan sorumlulukları, iş arkadaşları ve ailelerle olan dayanışmacı ilişkileri zengin ve ilham verici öğrenme ortamına olumlu bir şekilde katkıda bulunur. Kendi öz yeterliklerinden şüphelenen öğretmenlerle karşılaştırıldığında, öz yeterliği yüksek olan öğretmenler okul bileşenlerinin (müdür, iş arkadaşları, personel, öğrenciler ve aileler) okulun işleyişine olan katkısını görevi tamamlayan bir sistem olarak algılamaya daha yatkındırlar (Caprara vd. 2006, s. 475).

Bireysel ve genel öğretim yeterliliğini etkileyen okul koşullarının (akademik başarı, çalışma koşulları vb.) öğretmenin yeterlilikleri üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Öğretmenin öz yeterlik algıları, hem sınıfta hem de okul temelli alınan kararlara katılarak olumlu veya olumsuz bir okul atmosferinin oluşmasına katkı sağlamaktadır (Moore ve Esselman 1992, s. 19).

Yapılan bu araştırmaları özetlemek gerekirse, öğretmen öz yeterlik algısı güçlü olan öğretmenlerin, sınıf içinde sorun yaratan öğrencilere karşı öğrencilerin öğrenme ve güdülenmesinde daha başarılı uygulamalar gerçekleştirdikleri; öğrencilerin başarısızlıkları durumunda daha az ve yapıcı eleştirdikleri; akademik başarısı düşük ve yetersiz öğrenciler için daha çok çaba sarf ettikleri; sınıftaki öğrencilerin durumuna yönelik öğretim yöntemleri ve materyalleri geliştirdikleri; sorumluluk alma ve sınıf yönetiminde daha iyi oldukları; performansları ve çabalarını üst düzeyde tuttukları; daha sebatkar ve dirençli oldukları; okul ve çevresel tüm faktörleri daha çok önemsedikleri söylenebilir. Öğretmen öz yeterliliği ile ilgili hem yurtdışında (Ashton, Webb ve Doda 1983; Bandura 1997; Brauwers ve Tomic 2000; Tschamen-Moran ve Woolfolk 2001,2007; Finson ve ark. 1999; Plourde 2002; Tschannen-Moran, Woolfok-Hoy ve Hoy 1998) hem de ülkemizde önemli çalışmalar yapılmıştır.

Ülkemizde yapılan araştırmaları, öğretmen öz yeterliği ölçeği geliştirilmesi ya da başka bir dilden Türkçe'ye uyarlanmasına yönelik çalışmalar (Hazır Bıkmaz 2004; Yılmaz, Köseğlu, Gerçek, ve Soran 2004 vb.), öğretmen adaylarının öz yeterlik algı düzeyleri ve bunu etkileyen etmenlere ilişkin çalışmalar (Çubukçu ve Girmen 2005; Akkoyunlu ve

Kurbanoğlu 2003; Özkan, Tekkaya ve Çakıroğlu 2002; Usluel Koçak ve Seferoğlu 2004; Morgil, Seçken ve Yücel 2004; Üredi ve Üredi 2006; Yavuzer ve Koç 2002 vb.), bir öğretim tekniğinin öz yeterlik algısına ve akademik başarıya etkisi (Kaptan ve Korkmaz 2001; Koray, Yaman ve Altunçekiç 2004) ve öz yeterlik algısı ile sınıf yönetimi ilişkisi (Savran ve Çakıroğlu 2003) olmak üzere farklı baslıklar altında toplamak olasıdır.

Öğretmenlerin öz yeterliği hakkında yapılan çalışmalar, genel olarak öz yeterlik algılarını araştırmaya odaklanmış olmasına rağmen, öz yeterlik algısı özel öğretim durumuna dayandığından, son yıllarda özel alanlardaki öz yeterlik algıları da araştırılmaktadır. Öğretmenlerin genel öz yeterlik algıları, belirli bir alandaki eğitimi verme yeteneklerine ilişkin algılarını yeterince yansıtmayabileceğinden, bunun yanı sıra, öğretmenlerin özel alanlardaki öz yeterliğinin saptanması da önem taşımaktadır (Yılmaz vd.,2004, s. 53).

Özel alanlardaki öğretmenlerin öğretim öz yeterlik algıları ile ilgili farklı alanlarda araştırmalar bulunmaktadır. Bunlar fen öğretimi (Morrell ve Carroll 2003; Riggs ve Enochs 1989; Finson ve ark. 1999; Yaman, Koray ve Altunçekiç 2005; Aslan ve Sağır 2008; Küçükyılmaz ve Duban 2006; Üredi ve Üredi 2006; Ekici ve Berkant 2007; Akbaş ve Çelikkaleli 2006; Özkan, Tekkaya, Çakıroğlu 2002; Bıkmaz 2004 vb.), matematik öğretimi (McCoah 2007; Öçal ve Yalçın 2010; Kahle 2008; Akay ve Boz 2010; Chu ve Leung 2005; Işıksal 2005; Umay 2002 vb.), müzik öğretimi (Akbulut 2006; Afacan 2008; Kurtuldu 2010 vb.), sosyal bilgiler alanında coğrafya öğretimi (Mohan 2009; Karadeniz ve Özdemir 2006 vb.), biyoloji öğretimi (Savran ve Çakıroğlu 2001; Ekici 2005) gibi daha bir çok alanda yapılan çalışmalardır.

### 2.4. Sportif Öz-Yeterlilik

Feltz, ve diğ. (2008) kendine güvenin sporda en sık incelenen konulardan birisi olduğunu ve atletik performansı etkilediği düşünülen en önemli psikolojik süreçlerden olduğunu ifade etmiştir.

White (2006) sporcuların liderlik davranışı müsabakalarda, duygularını geniş bir düzende ifade etmeleri açısından cesaretlendirme, model olma, zor durumlarda nasıl esnek olunacağını, genelde kaybetme ile nasıl başa çıkılacağını öğretilerek, sonucu değiştirebileceği birçok yönünün olduğunu göstermektedir.

Spor faaliyetinin deneyimleşmesi sırasında katılımcılar arasında ilişki kurulması ve bu ilişkinin olumlu seyretmesinin sağlanması, sportif etkinliklerin başarısının en önemli

unsurunu oluşturmaktadır. Sporcuların bir araya gelmesiyle liderler (koçlar, teknik idareciler vs.) eşliğinde "ilişkinin doğası" belirlenmekte ve güç dağılımı, rol sorumluluk paylaşımı, strateji tasarımı, gerçekçi beklentilerin oluşumu ve sporculara özgüven kazandırılması gibi süreçler hayata geçirilmektedir (Green, 2008, s. 129).

Sporcuların duygusal durumları onların performansları üzerinde önemli etkilere sahip olmaktadır. Bu etkiler pozitif ya da negatif olabilir. Ancak performansı ortaya koyanın değişik kaygı düzeyleri, bütün değişik beceri ve konu düzeylerinde aynı sonuçları meydana getirmez. Örneğin yüksek kaygı düzeyli oyuncuların oynadıkları mevkilere göre performansları aynı düzeylerde etkilenmeyebilir. Kaygı ile performans arasındaki ilişkide etkili olan bazı faktörler vardır. Bunlar arasında, uygulanacak konunun ve becerinin doğası önemli yer tutmaktadır (Trotter, 1999, s. 861).

Spielberger (1966) yarışmaya duyulan kaygıyı, durumluk ve süreklilik öğeleri ile açıklamıştır. Ters-U eğrisi olarak bilinen bu yaklaşımda, sürekli kaygı kişinin psikolojik zorlanmalara karşı kişilik özelliği, durumluk kaygı ise ortamlara göre değişen geçici bir ruh hali olarak tanımlanmıştır. Durumluk kaygı geçicidir ve ani bir tehdit ya da yarışma durumunda verilen tepkidir. Bu teoriye dayanarak Bunker ve Rotella, kişinin üst düzey performansı yakalaması için orta düzeyde bir kaygıya ulaşması gerektiğini vurgulamışlardır

Develi (2006) Sürekli ve durumluk kaygıyı birbirinden ayırmak gerekir. Durumluk kaygı geçicidir; korkulan nesneye yaklaşıldığında ortaya çıkar ve uyaran ortadan kalktıktan sonra sınırlı bir süre devam eder. Sürekli kaygıda ise, göreceli olarak kişinin dünyaya bakışında ve ona yanıt verişinde farklılıklar vardır. Yoğun sürekli kaygısı olanlarda kaygı eşik değeri düşüktür. Bu insanlar daha fazla olaya karşı ve daha az kışkırtma ile daha şiddetli kaygı yaşarlar.

Lirgg (1991) kendine güvenin spordaki atletik performansı etkileyen önemli faktörlerden birisi olduğu fikrini desteklemiştir. Literatür incelendiği zaman kendine güven ve performans ilişkisin destekleyen birçok çalışma bulunmaktadır.

Vealey (1986) kendine güven için kuramsal bir model geliştirmiştir ve bu model kendine güveni sporda farklı bir içeriğe oturtmuştur. Bu modeli değerlendirebilmek ve kendine güveni ölçebilmek için ölçüm aracıda geliştirmiştir. Bu anlamda değerlendirilen sportif kendine güven modeline göre, sportif kendine güven bireylerin sporda başarılı olmak için

kendi yeteneklerine duyduğu kesinlik derecesidir. Bu yapı iki önemli temel içerir. Bunlar durumluk ve süreklik faktörleridir. Sportif kendine güven düzeyini ve kaynaklarını etkileyen faktörlerin arasında organizasyonel, kültür ve sporcuların karakteristik özellikleri sayılabilir. Yarışmanın düzeyi, motivasyonel iklim, spor programların hedefleri, organizasyonel kültür kavramı altında değerlendirilirken sporcuların kişilik faktörleri, tutumları, bireysel değerleri, cinsiyet, yaş ve ırk (ethnicity) gibi sosyo-demografik özellikleri sporcuların karakteristik özellikleri olarak değerlendirilir.

Bunlara ek olarak sportif kendine güvenin kaynakları arasında haz, eğlence, davranışlar (çaba ve performans) ve biliş (bilişsel durumluk kaygı) gibi faktörler sayılabilir Lirg (1991).

### 2.4.1. Sportif Kendine Güven

Kişinin istenen davranışı başarılı bir biçimde gerçekleştirebilmesine olan inancı olarak tanımlanan sportif kendine güven aslında başarı beklentisidir Weinberg ve Gould (2003). Sportif kendine güveni, Vealay (1986) başlangıçta hem bir kişilik özelliği hem de durumsallık gösteren bir özellik olarak görmesine rağmen daha sonra yine Vealey (2001) daha çağdaş şekilde sportif kendine güveni ya durumsal olarak değişebilen ya da kalıcı bir özellik olan sosyal bilişsel bir yapı şeklinde değerlendirmiştir. Buna göre sportif kendine güven içinde bulunulan zamana, sportif disiplinin yapısına, yarışma ve rakiple ilgili mevcut ipuçları gibi çeşitli faktörlere göre durumsallık gösteren bir yapıdır ya da bu sayılan durumsal faktörlerden etkilenmeyecek sabit bir özellik durumudur. Vealey (1986) Sürekli sportif kendine güven, spor ortamında bireylerin başarılı olmak için kendi yeteneklerine duydukları inancın derecesi olarak tanımlanırken, Durumluk sportif kendine güven ise, sporda başarılı olmak için belirli ya da özel zamanlarda kendi yeteneklerine duydukları inancın derecesi olarak tanımlanmıştır.

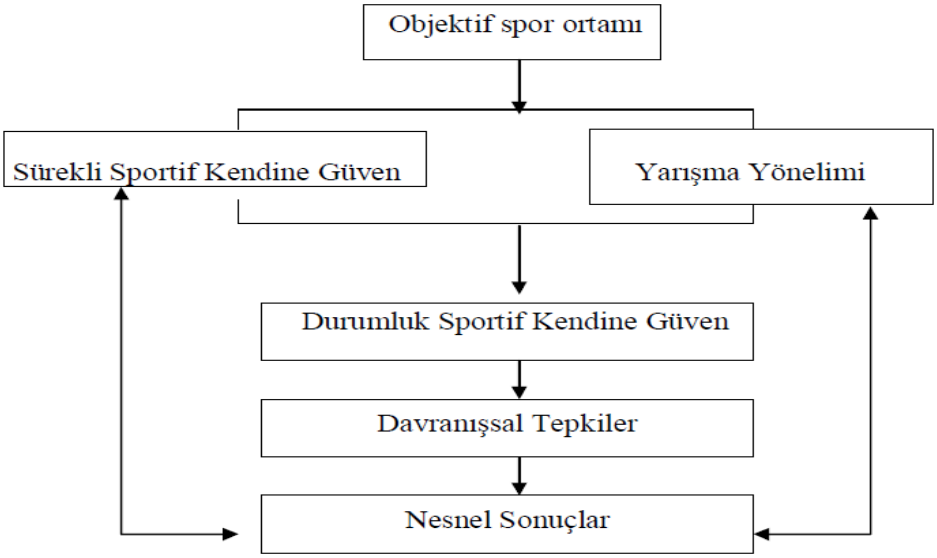


Şekil 3: Vealey (1986) objektif spor ortamı

Ancak daha sonra spor psikologları spordaki kendine güven çalışmalarında genelde üç yaklaşımı benimsemişlerdir.

Bandura (1977)'ye ait öz yeterlik kuramını Davranışsal Tepkiler Nesnel Sonuçlar bireylerin yeterlik beklentisini ölçmek ve davranışlarının altında yatan nedenleri incelemek için, spordaki başarı davranışının altında yatan nedenleri incelemek için yeterlik algısı kavramsal modelini Harter (1978) ve bazı araştırmacılar da Chang ve Bordia (2001), Corbin (1981) spordaki performans beklentisini değerlendirmek için kullanmışlardır.

Vealey (1998) sportif kendine güven modelini geliştirirken kişilik araştırmalarındaki anlamlı gelişmeleri temel almıştır. Çünkü kendine güven modelini kavramsallaştırırken etkileşimsel paradigmalar, spora özgülük ve kişilikteki durumluk-süreklik ayrımından ve davranıştaki bireysel ayrılıklardan faydalanılmıştır. Ancak bu yapı genel bir kendine güven modeli değil spora özgü bir kendine güven modeli oluşturmuştur ve bu sebepten sportif kendine güven olarak kavramsallaştırılmıştır. Bu model şu üç boyutu içerir;

### 2.4.2. Sportif Kendine Güven Modelleri

Bandura'nın Öz Yeterlik Kuramı: Bandura (1997) öz yeterliği, ihtiyaç duyulan her hangi bir hareketi başarılı bir şekilde yapabilmek için bireyin kendisine duyduğu inanç olarak tanımlamıştır. Bu şekliyle öz yeterlik sportif kendine güvenin duruma özel bir formu olarak değerlendirilir. Bandura'ya göre, eğer bir sporcu müsabakanın sonucunun iyi

olacağına dair bir sonuç beklentisi içine girerse sporcu müsabakaya daha hevesli ve arzulu girecektir. Böylece yeterlik inancı artan bu sporcumotivasyonlu bir sporcu haline gelecektir. Sporcu motive olduğu zaman da başarıyı garanti edecektir. Çünkü onun başarabileceğine olan inancı tamdır. Bandura (1997, 1982, 1983) öz yeterlik inancını artırmak için dört temel kavram olduğunu ifade etmiştir ki bu kavramalar sporcunun öz yeterlik inancını ve kendine güvenin gelişimini anlayabilmek için kritik öneme sahiptir. Bu dört kavram şunlardır;

1. Başarılı Performans,

2. Model Alma,

3. Sözel iletişim,

4. Duygusal Uyarılmışlık.

Harter'ın Yeterlik Motivasyonu Kuramı: Harter (1978), sporcuların kişisel yeterlik hislerini temel alarak bir başarı motivasyon kuramı hazırlamıştır. Ona göre, tüm insanlar başarılı olabilmek için yeterlik algısıyla motive edilir. Spor gibi başarının her zaman söz konusu olduğu bir alanda bireylerin ustalık yaşantıları işin içine girer. Bireylerin bu başarı algısı, ustalık yaşantılarının gelişimi olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilir. Başarının olduğu durumlarda ustalık ve öz yeterlik gibi yeterlik duygularında artış olur ki bu da yeterlik motivasyonun artmasın sağlar.

Yeterlik motivasyonun artması da sporcunun kendisini daha usta olarak görmesini sağlar. Bunun aksine, genç sporcularda başarısızlık durumun yaşanması yeterlik ve ustalık duygularının azalmasını sağlar. Sonuçta da azalan bu yeterlik motivasyonun sonucu sporu bırakmakla sonlanır Cox (2007). Weiss ve Horn (1990) yapmış oldukları çalışmayla yeterlik motivasyonun sporda önemli olduğunu ifade etmişler ve bu kuramı doğrulamışlar ve destek sağlamışlardır.

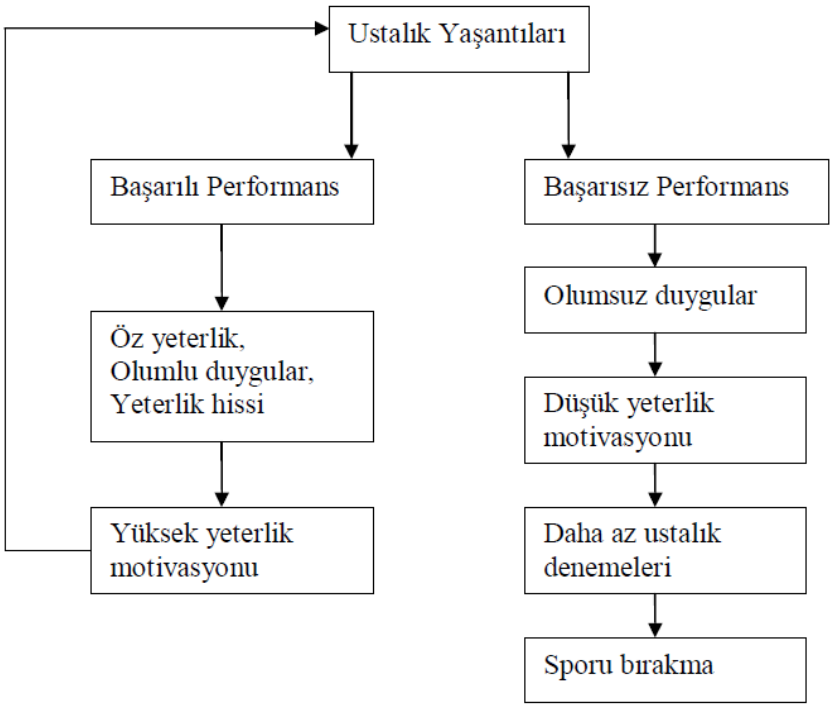


Şekil 4: Weiss ve Horn (1990) motivasyon kuramı

Vealey'in Çok Boyutlu Sportif Kendine Güven Modeli: Çok boyutlu sportif kendine güven modeli Vealey'in (1986) sportif kendine güven modelinin yeniden gözden geçirilmiş halidir. Orijinal model, sürekli sportif kendine güven, durumluk sportif kendine güven ve yarışma yönelimini haz ve başarılı performans için esas almış ve bu şekilde kavramsallaştırmıştır. Bu modelin yetersizliği, durumluk sportif kendine güveni performansın öncülü olarak görmesidir. Buradan hareketle Vealey, Kngiht ve Pappas, çok boyutlu sportif kendine güven modelini geliştirmiştir.

Bu çok boyutlu sportif kendine güven modeli, sporcuların özelliklerini (kişilik özellikleri, tutumları ve değerleri), demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, etnik kimlik, kültür) ve organizasyonel kültürü (yarışma düzeyi, motivasyonel iklim, programın hedefleri ve amaçları) etkileyebilirde etkilenebilirde.

Bu model üç temel kaynak içerir. Bunlar; Başarı (ustalık ve yeteneğin gösterilmesi), Kendini düzenleme (fiziksel/zihinsel hazırlık, fiziksel kendini sunma) ve sosyal ortamdır (sosyal destek, antrenörlerin liderliği, model alma, çevresel uygunluk/konfor, durumsal uygunluklar). Bu model de ayrıca sportif kendine güven kaynakları üç tip düşünceden etkilenir. Bunlar; bilişsel yeterlik (karar alma, düşünce yönetimi, odaklanmayı koruyabilmek), Fiziksel beceriler/antrenman (becerilerin edinilmesi ve antrenman) ve

Toparlanmadır (engellerin üstesinden gelme, tersliklerin üstesinden gelme, şüphelerin üstesinden gelme ve hatadan sonra tekrar odaklanma).

Vealey ve arkadaşları bu modeli ölçebilmek ve değerlendirebilmek için Sportif Kendine Güven Envanterini (Sports Self ConfidenceQuestionnaire) geliştirmiştir Bu modeli desteklemek ve sporcuların kendine güvenleri ve performansları arasında ilişki olduğunu gösteren araştırmalar yapılmış ve sportif kendine güven ile sportif performansın ilişkili olduğu ortaya konmuştur Bird ve Brame (1978), Craft ve ark 2003, Woodman ve Hardy (2003).

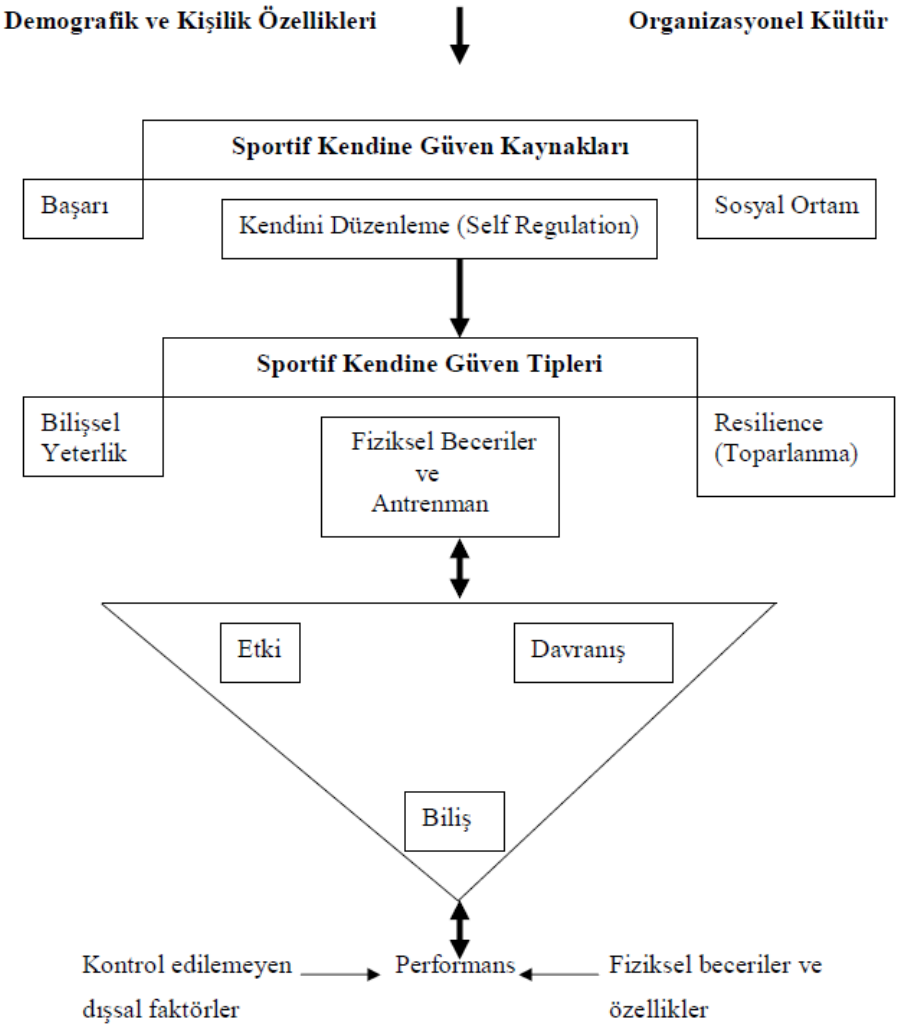


Şekil 5: Vealey ve diğerlerinin Çok Boyutlu Sportif Kendine Güven Modeli

Cox (2007). Weinberg ve Gould (2003), sportif kendine güvenin, spor ve egzersiz ortamını

çevreleyen spora özgü kültürün yanı sıra genel sosyo-kültürel çevreler tarafından biçimlendirildiğini öne sürmüşlerdir. Vealey ve Knight, kendine güvenin diğer kişilik özellikleri gibi pek çok yönü olan çok boyutlu bir kavram olabileceğini ifade etmişlerdir. Buna göre sportif kendine güvende, fiziksel becerileri öğrenip uygulama, psikolojik becerileri kullanabilme, algısal becerileri kullanabilme ve fiziksel uygunluk düzeyinden memnun olma gibi boyutlarda bulunabilir Weinberg ve Gould (2003). Sportifkendine güven için temel alınabilecek kavramlardan biri olan Bandura'nın öz yeterlik kuramıdır Bandura (1977).

# BÖLÜM 3.

# GEREÇ VE YÖNTEM

## 3.1. Araştırmanın Yöntemi

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, öğretmen öz yeterliği ve durumluk sportif güven durumlarını betimlemeyi amaçlayan bu araştırmada genel tarama modellerinden olan tekil tarama modelinden yararlanılmıştır. Tekil tarama modeli değişkenlerin, tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumların belirlenmesi amacı ile yapılan araştırma modelidir. Durum ve alışkanlıkların saptanması gibi pek çok alanda tekil tarama modelleri uygulanabilir (Karasar, 2005, s.79).

Bununla birlikte betimsel araştırma yaşayanların, halihazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulması şeklindedir (Sönmez ve Alacapınar, 2011, s. 46). Betimsel araştırmaları üç başlık altında sınıflamak mümkün olabilir. Bunlar; kesitsel, boylamsal ve geçmişe dönük araştırmalardır (Fraenkel ve Wallen, 2006; Gorard, 2006; Johnson ve Christensen, 2004'den akt. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s. 178). Bu araştırma Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerinden bir kısmı üzerinde ve bir seferde ölçümlerle veri toplandığından kesitsel betimsel tarama modelindedir.

### 3.2. Araştırma Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki 65 üniversitenin beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Ancak bu araştırmada evren, anketlerin uygulanabildiği 7 üniversite ile sınırlanmıştır. Sınırlandırılmış evrene, çalışma evreni denmektedir (Arseven, 1993, s. 92). Smith (1975'den akt. Karasar, 2012, s. 110) çalışma evrenini, "Araştırmacının, ya doğrudan gözleyerek ya da ondan seçilmiş bir örnek küme üzerinden yapılan gözlemlerden yararlanarak, hakkında görüş bildirebileceği evren" olarak tanımlamaktadır.

Araştırmanın örneklem grubunun belirlenmesinde basit rastlantısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit rastlantısal örnekleme; "örnekleme giren birey ve objelerin yerine başka birey ve obje koymadan örneklem seçilmesidir. Örnekleme temel olarak alınan listeden, alınan her birey ve objenin yerine başka birey ve obje konulmadan örneklem yapılması basit rastlantısal (tesadüfi) yöntemin esasını oluşturur" (Aziz, 2008, s. 51). Bu yöntem aracılığıyla 7 üniversitedeki (Ahi Evran Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 18 Mart Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi) 786 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklem grubunda yer alan öğrencilere ait demografik özellikler aşağıdaki tablolar ile verilmiştir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin üniversitelere göre dağılımları Tablo 3-1'de verilmiştir.

Tablo 3-1: Çalışma Grubu Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

| Üniversite | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 13,1 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 15,9 |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 15,0 |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 14,4 |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 13,1 |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 13,0 |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 15,5 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-1 incelendiğinde, öğrencilerin üniversitelere göre dağılımının birbirine yakın olduğu görülmektedir. En çok öğrenci Ahi Evran Üniversitesi (%15,9) ve Afyon Kocatepe

Üniversitesi'nden (%15,5) örnekleme girerken en az da Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (%13) ve 19 Mayıs Üniversitesi'nden (%13,1) örnekleme girmiştir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 3-2'de verilmiştir.

Tablo 3-2: Çalışma Gurubu Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

| Cinsiyet | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| Kız | 349 | 44,4 |
| Erkek | 437 | 55,6 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-2'ye göre araştırma örnekleminde yer alan öğrencilerden %44,4'ünün (349) kız ve %55,6'sının (437) erkek olduğu görülmektedir. Öğrenciler, cinsiyet dağılımı bakımından karşılaştırıldığında erkek öğrencilerin sayısının kız öğrencilerin sayısından fazla fakat birbirine yakındır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımları Tablo 3-3'te verilmiştir.

Tablo 3-3: Çalışma Grubu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Dağılımı

| Sınıf | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 21,5 |
| 2. sınıf | 172 | 21,9 |
| 3. sınıf | 230 | 29,3 |
| 4. sınıf | 215 | 27,4 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-3'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin sınıflara göre dağılımları dikkate alındığında; %21,5'inin (169) birinci sınıf, %21,9'unun (172) ikinci sınıf, %29,3'ünün (230) üçüncü sınıf ve %27,4'ünün (215) ise dördüncü sınıf olduğu görülmektedir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünü seçme nedenine göre dağılımları Tablo 3-4'te verilmiştir.

Tablo 3-4: Çalışma Grubu Öğrencilerin Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünü Seçme Nedenine Göre Dağılımı

| Seçme Nedeni | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| Aile | 91 | 11,6 |
| Arkadaş | 114 | 14,5 |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 25,2 |
| Tek İdealim | 157 | 20,0 |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 28,8 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-4'te öğrencilerin beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünü seçme nedenine göre dağılımları incelendiğinde; öğrencilerin %28,8'inin "Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin" tercih ettikleri bu nedeni %25,2 ile "ÖSS Puanı Düşüklüğü" ve %20,0 ile "Tek İdealim" tercih nedenlerinin takip ettiği görülmektedir. Bununla birlikte Aile (%11,6) ve Arkadaş (%14,5) tercih nedenlerinin düşük bir yüzdeye sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin spor yapma yaşına göre dağılımları Tablo 3-5'te verilmiştir.

Tablo 3-5: Çalışma Grubu Öğrencilerin Spor Yapma Yaşına Göre Dağılımı

| Spor Yaşı | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 23,7 |
| 6-10 yıl | 421 | 53,6 |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 22,8 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-5'te öğrencilerin beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümün öğrencilerin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri göre dağılımları incelendiğinde; öğrencilerin % 53,6'sının (421) beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının 6-10 yıl arasında olduğu, 1-5 yıl arasında olanların %23,7 ve 11 yıl ve üzeri olanların %22,8 olduğu görülmektedir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin spor yapma sıklığına göre dağılımları Tablo 3-6'te verilmiştir.

Tablo 3-6: Çalışma Grubu Öğrencilerin Spor Yapma Sıklığına Göre Dağılımı

| Spor Yapma Sıklığı | Frekans | Yüzde |
|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 21,9 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 21,0 |
| Haftada birkaç gün | 171 | 21,8 |
| Haftada birkaç saat | 172 | 21,9 |
| Ayda birkaç saat | 106 | 13,5 |
| Toplam | 786 | 100,0 |

Tablo 3-6 incelendiğinde beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünü öğrencilerin spor yapma sıklıklarının "Ayda birkaç saat (%13,5)" hariç birbirine çok yakın olduğu ["Her gün, sürekli (%21,9), Her gün, birkaç saat (%21,0), Haftada birkaç gün(%21,8) ve Haftada birkaç saat (%21,9)] görülmektedir.

## 3.3. Veri Toplama Araçları

Bu başlık altında veri toplama araçları ve uygulanması sürecinde yapılan çalışmalara değinilmiştir. Araştırmanın verileri "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği, Öğretmen Öz Yeterliği Ölçeği ve Durumluk Sportif Güven Ölçeği" veri toplama araçları ile elde edilmiştir.

### 3.3.1. Akademik Öz Yeterlik Ölçeği

Araştırmada kullanılan Akademik Öz Yeterlik Ölçeği, Jerusalem ve Schwarzer (1981) tarafından geliştirilmiş ve Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Akademik öz yeterlik ölçeği yedi maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri; 1-Bana hiç uymuyor, 2-Bana çok az uyuyor, 3-Bana uyuyor, 4-Bana tamamen uyuyor biçiminde 4'lü dereceleme ile yanıtlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri, $\alpha = 0.79$'dur (Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007). Bu araştırmada ise, Cronbach alfa değeri $\alpha = 0.75$ olarak bulunmuştur. Bu da ölçeğin oldukça güvenilir olduğu anlamına gelmektedir.

Akademik öz-yeterliğinin toplam puanı değerlendirilirken, her bir soruya verilen cevapların aritmetik ortalamasına bakılmaktadır. Ortalama 4'e ne kadar yakınsa, akademik öz yeterliğin de o kadar yüksek olduğu anlamına gelir. Buna göre, Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri ile ilgili maddelerin ortalama puanları değerlendirilirken Tablo 3.7'deki puan aralıkları

kullanılmaktadır:

Tablo 3-7: Akademik öz-yeterlik anketinin puan aralıkları

| Puan Aralığı | Puan Değeri |
|---|---|
| 1,00-1,72 | Bana Hiç Uymuyor |
| 1,73-2,48 | Bana Çok Az Uyuyor |
| 2,49-3,24 | Bana Uyuyor |
| 3,25-4,00 | Bana Tamamen Uyuyor |

### 3.3.2. Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik algılarını belirlemek için Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) tarafından geliştirilen "Teachers' Sense of Efficacy Scale" (TSES-Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği)'nin Çapa, Çakıroğlu, Sarıkaya (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan formu kullanılmıştır.

Ölçeğin son hali, üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; öğrenciyle iletişiminde yeterlik (Öİ), öğretim stratejilerinde öz yeterlik (ÖS), sınıf yönetiminde öz yeterliktir (SY). Ölçekte bu alt boyutların her birine ait 8 soru ve toplamda da 24 soru bulunmaktadır. Maddeler dokuzlu dereceleme sistemine göre hazırlanmış ve "1=Yetersiz; 3=Çok az yeterli; 5= Biraz yeterli; 7= Oldukça yeterli; 9= Çok yeterli" şeklinde derecelenmiştir. Alt boyutları içeren maddeler aşağıdaki gibidir:

a) Öğrencilerle iletişimde öz yeterlik: 1, 2, 4, 6, 9, 12, 14, 22
b) Öğretim stratejilerinde öz yeterlik: 7, 10, 11, 17, 18, 20, 23, 24
c) Sınıf yönetiminde öz yeterlik: 3, 5, 8, 13, 15,16, 19, 21

Öğretmen öz-yeterliğinin toplam puanı değerlendirilirken, her bir soruya verilen cevapların aritmetik ortalamasına bakılmaktadır. Ortalama 9'a ne kadar yakınsa, öğretmen yeterliğinin de o kadar yüksek olduğu anlamına gelir. Alt boyutların değerlendirilmesinde de, her bir alt boyutu içeren soruların ortalamalarının 9'a yakınlığına bakılır. Buna göre, Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik öz-yeterlikleri ile ilgili maddelerin ortalama puanları değerlendirilirken Tablo 3.8'deki puan aralıkları kullanılmaktadır:

Tablo 3-8: Öğretmen öz-yeterlik anketinin puan aralıkları

| Puan Aralığı | Puan Değeri |
|---|---|
| 1,00-2,59 | Yetersiz |
| 2,60-4,19 | Çok Az Yeterli |
| 4,20-5,79 | Biraz Yeterli |
| 5,80-7,39 | Oldukça Yeterli |
| 7,40-9,00 | Çok Yeterli |

### 3.3.3. Durumluk Sportif Güven Ölçeği

Araştırmada kullanılan Durumluk Sportif Güven Ölçeği Vealey (1986) tarafından geliştirilen "Sportif kendine güven" ölçeğinden alınmıştır. Sportif kendine güven ölçeği, durumluk ve süreklik olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Engür, Tok, ve Tatar (2006) tarafından yapılmıştır.

Yapılan işlemler sonucu. 70 ve üzerindeki Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayısı psikometrik olarak güvenilir kabul edilmiştir. Kriter geçerliliğinin test edilmesi için örnekleme "Durumluk Kaygı" ve "Sürekli Kaygı" ölçekleri uygulanmış ve Sportif kendine güven ölçekleri ile arasındaki korelasyon katsayısı dikkate alınmıştır. Sonuçlar her iki Sportif kendine güven ölçeğinin de psikometrik olarak kabul edilebilir olduğuna işaret etmektedir.

Engür ve diğ. (2003) örneklemini 242 beden eğitimi öğretmeni adayından oluşturdukları ölçek uyarlama çalışmasında 13 maddeden oluşan Sürekli Sportif Güven Ölçeği maddelerine uygulanan güvenirlik analizinde ölçeğin iç tutarlılık katsayısını .91 ve maddeler arası korelasyonu ise .69 ile .53 arasında saptamıştır. Durumluk Sportif Güven Ölçeği maddelerine uygulanan güvenirlik analizi sonuçlarına göre ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .95 ve maddeler arası korelasyonu ise .67 ile .79 arasında saptanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin durumluk sportif güven boyutu kullanılmıştır.

Tablo 3-8: Öğretmen öz-yeterlik anketinin puan aralıkları

| Puan Aralığı | Puan Değeri |
|---|---|
| 1,00-3,64 | Düşük |
| 3,65-6,32 | Orta |
| 6,33-9,00 | Yüksek |

### 3.4. Verilerin Elde Edilme Süreci

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, öğretmen öz yeterliği ve durumluk sportif güven durumlarını betimlemek amacıyla yapılan bu çalışmada verilerin elde edilmesinde aşağıdaki adımlar takip edilmiştir:

1. Alanyazın taraması yapılmış ve konu ile ilgili derinlemesine bilgi edinilmiştir.

2. Alanyazındaki veri toplama araçları taranmış ve her biri incelenerek danışman ve uzman onayları ile yukarıda detaylı açıklamaları verilen veri toplama araçlarının kullanılmasına karar verilmiştir.

3. Bu aşamada evren ve örneklem belirlenmiş ve veri toplama araçları örneklemde yer alan 7 üniversitede uygulanmıştır. Uygulama öncesinde öğrencilere bu çalışmanın neden yapıldığı hakkında bilgi verilmiş ve isimlerinin hiçbir şekilde kullanılmayacağı ifade edilmiştir. Bu yolla öğrencilerin sorulara daha objektif ve daha samimi cevap vermeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

4. Toplanan veriler tek tek incelenerek doğru kodlanmadığına hüküm verilen 35 veri toplama aracı değerlendirmeye alınmamış ve toplamda 786 veri ile veri çözümleme süreci gerçekleştirilmiştir.

### 3.5. Verilerin Analizi

Çalışmanın bu bölümünde alt problemler ve alt problemlerin test edilmesine ilişkin istatistiksel testler yer almaktadır. Alt problemlerin incelenmesi alt boyutlar düzeyinde yapılan karşılaştırmaları içermektedir.

Bu çalışmada ilk olarak Shapiro-Wilk testi ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı incelenmiş ve sonuçlar tablolar her bir alt problem için ayrı ayrı tablolar halinde ilgili alt problemde verilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden iki grubun karşılaştırılmasında Mann-Whitney U t testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise Kruskal-Wllis H testi kullanılmıştır. Eğer Kruskal-Wllis H testi analizi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuşsa hangi grupların birbirinden farklı olduğunun tespit edilmesi için çoklu karşılaştırma (multiple comparisons) testlerinden Tukey testi uygulanmış ve test sonucu tablolarda fark sütununda verilmiştir. Akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven arasında ilişki ise Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı hesaplanarak test edilmiştir. Çalışmada

analizler için elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler için SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır.

Bununla birlikte formlarda yer alan maddelerde durumların tespiti için her soru da frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır. Bu yolla elde edilen veriler üzerinde yorum yapabilmek için verilerin gruplanmasına gidilmiştir. Ölçekler farklı likertlerde olduğundan her bir ölçek için kullanılan grup aralığı ve grup değerleri ölçeklerin açıklandığı "1.3. Veri Toplama Araçları" başlığı altında verilmiştir.

# BÖLÜM 4

# BULGULAR VE TARTIŞMA

## 4.1. Bulgular

Bu bölümde beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, öğretmen öz yeterliği ve durumluk sportif güven durumları ile ilgili analizlere ilişkin bulgulara alt problemlere göre sırası ile yer verilmiştir.

Alt Problem 1: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-1'de verilmiştir.

Tablo 4-1: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliği

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Akademik öz yeterlik | 786 | 1,00 | 4,14 | 1,91 | ,52 |

Tablo 4.1'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 1.91, standart sapması ise 0.52'dir. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin ölçekteki "bana çok az uyuyor" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-2'de verilmiştir.

Tablo 4-2: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliği Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Üniversite öğrenimimde her zaman yapılması gereken işleri başarabilecek durumdayım | 786 | 1,53 | ,61 |
| Yeterince hazırlandığım zaman sınavlarda daima yüksek başarı elde ederim. | 786 | 1,47 | ,64 |
| İyi not almak için ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum. | 786 | 1,61 | ,75 |
| Bir yazılı sınav çok zor olsa bile, onu başaracağımı biliyorum. | 786 | 1,89 | ,84 |
| Başarısız olacağım herhangi bir sınav düşünemiyorum. | 786 | 2,08 | ,87 |
| Sınav ortamlarında rahat bir tavır sergilerim, çünkü zekâma güveniyorum. | 786 | 1,87 | ,87 |
| Sınavlara hazırlanırken öğrenmem gereken konularla nasıl başa çıkmam gerektiğini genellikle bilemem. | 786 | 2,95 | 1,08 |

Tablo 4-2'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeğindeki maddelerden en yüksek katılımı "Sınavlara hazırlanırken öğrenmem gereken konularla nasıl başa çıkmam gerektiğini genellikle bilemem." (2,95=Bana uyuyor) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Başarısız olacağım herhangi bir sınav düşünemiyorum" (2,08= Bana çok az uyuyor) maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Bir yazılı sınav çok zor olsa bile, onu başaracağımı biliyorum" (1,89= Bana çok az uyuyor), "Sınav ortamlarında rahat bir tavır sergilerim, çünkü zekama güveniyorum." (1,87= Bana çok az uyuyor), "İyi not almak için ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum." (1,61= Bana hiç uymuyor), "Üniversite öğrenimimde her zaman yapılması gereken işleri başarabilecek durumdayım" (1,53= Bana hiç uymuyor), maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Yeterince hazırlandığım zaman sınavlarda daima yüksek başarı elde ederim." (1,47=Bana hiç uymuyor) olduğu tespit edilmiştir.

Alt Problem 2: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği cinsiyete göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-3'de verilmiştir.

Tablo 4-3: Cinsiyet değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | Kız | ,958 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,972 | 437 | ,000 |

Tablo 4-3 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-4'de verilmiştir.

Tablo 4-4: Cinsiyet değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 409,17 | 142800,50 | 70787,500 | .082 |
| Erkek | 437 | 380,99 | 166490,50 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 70787,500; p>0.05) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 3: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-5'de verilmiştir.

Tablo 4-5: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | 1. sınıf | ,957 | 169 | ,000 |
| | 2. sınıf | ,952 | 172 | ,000 |
| | 3. sınıf | ,971 | 230 | ,000 |
| | 4. sınıf | ,957 | 215 | ,000 |

Tablo 4-5 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-6'da verilmiştir.

Tablo 4-6: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 352,39 | 3 | 18,550 | ,000 |
| 2. sınıf | 172 | 356,35 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 430,77 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 415,67 | | | |

Tablo 4-6'da görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}$=18,550; p<0.05]. Sınıfların Tablo 4-5'teki sıra ortalamaları dikkate alındığında 3. ve 4. sınıftaki öğrencilerin, 1. ve 2. sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.7'da verilmiştir.

Tablo 4-7: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 2. sınıf | -,02316 | ,05613 | ,976 |
| | 3. sınıf | -,17332(*) | ,05251 | ,006 |
| | 4. sınıf | -,15655(*) | ,05328 | ,018 |
| 2. sınıf | 3. sınıf | -,15016(*) | ,05224 | ,022 |
| | 4. sınıf | -,13339 | ,05301 | ,058 |
| 3. sınıf | 4. sınıf | ,01677 | ,04916 | ,986 |

Tablo 4-7 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı farkın 1. sınıflar ile 3. sınıflar ve 1. sınıflar ile 4. sınıflar arasında 3. ve 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Yine 2. sınıflar ile 3. sınıflar arasında 3. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 3. sınıfında öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre ve yine 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 4: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-8'de verilmiştir.

Tablo 4-8: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | 1-5 yıl | ,965 | 186 | ,000 |
| | 6-10 yıl | ,970 | 421 | ,000 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,914 | 179 | ,000 |

Tablo 4-8 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-9'da verilmiştir.

Tablo 4-9: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 439,55 | 2 | 19,720 | ,000 |
| 6-10 yıl | 421 | 397,88 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 335,34 | | | |

Tablo 4-9'da görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(2)}$=19,720; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının Tablo 4-9'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında 1-5 yıl olanların 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri olanlardan daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4-10: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 6-10 yıl | ,09550 | ,04571 | ,093 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,19913* | ,05436 | ,001 |
| 6-10 yıl | 11 yıl ve üzeri | ,10364 | ,04632 | ,066 |

Tablo 4-10 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı farkın 1-5 yıl olanlarla 11 yıl ve üzeri olanlar arasında 1-5 yıl olanlar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 5: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-8'de verilmiştir.

Tablo 4-11: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | 19 Mayıs Üniversitesi | ,972 | 103 | ,027 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,943 | 125 | ,000 |
| | Fırat Üniversitesi | ,963 | 118 | ,002 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,957 | 113 | ,001 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,951 | 103 | ,001 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,973 | 102 | ,034 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,946 | 122 | ,000 |

Tablo 4-11 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-12'de verilmiştir.

Tablo 4-12: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 404,54 | 6 | 28,640 | ,000 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 427,83 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 360,03 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 455,96 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 377,41 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 414,09 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 319,89 | | | |

Tablo 4-12'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X2_{(6)}$=28,640; p<0.05]. Öğrenim görülen üniversitelerin Tablo 4-12'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerin daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.13'de verilmiştir.

Tablo 4-13: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Üniversite | (J) Üniversite | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | Ahi Evran Üniversitesi | -,06935 | ,06851 | ,951 |
| | Fırat Üniversitesi | ,10256 | ,06942 | ,758 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,13382 | ,07013 | ,475 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,05825 | ,07174 | ,984 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,03153 | ,07191 | ,999 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,18358 | ,06889 | ,109 |
| Ahi Evran Üniversitesi | Fırat Üniversitesi | ,17191 | ,06608 | ,127 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,06448 | ,06682 | ,961 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,12760 | ,06851 | ,506 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,03782 | ,06869 | ,998 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,25293(*) | ,06552 | ,002 |
| Fırat Üniversitesi | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,23639(*) | ,06776 | ,009 |
| | 18 Mart Üniversitesi | -,04431 | ,06942 | ,996 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,13410 | ,06960 | ,463 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,08101 | ,06647 | ,887 |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 18 Mart Üniversitesi | ,19208 | ,07013 | ,090 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,10229 | ,07031 | ,771 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,31740(*) | ,06721 | ,000 |
| 18 Mart Üniversitesi | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,08979 | ,07191 | ,875 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,12533 | ,06889 | ,535 |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,21511(*) | ,06907 | ,031 |

Tablo 4-13 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı farkın Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine, yine Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine ve yine Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 6: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-14'de verilmiştir.

Tablo 4-14: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | Aile | ,953 | 91 | ,002 |
| | Arkadaş | ,971 | 114 | ,014 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,951 | 198 | ,000 |
| | Tek İdealim | ,954 | 157 | ,000 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,963 | 226 | ,000 |

Tablo 4-14 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-15'de verilmiştir.

Tablo 4-15: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 360,81 | 4 | 50,036 | ,000 |
| Arkadaş | 114 | 408,21 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 307,51 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 422,47 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 454,45 | | | |

Tablo 4-15'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(4)}$=50,036; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü seçme nedenlerinin Tablo 4-15'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedenine sahip öğrencilerin daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.16'de verilmiştir

Tablo 4-16: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Seçme nedeni | (J) Seçme nedeni | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| Aile | Arkadaş | -,09277 | ,07143 | ,692 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,11753 | ,06435 | ,359 |
| | Tek İdealim | -,15442 | ,06694 | ,144 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,21037(*) | ,06308 | ,008 |
| Arkadaş | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,21030(*) | ,05974 | ,004 |
| | Tek İdealim | -,06164 | ,06252 | ,862 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,11759 | ,05837 | ,260 |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | Tek İdealim | -,27194(*) | ,05430 | ,000 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,32789(*) | ,04946 | ,000 |
| Tek İdealim | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,05595 | ,05279 | ,827 |

Tablo 4-16 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı farkın "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni ile "aile" nedeni ve "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni ile "ÖSS puanı düşüklüğü" nedeni arasında "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni lehine, yine "arkadaş" nedeni ile "ÖSS puanı düşüklüğü" nedeni arasında "arkadaş" ve yine "tek idealim" nedeni ile "ÖSS puanı düşüklüğü" nedeni arasında "tek idealim" nedeni lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için", "arkadaş" ve "tek idealim" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri "ÖSS puanı düşüklüğü" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri "aile" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu

öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 7: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliğinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-17'de verilmiştir.

Tablo 4-17: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Akademik Öz Yeterlik | Her gün, sürekli | ,941 | 172 | ,000 |
| | Her gün, birkaç saat | ,947 | 165 | ,000 |
| | Haftada birkaç gün | ,958 | 171 | ,000 |
| | Haftada birkaç saat | ,957 | 172 | ,000 |
| | Ayda birkaç saat | ,922 | 106 | ,000 |

Tablo 4-17 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin akademik öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-18'de verilmiştir.

Tablo 4-18: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 332,88 | 4 | 91,979 | ,000 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 308,28 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 392,32 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 443,55 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 545,22 | | | |

Tablo 4-18'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında

anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(4)}$=91,979; p<0.05]. Spor yapma sıklığının Tablo 4-18'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında "ayda birkaç saat" spor yapanların daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.19'da verilmiştir.

Tablo 4-19: Spor yapma sıklığı değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Seçme nedeni | (J) Seçme nedeni | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | Her gün, birkaç saat | ,05325 | ,05404 | ,862 |
| | Haftada birkaç gün | -,11571 | ,05356 | ,196 |
| | Haftada birkaç saat | -,22924(*) | ,05348 | ,000 |
| | Ayda birkaç saat | -,47170(*) | ,06124 | ,000 |
| Her gün, birkaç saat | Haftada birkaç gün | -,16895(*) | ,05412 | ,016 |
| | Haftada birkaç saat | -,28248(*) | ,05404 | ,000 |
| | Ayda birkaç saat | -,52494(*) | ,06173 | ,000 |
| Haftada birkaç gün | Haftada birkaç saat | -,11353 | ,05356 | ,213 |
| | Ayda birkaç saat | -,35599(*) | ,06131 | ,000 |
| Haftada birkaç saat | Ayda birkaç saat | -,24246(*) | ,06124 | ,001 |

Tablo 4-19 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı farkın "ayda birkaç saat" ile "her gün sürekli", "ayda birkaç saat" ile "her gün birkaç saat", "ayda birkaç saat" ile "haftada birkaç saat" ve "ayda birkaç saat" ile "haftada birkaç gün" arasında "ayda birkaç saat" lehine, yine "haftada birkaç saat" ile "her gün sürekli" ve "haftada birkaç saat" ile "her gün birkaç saat" arasında "haftada birkaç saat" ve yine "haftada birkaç gün" ile "her gün birkaç saat" arasında "haftada birkaç gün" lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile "ayda birkaç saat", spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli", "her gün birkaç saat", "haftada birkaç saat" ve "haftada birkaç gün" spor yapanlara göre daha yüksektir. Yine "haftada birkaç saat" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" ve "her gün birkaç saat" spor yapanlara göre daha yüksektir. Son olarak "haftada birkaç gün" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" spor yapanlara göre daha yüksektir.

Alt Problem 8: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-20'de verilmiştir.

Tablo 4-20: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz Yeterliği

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Öğretmen öz yeterlik | 786 | 2,88 | 6,71 | 4,82 | ,84 |

Tablo 4.20'ye göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 4.82, standart sapması ise 0.84'dür. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-21'de verilmiştir.

Tablo 4-21: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz Yeterliği Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Sınıfta yapılan etkinliklerin düzenli yürümesini ne kadar iyi sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,99 | 1,87 |
| Öğrencilerin öğrenmeye değer vermelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,90 | 1,64 |
| Öğrencilerin zor sorularına ne kadar iyi cevap verebilirsiniz? | 786 | 6,89 | 1,74 |
| Öğrencileri okulda başarılı olabileceklerine inandırmayı ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,87 | 1,74 |
| Öğrettiklerinizin öğrenciler tarafından kavranıp kavranmadığını ne kadar iyi değerlendirebilirsiniz? | 786 | 6,87 | 1,73 |
| Öğrencilerinizi iyi bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacak soruları ne ölçüde hazırlayabilirsiniz? | 786 | 6,85 | 1,7 |
| Öğrenci davranışlarıyla ilgili beklentilerinizi ne kadar açık ortaya koyabilirsiniz? | 786 | 6,84 | 1,78 |
| Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine ne kadar yardımcı | 786 | 6,83 | 1,74 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| olabilirsiniz? | | | |
| Öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,75 | 1,93 |
| Etkinliklere az ilgi gösteren öğrencileri motive etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,66 | 1,84 |
| Öğrencilerin eleştirel düşünmelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,52 | 2,01 |
| Çalışması zor öğrencilere ulaşmayı ne kadar başarabilirsiniz? | 786 | 6,41 | 2,28 |
| Sınıfta etkinliği olumsuz yönde etkileyen davranışları kontrol etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,3 | 1,97 |
| Etkinliği olumsuz yönde etkileyen ya da etkinlik esnasında gürültü yapan öğrencileri ne kadar yatıştırabilirsiniz? | 786 | 2,95 | 0,96 |
| Çok yetenekli öğrencilere uygun öğrenme ortamını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 2,94 | 0,95 |
| Başarısız bir öğrencinin etkinliği daha iyi anlamasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 2,85 | 1,09 |
| Sınıfta farklı öğretim yöntemlerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz? | 786 | 2,85 | 0,94 |
| Farklı değerlendirme yöntemlerini ne kadar kullanabilirsiniz? | 786 | 2,69 | 1,03 |
| Sizi hiçe sayan davranışlar gösteren öğrencilerle ne kadar iyi baş edebilirsiniz? | 786 | 2,58 | 0,95 |
| Çocuklarının okulda başarılı olmalarına yardımcı olmaları için ailelere ne kadar destek olabilirsiniz? | 786 | 2,02 | 1,01 |
| Farklı öğrenci gruplarına uygun sınıf yönetim sistemi ne kadar iyi oluşturabilirsiniz? | 786 | 1,99 | 1,05 |
| Öğrencilerin kafası karıştığında ne kadar alternatif açıklama ya da örnek sağlayabilirsiniz? | 786 | 1,92 | 0,98 |
| Birkaç problemli öğrencinin etkinliğe zarar vermesini ne kadar iyi engelleyebilirsiniz? | 786 | 1,89 | 1,02 |
| Etkinliklerin her bir öğrencinin seviyesine uygun olmasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 1,77 | 0,97 |

Tablo 4-21'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik ölçeğindeki maddelerden en yüksek katılımı "Sınıfta yapılan etkinliklerin düzenli yürümesini ne kadar iyi sağlayabilirsiniz?" (6,99= Oldukça Yeterli) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Öğrencilerin öğrenmeye değer vermelerini ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,90= Oldukça Yeterli) maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Öğrencilerin zor sorularına ne kadar iyi cevap

verebilirsiniz?" (6,89= Oldukça Yeterli), "Öğrencileri okulda başarılı olabileceklerine inandırmayı ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,87= Oldukça Yeterli), "Öğrettiklerinizin öğrenciler tarafından kavranıp kavranmadığını ne kadar iyi değerlendirebilirsiniz?" (6,87= Oldukça Yeterli), "Öğrencilerinizi iyi bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacak soruları ne ölçüde hazırlayabilirsiniz?" (6,85= Oldukça Yeterli), "Öğrenci davranışlarıyla ilgili beklentilerinizi ne kadar açık ortaya koyabilirsiniz?" (6,84= Oldukça Yeterli), "Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine ne kadar yardımcı olabilirsiniz?" (6,83= Oldukça Yeterli), "Öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,75= Oldukça Yeterli), "Etkinliklere az ilgi gösteren öğrencileri motive etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,66= Oldukça Yeterli), "Öğrencilerin eleştirel düşünmelerini ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,52= Oldukça Yeterli), "Çalışması zor öğrencilere ulaşmayı ne kadar başarabilirsiniz?" (6,41= Oldukça Yeterli), "Sınıfta etkinliği olumsuz yönde etkileyen davranışları kontrol etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,30= Oldukça Yeterli), "Etkinliği olumsuz yönde etkileyen ya da etkinlik esnasında gürültü yapan öğrencileri ne kadar yatıştırabilirsiniz?" (2,95= Çok Az Yeterli), "Çok yetenekli öğrencilere uygun öğrenme ortamını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (2,94= Çok Az Yeterli), "Başarısız bir öğrencinin etkinliği daha iyi anlamasını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (2,85= Çok Az Yeterli), "Sınıfta farklı öğretim yöntemlerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz?" (2,85= Çok Az Yeterli), "Farklı değerlendirme yöntemlerini ne kadar kullanabilirsiniz?" (2,69= Çok Az Yeterli), "Sizi hiçe sayan davranışlar gösteren öğrencilerle ne kadar iyi baş edebilirsiniz?" (2,58= Yetersiz), "Çocuklarının okulda başarılı olmalarına yardımcı olmaları için ailelere ne kadar destek olabilirsiniz?" (2,02= Yetersiz), "Farklı öğrenci gruplarına uygun sınıf yönetim sistemi ne kadar iyi oluşturabilirsiniz?" (1,99= Yetersiz), "Öğrencilerin kafası karıştığında ne kadar alternatif açıklama ya da örnek sağlayabilirsiniz?" (1,92= Yetersiz) ve "Birkaç problemli öğrencinin etkinliğe zarar vermesini ne kadar iyi engelleyebilirsiniz?" (1,89= Yetersiz) maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Etkinliklerin her bir öğrencinin seviyesine uygun olmasını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (1,77= Yetersiz) olduğu tespit edilmiştir.

Alt Problem 9: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği cinsiyete göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin

normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-22'de verilmiştir.

Tablo 4-22: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | Kız | ,979 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,981 | 437 | ,000 |

Tablo 4-22 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-23'de verilmiştir.

Tablo 4-23: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 372,75 | 130089,50 | 69014,500 | .022 |
| Erkek | 437 | 410,07 | 179201,50 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 69014,500; $p<0.05$) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterliği düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Alt Problem 10: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-24'de verilmiştir.

Tablo 4-24: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | 1. sınıf | ,976 | 169 | ,005 |
| | 2. sınıf | ,975 | 172 | ,003 |
| | 3. sınıf | ,992 | 230 | ,227 |
| | 4. sınıf | ,984 | 215 | ,018 |

Tablo 4-24 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (3. sınıf hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-25'da verilmiştir.

Tablo 4-25: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 352,85 | 3 | 12,812 | ,005 |
| 2. sınıf | 172 | 384,79 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 391,28 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 434,80 | | | |

Tablo 4-25'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}$=12,812; p<0.05]. Sınıfların Tablo 4-25'teki sıra ortalamaları dikkate alındığında 3. ve 4. sınıftaki öğrencilerin, 1. ve 2. sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek öğretmen öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.26'da verilmiştir.

Tablo 4-26: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 2. sınıf | -,12717 | ,08981 | ,490 |
| | 3. sınıf | -,16965 | ,08401 | ,182 |
| | 4. sınıf | -,32746(*) | ,08524 | ,001 |
| 2. sınıf | 3. sınıf | -,04248 | ,08358 | ,957 |
| | 4. sınıf | -,20029 | ,08482 | ,086 |
| 3. sınıf | 4. sınıf | -,15781 | ,07866 | ,186 |

Tablo 4-26 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı farkın 1. sınıflar ile 4. sınıflar arasında 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 11: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-27'de verilmiştir.

Tablo 4-27: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | 1-5 yıl | ,975 | 186 | ,002 |
| | 6-10 yıl | ,989 | 421 | ,003 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,976 | 179 | ,004 |

Tablo 4-27 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal

dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-28'da verilmiştir.

Tablo 4-28: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 438,37 | 2 | 14,744 | ,001 |
| 6-10 yıl | 421 | 393,40 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 347,10 | | | |

Tablo 4-28'da görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(2)}$=14,744; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının Tablo 4-28'deki sıra ortalamaları dikkate alındığında 1-5 yıl olanların 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri olanlardan daha yüksek öğretmen öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.29'da verilmiştir.

Tablo 4-29: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 6-10 yıl | ,17957(*) | ,07295 | ,037 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,34170(*) | ,08675 | ,000 |
| 6-10 yıl | 11 yıl ve üzeri | ,16213 | ,07393 | ,073 |

Tablo 4-29 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı farkın 1-5 yıl olanlarla 6-10 yıl olanlar arasında ve 1-5 yıl olanlarla 11 yıl ve üzeri olanlar arasında 1-5 yıl olanlar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan

önceki spor yaşı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 12: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-30'de verilmiştir.

Tablo 4-30: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | 19 Mayıs Üniversitesi | ,981 | 103 | ,155 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,986 | 125 | ,219 |
| | Fırat Üniversitesi | ,986 | 118 | ,242 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,972 | 113 | ,018 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,984 | 103 | ,248 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,988 | 102 | ,528 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,943 | 122 | ,000 |

Tablo 4-30 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grup 0.05' den küçük olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-31'de verilmiştir.

Tablo 4-31: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 400,78 | 6 | 11,511 | ,074 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 427,20 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 386,33 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 426,18 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 351,63 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 399,04 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 360,20 | | | |

Tablo 4-31'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(6)}$=11,511; p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliği öğrenim görülen üniversiteye göre değişmemektedir.

Alt Problem 13: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-32'de verilmiştir.

Tablo 4-32: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | Aile | ,977 | 91 | ,110 |
| | Arkadaş | ,973 | 114 | ,021 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,961 | 198 | ,000 |
| | Tek İdealim | ,988 | 157 | ,181 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,983 | 226 | ,007 |

Tablo 4-32 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grup 0.05' den küçük

olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-33'de verilmiştir.

Tablo 4-33: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 391,17 | 4 | 6,539 | ,162 |
| Arkadaş | 114 | 376,94 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 375,26 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 384,34 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 425,13 | | | |

Tablo 4-33'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=6,539; p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmemektedir.

Alt Problem 14: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-34de verilmiştir.

Tablo 4-34: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Öğretmen öz Yeterlik | Her gün, sürekli | ,979 | 172 | ,011 |
| | Her gün, birkaç saat | ,977 | 165 | ,007 |
| | Haftada birkaç gün | ,981 | 171 | ,018 |
| | Haftada birkaç saat | ,990 | 172 | ,302 |
| | Ayda birkaç saat | ,966 | 106 | ,008 |

Tablo 4-34 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için

tüm gruplar için (Haftada birkaç saat hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-35'de verilmiştir.

Tablo 4-35: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 399,89 | 4 | 3,442 | ,487 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 413,21 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 392,72 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 387,99 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 362,64 | | | |

Tablo 4-35'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur edilmiştir [$X^2_{(4)}$=3,442; p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

Alt Problem 15: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-36'da verilmiştir.

Tablo 4-36: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Öğrencilerle iletişim | 786 | 2,75 | 7,75 | 5,69 | 1,19 |

Tablo 4-36'ya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 5.69, standart sapması ise 1.19'dur. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-37'de verilmiştir.

Tablo 4-37: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Öğrencilerin öğrenmeye değer vermelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,90 | 1,64 |
| Öğrencileri okulda başarılı olabileceklerine inandırmayı ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,87 | 1,74 |
| Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine ne kadar yardımcı olabilirsiniz? | 786 | 6,83 | 1,74 |
| Etkinliklere az ilgi gösteren öğrencileri motive etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,66 | 1,84 |
| Öğrencilerin eleştirel düşünmelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,52 | 2,01 |
| Çalışması zor öğrencilere ulaşmayı ne kadar başarabilirsiniz? | 786 | 6,41 | 2,28 |
| Başarısız bir öğrencinin etkinliği daha iyi anlamasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 2,85 | 1,09 |
| Çocuklarının okulda başarılı olmalarına yardımcı olmaları için ailelere ne kadar destek olabilirsiniz? | 786 | 2,02 | 1,01 |

Tablo 4-37'ye göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik ölçeğindeki "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği maddelerden en yüksek katılımı "Öğrencilerin öğrenmeye değer vermelerini ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,90= Oldukça Yeterli) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Öğrencileri okulda başarılı olabileceklerine inandırmayı ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,87= Oldukça Yeterli), maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine ne kadar yardımcı olabilirsiniz? (6,83= Oldukça Yeterli)", "Etkinliklere az ilgi gösteren öğrencileri motive etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? (6,66= Oldukça Yeterli)", "Öğrencilerin eleştirel düşünmelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? (6,52= Oldukça Yeterli)", "Çalışması zor öğrencilere ulaşmayı ne kadar başarabilirsiniz? (6,41= Oldukça Yeterli)" ve "Başarısız bir öğrencinin etkinliği daha iyi anlamasını ne kadar sağlayabilirsiniz? (2,85= Çok Az Yeterli)" maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Çocuklarının okulda başarılı olmalarına yardımcı olmaları için ailelere ne kadar destek olabilirsiniz? (2,02= Yetersiz)" olduğu

tespit edilmiştir.

Alt Problem 16: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği cinsiyete göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-38'de verilmiştir.

Tablo 4-38: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | Kız | ,969 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,968 | 437 | ,000 |

Tablo 4-38 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-39'da verilmiştir.

Tablo 4-39: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 377,66 | 131804,50 | 70729,500 | .080 |
| Erkek | 437 | 406,15 | 177486,50 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 69014,500; p>0.05) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 17: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-40'da verilmiştir.

Tablo 4-40: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | 1. sınıf | ,966 | 169 | ,000 |
| | 2. sınıf | ,955 | 172 | ,000 |
| | 3. sınıf | ,979 | 230 | ,002 |
| | 4. sınıf | ,967 | 215 | ,000 |

Tablo 4-40 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-41'da verilmiştir.

Tablo 4-41: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 347,72 | 3 | 17,622 | ,001 |
| 2. sınıf | 172 | 371,38 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 400,57 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 439,62 | | | |

Tablo 4-41'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}$=17,622; p<0.05]. Sınıfların Tablo 4-41'teki sıra ortalamaları dikkate alındığında 3. ve 4. sınıftaki öğrencilerin, 1. ve 2. sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek

öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-42'de verilmiştir.

Tablo 4-42: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 2. sınıf | -,14263 | ,12675 | ,674 |
| | 3. sınıf | -,35372(*) | ,11857 | ,016 |
| | 4. sınıf | -,55731(*) | ,12030 | ,000 |
| 2. sınıf | 3. sınıf | -,21109 | ,11797 | ,279 |
| | 4. sınıf | -,41468(*) | ,11972 | ,003 |
| 3. sınıf | 4. sınıf | -,20359 | ,11101 | ,258 |

Tablo 4-42 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı farkın 1. sınıflar ile 3.. sınıflar arasında ve 1. sınıflar ile 4. sınıflar arasında 3. ve 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Yine 2. sınıflar ile 4. sınıflar arasında 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlikleri 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 18: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle

verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-43'de verilmiştir.

Tablo 4-43: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | 1-5 yıl | ,961 | 186 | ,000 |
| | 6-10 yıl | ,966 | 421 | ,000 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,968 | 179 | ,000 |

Tablo 4-43 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-44'de verilmiştir.

Tablo 4-44: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 445,98 | 2 | 19,623 | ,000 |
| 6-10 yıl | 421 | 392,73 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 340,77 | | | |

Tablo 4-44'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(2)}$=19,623; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının Tablo 4-44'deki sıra ortalamaları dikkate alındığında 1-5 yıl olanların 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri olanlardan daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğine sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-45'da verilmiştir.

Tablo 4-45: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 6-10 yıl | ,27483(*) | ,10323 | ,022 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,56199(*) | ,12276 | ,000 |
| 6-10 yıl | 11 yıl ve üzeri | ,28716(*) | ,10462 | ,017 |

Tablo 4-45 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı farkın 1-5 yıl olanlarla 6-10 yıl olanlar arasında ve 1-5 yıl olanlarla 11 yıl ve üzeri olanlar arasında 1-5 yıl olanlar lehine olduğu görülmektedir. Yine 6-10 yıl olanlarla 11 yıl ve üzeri olanlar arasında 6-10 yıl olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 19: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-46'da verilmiştir.

Tablo 4-46: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | 19 Mayıs Üniversitesi | ,978 | 103 | ,079 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,964 | 125 | ,002 |
| | Fırat Üniversitesi | ,973 | 118 | ,018 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,950 | 113 | ,000 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,975 | 103 | ,045 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,964 | 102 | ,007 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,923 | 122 | ,000 |

Tablo 4-46 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (19 Mayıs Üniversitesi hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-47'de verilmiştir.

Tablo 4-47: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 403,01 | 6 | 19,566 | ,003 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 432,01 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 381,45 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 437,70 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 332,00 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 407,71 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 356,77 | | | |

Tablo 4-47'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü

yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X2_{(6)}$=19,566; p<0.05]. Öğrenim görülen üniversitelerin Tablo 4-47'deki sıra ortalamaları dikkate alındığında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerin daha yüksek akademik öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-48'de verilmiştir.

Tablo 4-48: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Üniversite | (J) Üniversite | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | Ahi Evran Üniversitesi | -,11303 | ,15580 | ,991 |
| | Fırat Üniversitesi | ,14313 | ,15788 | ,972 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,13929 | ,15949 | ,976 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,38714 | ,16314 | ,211 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,02769 | ,16354 | 1,00 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,45056 | ,15666 | ,063 |
| Ahi Evran Üniversitesi | Fırat Üniversitesi | ,25616 | ,15027 | ,613 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,02627 | ,15197 | 1,00 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,50017(*) | ,15580 | ,023 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,14072 | ,15622 | ,972 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,56359(*) | ,14900 | ,003 |
| Fırat Üniversitesi | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,28243 | ,15410 | ,526 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,24400 | ,15788 | ,717 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,11545 | ,15829 | ,991 |
| | Afyon Kocatepe | ,30743 | ,15117 | ,394 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Üniversitesi | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 18 Mart Üniversitesi | ,52643(*) | ,15949 | ,017 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,16698 | ,15990 | ,943 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,58986(*) | ,15286 | ,002 |
| 18 Mart Üniversitesi | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,35945 | ,16354 | ,298 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,06343 | ,15666 | 1,00 |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,42287 | ,15708 | ,102 |

Tablo 4-48 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı farkın Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine, yine Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında ve Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri yeterlikleri 18 Mart ve Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 20: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal

dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-49'de verilmiştir.

Tablo 4-49: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | Aile | ,981 | 91 | ,203 |
| | Arkadaş | ,974 | 114 | ,024 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,945 | 198 | ,000 |
| | Tek İdealim | ,971 | 157 | ,002 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,962 | 226 | ,000 |

Tablo 4-49 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (Aile hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-50'de verilmiştir.

Tablo 4-50: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 390,12 | 4 | 13,431 | ,009 |
| Arkadaş | 114 | 362,18 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 367,05 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 388,35 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 437,41 | | | |

Tablo 4-50'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(4)}$=13,431; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü seçme nedenlerinin Tablo 4-50'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedenine sahip öğrencilerin daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden

“öğrencilerle iletişim” faktörü yeterlik düzeylerine sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-51’de verilmiştir.

Tablo 4-51: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin akademik öz yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Seçme nedeni | (J) Seçme nedeni | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| Aile | Arkadaş | ,12686 | ,16527 | ,940 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,25714 | ,14890 | ,418 |
| | Tek İdealim | ,04201 | ,15490 | ,999 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,22132 | ,14596 | ,552 |
| Arkadaş | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,13028 | ,13822 | ,880 |
| | Tek İdealim | -,08484 | ,14467 | ,977 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,34818 | ,13506 | ,075 |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | Tek İdealim | -,21512 | ,12564 | ,427 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,47846(*) | ,11444 | ,000 |
| Tek İdealim | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | -,26334 | ,12215 | ,198 |

Tablo 4-51 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğrencilerle iletişim” faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı farkın “atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için” nedeni ile “ÖSS puanı düşüklüğü” nedeni arasında “atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için” nedeni lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile “atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için” nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğrencilerle iletişim” faktörü yeterlikleri “ÖSS puanı düşüklüğü” nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 21: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-52'de verilmiştir.

Tablo 4-52: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Öğrencilerle iletişim | Her gün, sürekli | ,966 | 172 | ,000 |
| | Her gün, birkaç saat | ,949 | 165 | ,000 |
| | Haftada birkaç gün | ,958 | 171 | ,000 |
| | Haftada birkaç saat | ,975 | 172 | ,003 |
| | Ayda birkaç saat | ,980 | 106 | ,108 |

Tablo 4-52 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (Ayda birkaç saat hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-53'de verilmiştir.

Tablo 4-53: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 389,29 | 4 | 2,465 | ,651 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 410,68 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 395,75 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 395,25 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 367,12 | | | |

Tablo 4-53'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=2,465;

p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

Alt Problem 22: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-54'de verilmiştir.

Tablo 4-54: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Öğretim stratejileri | 786 | 2,38 | 5,88 | 4,16 | ,68 |

Tablo 4-54'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 4.16, standart sapması ise 0.68'dir. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin ölçekteki "Çok Az Yeterli" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-55'de verilmiştir.

Tablo 4-55: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Öğrencilerin zor sorularına ne kadar iyi cevap verebilirsiniz? | 786 | 6,89 | 1,74 |
| Öğrettiklerinizin öğrenciler tarafından kavranıp kavranmadığını ne kadar iyi değerlendirebilirsiniz? | 786 | 6,87 | 1,73 |
| Öğrencilerinizi iyi bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacak soruları ne ölçüde hazırlayabilirsiniz? | 786 | 6,85 | 1,7 |
| Çok yetenekli öğrencilere uygun öğrenme ortamını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 2,94 | 0,95 |
| Sınıfta farklı öğretim yöntemlerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz? | 786 | 2,85 | 0,94 |
| Farklı değerlendirme yöntemlerini ne kadar kullanabilirsiniz? | 786 | 2,69 | 1,03 |
| Öğrencilerin kafası karıştığında ne kadar alternatif açıklama ya da örnek sağlayabilirsiniz? | 786 | 1,92 | 0,98 |
| Etkinliklerin her bir öğrencinin seviyesine uygun olmasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 1,77 | 0,97 |

Tablo 4-55'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik ölçeğindeki "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği maddelerden en yüksek katılımı "Öğrencilerin zor sorularına ne kadar iyi cevap verebilirsiniz?" (6,89= Oldukça Yeterli) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Öğrettiklerinizin öğrenciler tarafından kavranıp kavranmadığını ne kadar iyi değerlendirebilirsiniz?" (6,87= Oldukça Yeterli), maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Öğrencilerinizi iyi bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacak soruları ne ölçüde hazırlayabilirsiniz?" (6,85= Oldukça Yeterli), "Çok yetenekli öğrencilere uygun öğrenme ortamını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (2,94= Çok Az Yeterli), "Sınıfta farklı öğretim yöntemlerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz?" (2,85= Çok Az Yeterli), "Farklı değerlendirme yöntemlerini ne kadar kullanabilirsiniz?" (2,69= Çok Az Yeterli) ve "Öğrencilerin kafası karıştığında ne kadar alternatif açıklama ya da örnek sağlayabilirsiniz?" (1,92= Yetersiz)" maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Etkinliklerin her bir öğrencinin seviyesine uygun olmasını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (1,77= Yetersiz) olduğu tespit edilmiştir.

Alt Problem 23: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği cinsiyete

göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-56'da verilmiştir.

Tablo 4-56: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | Kız | ,975 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,987 | 437 | ,001 |

Tablo 4-56 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-57'de verilmiştir.

Tablo 4-57: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 367,79 | 128358,00 | 67283,000 | .004 |
| Erkek | 437 | 414,03 | 180933,00 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 67283,000; $p<0.05$) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Alt Problem 24: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği öğrenim

görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-58'de verilmiştir.

Tablo 4-58: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | 1. sınıf | ,986 | 169 | ,099 |
| | 2. sınıf | ,977 | 172 | ,006 |
| | 3. sınıf | ,987 | 230 | ,035 |
| | 4. sınıf | ,986 | 215 | ,039 |

Tablo 4-58 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (1. sınıf hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-59'da verilmiştir.

Tablo 4-59: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 362,35 | 3 | 11,908 | ,008 |
| 2. sınıf | 172 | 422,39 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 368,89 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 421,20 | | | |

Tablo 4-59'da görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}$=17,622; p<0.05]. Sınıfların Tablo 4-59'teki sıra ortalamaları dikkate alındığında 2. ve 4. sınıftaki öğrencilerin, 1. ve 3. sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-60'da verilmiştir.

Tablo 4-60: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 2. sınıf | -,19585(*) | ,07273 | ,036 |
| | 3. sınıf | -,03061 | ,06803 | ,970 |
| | 4. sınıf | -,17143 | ,06903 | ,063 |
| 2. sınıf | 3. sınıf | ,16524 | ,06769 | ,070 |
| | 4. sınıf | ,02442 | ,06869 | ,985 |
| 3. sınıf | 4. sınıf | -,14082 | ,06370 | ,121 |

Tablo 4-60 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı farkın 1. sınıflar ile 2. sınıflar arasında 2. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 25: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-61'de verilmiştir.

Tablo 4-61: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | 1-5 yıl | ,979 | 186 | ,007 |
| | 6-10 yıl | ,993 | 421 | ,048 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,971 | 179 | ,001 |

Tablo 4-61 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-62'de verilmiştir.

Tablo 4-62: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 431,42 | 2 | 8,812 | ,012 |
| 6-10 yıl | 421 | 390,26 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 361,71 | | | |

Tablo 4-62'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(2)}$=8,812; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının Tablo 4-62'deki sıra ortalamaları dikkate alındığında 1-5 yıl olanların 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri olanlardan daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğine sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-63'de verilmiştir.

Tablo 4-63: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 6-10 yıl | ,12499 | ,05923 | ,088 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,19464(*) | ,07044 | ,016 |
| 6-10 yıl | 11 yıl ve üzeri | ,06965 | ,06003 | ,477 |

Tablo 4-63 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı farkın 1-5 yıl olanlar ile 11 yıl ve üzerinde olanlar arasında 1-5 yıl olanlar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 26: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-64'de verilmiştir.

Tablo 4-64: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | 19 Mayıs Üniversitesi | ,983 | 103 | ,220 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,984 | 125 | ,133 |
| | Fırat Üniversitesi | ,979 | 118 | ,066 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,972 | 113 | ,017 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,978 | 103 | ,080 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,990 | 102 | ,645 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,974 | 122 | ,019 |

Tablo 4-64 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grupta 0.05' den küçük olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-65'de verilmiştir.

Tablo 4-65: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 398,42 | 6 | 8,989 | ,239 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 422,32 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 389,72 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 411,02 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 345,79 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 403,09 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 379,51 | | | |

Tablo 4-65'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü

yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X2_{(6)}$=8,989; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 27: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-66'da verilmiştir.

Tablo 4-66: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | Aile | ,971 | 91 | ,040 |
| | Arkadaş | ,980 | 114 | ,092 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,984 | 198 | ,021 |
| | Tek İdealim | ,991 | 157 | ,441 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,986 | 226 | ,024 |

Tablo 4-66 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grupta 0.05' den küçük olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-67'de verilmiştir.

Tablo 4-67: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 388,92 | 4 | 2,122 | ,713 |
| Arkadaş | 114 | 384,95 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 390,89 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 380,31 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 411,11 | | | |

Tablo 4-67'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık yoktur edilmiştir [$X^2_{(4)}$=2,122; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeylerinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 28: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-68'de verilmiştir.

Tablo 4-68: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Öğretim stratejileri | Her gün, sürekli | ,987 | 172 | ,102 |
| | Her gün, birkaç saat | ,986 | 165 | ,092 |
| | Haftada birkaç gün | ,988 | 171 | ,162 |
| | Haftada birkaç saat | ,991 | 172 | ,354 |
| | Ayda birkaç saat | ,967 | 106 | ,010 |

Tablo 4-68 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-69'da verilmiştir.

Tablo 4-69: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 411,71 | 4 | 2,634 | ,621 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 404,95 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 382,63 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 383,15 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 380,45 | | | |

Tablo 4-69'da görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=2,634; p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

Alt Problem 29: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-70'de verilmiştir.

Tablo 4-70: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Sınıf yönetimi | 786 | 2,75 | 6,50 | 4,60 | ,83 |

Tablo 4-70'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 4.60, standart sapması ise 0.83'dür. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören

öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-71'de verilmiştir.

Tablo 4-71: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Sınıfta yapılan etkinliklerin düzenli yürümesini ne kadar iyi sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,99 | 1,87 |
| Öğrenci davranışlarıyla ilgili beklentilerinizi ne kadar açık ortaya koyabilirsiniz? | 786 | 6,84 | 1,78 |
| Öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,75 | 1,93 |
| Sınıfta etkinliği olumsuz yönde etkileyen davranışları kontrol etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 786 | 6,3 | 1,97 |
| Etkinliği olumsuz yönde etkileyen ya da etkinlik esnasında gürültü yapan öğrencileri ne kadar yatıştırabilirsiniz? | 786 | 2,95 | 0,96 |
| Sizi hiçe sayan davranışlar gösteren öğrencilerle ne kadar iyi baş edebilirsiniz? | 786 | 2,58 | 0,95 |
| Farklı öğrenci gruplarına uygun sınıf yönetim sistemi ne kadar iyi oluşturabilirsiniz? | 786 | 1,99 | 1,05 |
| Birkaç problemli öğrencinin etkinliğe zarar vermesini ne kadar iyi engelleyebilirsiniz? | 786 | 1,89 | 1,02 |

Tablo 4-71'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik ölçeğindeki "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği maddelerden en yüksek katılımı "Sınıfta yapılan etkinliklerin düzenli yürümesini ne kadar iyi sağlayabilirsiniz?" (6,99= Oldukça Yeterli) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Öğrenci davranışlarıyla ilgili beklentilerinizi ne kadar açık ortaya koyabilirsiniz?" (6,84= Oldukça Yeterli), maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,75= Oldukça Yeterli), "Sınıfta etkinliği olumsuz yönde etkileyen davranışları kontrol etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz?" (6,30= Oldukça Yeterli), "Etkinliği olumsuz yönde etkileyen ya da etkinlik esnasında gürültü yapan öğrencileri ne kadar yatıştırabilirsiniz?" (2,95= Çok Az Yeterli), "Sizi hiçe sayan davranışlar gösteren öğrencilerle ne kadar iyi baş edebilirsiniz?"

(2,58= Yetersiz) ve "Farklı öğrenci gruplarına uygun sınıf yönetim sistemi ne kadar iyi oluşturabilirsiniz?" (1,99= Yetersiz)" maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Birkaç problemli öğrencinin etkinliğe zarar vermesini ne kadar iyi engelleyebilirsiniz?" (1,89= Yetersiz) olduğu tespit edilmiştir.

Alt Problem 30: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği cinsiyete göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-72'de verilmiştir.

Tablo 4-72: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | Kız | ,977 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,983 | 437 | ,000 |

Tablo 4-72 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-73'de verilmiştir.

Tablo 4-73: Cinsiyet değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 375,55 | 131068,00 | 69993,000 | .047 |
| Erkek | 437 | 407,83 | 178223,00 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 69993,000; $p<0.05$) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek

ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Alt Problem 31: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-74'de verilmiştir.

Tablo 4-74: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | 1. sınıf | ,967 | 169 | ,000 |
| | 2. sınıf | ,972 | 172 | ,002 |
| | 3. sınıf | ,988 | 230 | ,056 |
| | 4. sınıf | ,984 | 215 | ,015 |

Tablo 4-74 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (3. sınıf hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-75'de verilmiştir.

Tablo 4-75: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 366,87 | 3 | 9,348 | ,025 |
| 2. sınıf | 172 | 375,36 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 391,52 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 431,06 | | | |

Tablo 4-75'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}$=9,348; p<0.05]. Sınıfların Tablo 4-75'teki sıra ortalamaları dikkate alındığında 3. ve 4. sınıftaki öğrencilerin, 1. ve 2. sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-76'da verilmiştir.

Tablo 4-76: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 2. sınıf | -,04303 | ,08944 | ,963 |
| | 3. sınıf | -,12464 | ,08366 | ,444 |
| | 4. sınıf | -,25364(*) | ,08489 | ,015 |
| 2. sınıf | 3. sınıf | -,08160 | ,08324 | ,761 |
| | 4. sınıf | -,21061 | ,08448 | ,062 |
| 3. sınıf | 4. sınıf | -,12901 | ,07834 | ,353 |

Tablo 4-76 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı farkın 1. sınıflar ile 4. sınıflar arasında 4. sınıflar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 32: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-77'de verilmiştir.

Tablo 4-77: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | 1-5 yıl | ,981 | 186 | ,011 |
| | 6-10 yıl | ,984 | 421 | ,000 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,972 | 179 | ,001 |

Tablo 4-77 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-78'de verilmiştir.

Tablo 4-78: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 427,00 | 2 | 9,320 | ,009 |
| 6-10 yıl | 421 | 395,19 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 354,71 | | | |

Tablo 4-78'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(2)}$=9,320; p<0.05]. Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarının Tablo 4-62'deki sıra ortalamaları dikkate alındığında 1-

5 yıl olanların 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri olanlardan daha yüksek öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğine sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-79'da verilmiştir.

Tablo 4-79: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) sınıf | (J) sınıf | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 6-10 yıl | ,13891 | ,07270 | ,136 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,26847(*) | ,08646 | ,006 |
| 6-10 yıl | 11 yıl ve üzeri | ,12956 | ,07368 | ,184 |

Tablo 4-79 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı farkın 1-5 yıl olanlar ile 11 yıl ve üzerinde olanlar arasında 1-5 yıl olanlar lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 33: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-80'de verilmiştir.

Tablo 4-80: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | 19 Mayıs Üniversitesi | ,983 | 103 | ,227 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,989 | 125 | ,412 |
| | Fırat Üniversitesi | ,980 | 118 | ,075 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,969 | 113 | ,010 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,974 | 103 | ,038 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,987 | 102 | ,395 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,935 | 122 | ,000 |

Tablo 4-80 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grupta 0.05' den küçük olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-81'de verilmiştir.

Tablo 4-81: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 394,74 | 6 | 4,152 | ,656 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 413,04 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 393,13 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 417,32 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 386,19 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 379,66 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 368,47 | | | |

Tablo 4-81'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık yoktur

[$X2_{(6)}$=4,152; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 34: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-82'de verilmiştir.

Tablo 4-82: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | Aile | ,981 | 91 | ,219 |
| | Arkadaş | ,978 | 114 | ,059 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,958 | 198 | ,000 |
| | Tek İdealim | ,987 | 157 | ,143 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,989 | 226 | ,090 |

Tablo 4-82 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri birkaç grupta 0.05' den küçük olduğu için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-83'de verilmiştir.

Tablo 4-83: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 396,54 | 4 | 2,677 | ,613 |
| Arkadaş | 114 | 392,12 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 382,64 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 379,18 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 412,44 | | | |

Tablo 4-83'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık yoktur edilmiştir [$X^2_{(4)}$=2,677; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeylerinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 35: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-84'de verilmiştir.

Tablo 4-84: Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Sınıf yönetimi | Her gün, sürekli | ,979 | 172 | ,011 |
| | Her gün, birkaç saat | ,979 | 165 | ,013 |
| | Haftada birkaç gün | ,982 | 171 | ,026 |
| | Haftada birkaç saat | ,984 | 172 | ,050 |
| | Ayda birkaç saat | ,961 | 106 | ,003 |

Tablo 4-84 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliğinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-69'da verilmiştir.

Tablo 4-85 Spor yapma sıklığı değişkeninin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 406,92 | 4 | 4,579 | ,333 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 411,04 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 395,55 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 383,19 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 357,85 | | | |

Tablo 4-85'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=2,634; p>0.05]. Bir başka ifade ile öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

Alt Problem 36: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güveni nedir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güvenine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 4-86'da verilmiştir.

Tablo 4-86: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Durumluk sportif güven düzeyi

| Değişken | N | En Düşük Puan | En Yüksek Puan | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|---|---|
| Durumluk sportif güven | 786 | 1,46 | 9 | 6,24 | ,93 |

Tablo 4-86'ya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güvenine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 6,24, standart sapması ise 0.93'dür. Bu aritmetik ortalamaya göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ölçekteki "Orta" düzeyine karşılık geldiği görülmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güvenine ilişkin her bir maddeye göre betimsel istatistikler Tablo 4-87'de verilmiştir.

Tablo 4-87: Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Durumluk sportif güven Maddeleri

| Maddeler | N | $\overline{X}$ | S |
|---|---|---|---|
| Zayıf bir performans sergilerken sıçrama yapma (çıkış yapma) ve başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,56 | 1,02 |
| Sürekli biçimde başarılı biçimde düşünme ve tepki verme yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,53 | 1,02 |
| Başarılı olmak için gerekli becerileri uygulama yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,47 | 1,02 |
| Yarışma hedeflerinizi başarma yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,45 | 1,01 |
| Farklı durumlara uyum sağlama ve başarıyı sürdürme yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,42 | 0,98 |
| Yarışma için meydan okumaları karşılama yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,35 | 0,96 |
| Yeteri kadar konsantre olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,3 | 0,95 |
| Başarılı olacak kadar sürekli biçimde performans gösterme yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,3 | 0,95 |
| Başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 6,27 | 0,94 |
| Karşılaşmalar için hazırlığınıza dayanarak başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 5,98 | 1,03 |
| Baskı altında performans gösterme yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 5,84 | 1,25 |
| Başarılı stratejiler uygulama yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 5,81 | 1,16 |
| Yarışma esnasında kritik karar verme yeteneğinize olan şu anki güveniniz | 786 | 5,8 | 1,2 |

Tablo 4-87'e göre beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven durumu ile ilgili maddelerden en yüksek katılımı "Zayıf bir performans sergilerken sıçrama yapma (çıkış yapma) ve başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,56= Yüksek) maddesine olduğu görülmektedir. Bu maddeyi "Sürekli biçimde başarılı biçimde düşünme ve tepki verme yeteneğinize olan şu

anki güveniniz" (6,53= Yüksek) maddesinin izlediği görülür. Bu maddeleri sırası ile; "Başarılı olmak için gerekli becerileri uygulama yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,47= Yüksek), "Yarışma hedeflerinizi başarma yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,45= Yüksek), "Farklı durumlara uyum sağlama ve başarıyı sürdürme yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,42= Yüksek), "Yarışma için meydan okumaları karşılama yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,35= Yüksek), "Yeteri kadar konsantre olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,30= Orta), "Başarılı olacak kadar sürekli biçimde performans gösterme yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,30= Orta), "Başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (6,27= Orta), "Karşılaşmalar için hazırlığınıza dayanarak başarılı olma yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (5,98= Orta), "Baskı altında performans gösterme yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (5,84= Orta) ve "Başarılı stratejiler uygulama yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (5,81= Orta)" maddeleri izlemektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise "Yarışma esnasında kritik karar verme yeteneğinize olan şu anki güveniniz" (5,80= Orta) olduğu tespit edilmiştir.

Alt Problem 37: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi cinsiyete göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi cinsiyete göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-88'de verilmiştir.

Tablo 4-88: Cinsiyet değişkeninin sportif güven düzeyi puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Cinsiyet | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | Kız | ,951 | 349 | ,000 |
| | Erkek | ,943 | 437 | ,000 |

Tablo 4-88 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için cinsiyete göre öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-89'da verilmiştir.

Tablo 4-89: Cinsiyet değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları normallik testi

| Grup | n | Sıra Ortalaması | Sıra Toplamı | U | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Kız | 349 | 355,70 | 124140,00 | 63065,000 | .000 |
| Erkek | 437 | 423,69 | 185151,00 | | |

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Mann-Whitney U değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre (U= 63065,000; p<0.05) kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin durumluk sportif güven düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Alt Problem 38: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin öğrenim görülen sınıfa göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-90'da verilmiştir.

Tablo 4-90: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Sınıf | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | 1. sınıf | ,958 | 169 | ,000 |
| | 2. sınıf | ,944 | 172 | ,000 |
| | 3. sınıf | ,939 | 230 | ,000 |
| | 4. sınıf | ,922 | 215 | ,000 |

Tablo 4-90 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için (3. sınıf hariç) %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen sınıfa göre öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-91'de verilmiştir.

Tablo 4-91: Öğrenim görülen sınıf değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Sınıf | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. sınıf | 169 | 380,41 | 3 | 3,024 | ,388 |
| 2. sınıf | 172 | 395,15 | | | |
| 3. sınıf | 230 | 382,10 | | | |
| 4. sınıf | 215 | 414,67 | | | |

Tablo 4-91'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile öğrenim görülen sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(3)}$=3,024; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeylerinin öğrenim görülen sınıf düzeylerine göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 39: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-92'de verilmiştir.

Tablo 4-92: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yaşı | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | 1-5 yıl | ,927 | 186 | ,000 |
| | 6-10 yıl | ,944 | 421 | ,000 |
| | 11 yıl ve üzeri | ,956 | 179 | ,000 |

Tablo 4-92 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-93'de verilmiştir.

Tablo 4-93: Beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor yaşı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 1-5 yıl | 186 | 369,92 | 2 | 2,721 | ,257 |
| 6-10 yıl | 421 | 399,00 | | | |
| 11 yıl ve üzeri | 179 | 405,06 | | | |

Tablo 4-93'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(2)}$=2,721; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeylerinin beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeylerine göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 40: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi öğrenim gördüğü üniversiteye göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin öğrenim görülen üniversiteye göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-94'de verilmiştir.

Tablo 4-94: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Üniversite | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | 19 Mayıs Üniversitesi | ,964 | 103 | ,007 |
| | Ahi Evran Üniversitesi | ,898 | 125 | ,000 |
| | Fırat Üniversitesi | ,966 | 118 | ,005 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,897 | 113 | ,000 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,919 | 103 | ,000 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,953 | 102 | ,001 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,942 | 122 | ,000 |

Tablo 4-94 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için öğrenim görülen üniversiteye göre öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-95'de verilmiştir.

Tablo 4-95: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Üniversite | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | 103 | 422,59 | 6 | 12,944 | ,044 |
| Ahi Evran Üniversitesi | 125 | 400,64 | | | |
| Fırat Üniversitesi | 118 | 414,19 | | | |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 113 | 405,82 | | | |
| 18 Mart Üniversitesi | 103 | 341,32 | | | |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | 102 | 415,70 | | | |
| Afyon Kocatepe Üniversitesi | 122 | 355,70 | | | |

Tablo 4-95'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$X^2_{(6)}$=12,944; p<0.05]. Öğrenim görülen üniversitelerin Tablo 4-12'daki sıra ortalamaları dikkate alındığında 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim görenlerin daha yüksek durumluk sportif güvene sahip oldukları görülmektedir.

Bununla birlikte Kruskal Wallis H-Testinde elde edilen anlamlı farkın kaynağı Tukey HSD testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 4.96'de verilmiştir.

Tablo 4-96: Öğrenim görülen üniversite değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre anlamlı farkın Tukey HSD testi sonuçları

| (I) Üniversite | (J) Üniversite | Aritmetik Ortalama Farkı (I-J) | Standart Hata | p |
|---|---|---|---|---|
| 19 Mayıs Üniversitesi | Ahi Evran Üniversitesi | ,25980 | ,12217 | ,338 |
| | Fırat Üniversitesi | ,05746 | ,12380 | ,999 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,20721 | ,12507 | ,645 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,46629(*) | ,12793 | ,005 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,12516 | ,12825 | ,959 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,40130(*) | ,12285 | ,019 |
| Ahi Evran Üniversitesi | Fırat Üniversitesi | -,20233 | ,11784 | ,605 |
| | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | -,05258 | ,11917 | ,999 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,20649 | ,12217 | ,623 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,13464 | ,12250 | ,928 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,14150 | ,11684 | ,890 |
| Fırat Üniversitesi | Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | ,14975 | ,12084 | ,879 |
| | 18 Mart Üniversitesi | ,40883(*) | ,12380 | ,017 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | ,06770 | ,12412 | ,998 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,34384 | ,11854 | ,058 |
| Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi | 18 Mart Üniversitesi | ,25908 | ,12507 | ,371 |
| | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,08205 | ,12539 | ,995 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,19409 | ,11987 | ,670 |
| 18 Mart Üniversitesi | Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | -,34113 | ,12825 | ,110 |
| | Afyon Kocatepe Üniversitesi | -,06499 | ,12285 | ,998 |
| Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi | Afyon Kocatepe Üniversitesi | ,27614 | ,12318 | ,274 |

Tablo 4-96 incelendiğinde Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversite arasında anlamlı farkın 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında, 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine, yine Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenlerle 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenler arasında Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenler lehine olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile 19 Mayıs Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Alt Problem 41: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-97'de verilmiştir.

Tablo 4-97: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Seçme Nedeni | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | Aile | ,972 | 91 | ,050 |
| | Arkadaş | ,932 | 114 | ,000 |
| | ÖSS Puanı Düşüklüğü | ,957 | 198 | ,000 |
| | Tek İdealim | ,949 | 157 | ,000 |
| | Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | ,887 | 226 | ,000 |

Tablo 4-97 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre öğrencilerin

durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-98'de verilmiştir.

Tablo 4-98: Beden eğitimi bölümünü seçme nedeni değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Seçme Nedenıı | n | Sıra Ortalaması | Sd | χ2 | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Aile | 91 | 356,25 | 4 | 3,985 | ,408 |
| Arkadaş | 114 | 393,18 | | | |
| ÖSS Puanı Düşüklüğü | 198 | 385,48 | | | |
| Tek İdealim | 157 | 405,32 | | | |
| Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin | 226 | 407,48 | | | |

Tablo 4-98'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile beden eğitimi bölümünü seçme nedeni arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=3,985; p>0.05]. Bu bulgu Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeylerinin beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmediğini göstermektedir.

Alt Problem 42: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyi spor yapma sıklığına göre değişmekte midir?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin spor yapma sıklığına göre durumunu test etmek için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Shapiro-Wilk Testi ile bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 4-99'da verilmiştir.

Tablo 4-99: Spor yapma sıklığı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre normallik testi

| | | Shapiro-Wilk | | |
|---|---|---|---|---|
| Ölçek | Spor Yapma Sıklığı | İstatistik | sd | p |
| Durumluk sportif güven | Her gün, sürekli | ,973 | 172 | ,002 |
| | Her gün, birkaç saat | ,931 | 165 | ,000 |
| | Haftada birkaç gün | ,902 | 171 | ,000 |
| | Haftada birkaç saat | ,953 | 172 | ,000 |
| | Ayda birkaç saat | ,924 | 106 | ,000 |

Tablo 4-99 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin p değerleri 0.05' den küçük olduğu için

tüm gruplar için %95 güvenle veriler normal dağılım göstermemektedir. Veriler normal dağılım göstermediği için spor yapma sıklığına göre öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyinin değişip değişmediği parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 4-100'de verilmiştir.

Tablo 4-100 Spor yapma sıklığı değişkeninin durumluk sportif güven puanlarına göre Kruskal Wallis H-Testi sonuçları

| Spor Yapma Sıklığı | n | Sıra Ortalaması | Sd | $\chi 2$ | p |
|---|---|---|---|---|---|
| Her gün, sürekli | 172 | 387,10 | 4 | 2,339 | ,674 |
| Her gün, birkaç saat | 165 | 408,24 | | | |
| Haftada birkaç gün | 171 | 402,08 | | | |
| Haftada birkaç saat | 172 | 392,45 | | | |
| Ayda birkaç saat | 106 | 368,79 | | | |

Tablo 4-100'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ile spor yapma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2_{(4)}$=2,339; p>0.05]. Bir başka ifade ile durumluk sportif güven spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

Alt Problem 43: Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığını veriler normal dağılım göstermediği için Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı ile hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 4-101'de verilmiştir.

Tablo 4-101: Akademik öz güven, öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin için Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı

| | | | Akademik Öz Güven | Öğretmen Öz Yeterlik | Durumluk Sportif Güven |
|---|---|---|---|---|---|
| Spearman's rho | Akademik Öz Güven | Korelasyon Katsayısı | | ,088(*) | -,220(**) |
| | | p | | ,013 | ,000 |
| | | n | | 786 | 786 |
| | Öğretmen Öz Yeterlik | Korelasyon Katsayısı | ,088(*) | | ,002 |
| | | p | ,013 | | ,952 |
| | | n | 786 | | 786 |
| | Durumluk Sportif Güven | Korelasyon Katsayısı | -,220(**) | ,002 | |
| | | p | ,000 | ,952 | |
| | | n | 786 | 786 | |

Tablo 4-101'de görüldüğü gibi Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güvenleri ile öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Akademik öz güven ile öğretmen öz yeterlik arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki varken ile akademik öz güven ile durumluk sportif güven arasında negatif ve düşük düzeyde bir ilişki vardır. Durumluk sportif güven ile öğretmen öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

**4.2. Tartışma**

1. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, ölçekteki "bana çok az uyuyor" düzeyine karşılık gelmektedir. Bu durum, Şahin ve Çakar (2011)tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlikgöstermemektedir. Alemdağ, Öncü ve Yılmaz (2012) tarafından, beden eğitimi öğretmeni adaylarında üzerinde yapılan bir çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yaptıkları çalışmada,katılımcıların akademik öz-yeterlik algılarınınorta seviyenin üzerinde olduğu görülmektedir.

1.1. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında; Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri cinsiyete göre değişmemektedir. Öğretmenlerin özyeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bazı çalışmalar araştırmayı destekler nitelikte (Kahyaoğlu ve Yangın 2007,

Üstüner ve ark. 2009, Çimen 2007) farklılık bulunmamıştır. Bandura (1977)'nın öz yeterlik teorisine göre kadın ve erkekler arasında kendilerini ne kadar yeterli hissettikleri konusunda bir farklılık bulunmaması gerekmektedir. Bu çalışmada da cinsiyete göre öz yeterlik puanları karşılaştırılmış, kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Mirzeoğlu ve Aktağ (2005)'ın beden eğitimi öğretmenliği ve antrenörlük eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerle yaptığı çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

1.2. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında; Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır. Bandura (1977)'ya göre yeterlik hissi öğrenmenin ilk yıllarında daha değişkendir. Deneyim, dönütler ve gözlemlerle kişilerin kendilerine olan yeterlik duygusu değiştirilebilir. Diğer taraftan alanyazında öğretmen öz-yeterliğinin sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı (Mirzeoğlu ve arkadaşları, 2007; Aktağ ve Walter, 2005) çalışmalar olduğu gibi farklılaştığı (Varol, 2007; Denizoğlu, 2008; Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010) ortaya koyan çalışmalara da rastlanmaktadır.

1.3. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında; Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı düzeylerine göre değişmektedir.Bilindiği üzere beden eğitimi ve spor bölümleri özel yetenek sınav ile öğrenci alan bir bölümdür. Bu anlamda bu bölümü tercih eden öğrenciler daha önce sporla ilgili belli bir birikim, deneyim ve spor yaşına sahip olarak bölüme gelmektedirler. Daha az spor yaşı (1-5 yıl) olan öğretmen adayları, daha fazla spor yaşı olan öğretmen adaylarına göre akademik öz yeterlilikleri yüksektir.

1.4. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında; Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmaktadır. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

1.5. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmektedir. Alanyazın incelendiğinde bazı araştırmalarda (Çetinkaya, 2007; Özdemir, 2008; Akkoyunlu ve Orhan, 2003) benzer bir bulgularla karşılaşmaktayız. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümleri özel yetenek, bilgi ve becerili bireylerin öğrenim gördüğü bir bölüm olduğu için, öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin bölümü isteyerek seçme durumlarından etkilenmesi beklenilen bir sonuçtur.

1.6. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmektedir. "Ayda birkaç saat", spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli", "her gün birkaç saat", "haftada birkaç saat" ve "haftada birkaç gün" spor yapanlara göre daha yüksektir. Yine "haftada birkaç saat" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" ve "her gün birkaç saat" spor yapanlara göre daha yüksektir. Son olarak "haftada birkaç gün" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" spor yapanlara göre daha yüksektir. Bu bulgu alanyazındaki bazı araştırmalarda da (Ünlü, 2008; Kafkas ve arkadaşları, 2010) tekrarlanmıştır.

2. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği, ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık gelmektedir. Bu durum; Oğuz ve Topkaya (2008), tarafından yapılan çalışma ile desteklenmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu 2006-2007 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü ile Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans programlarında bulunan öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre, ortaöğretim alan öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmen öz yeterlik algılarının genel olarak yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ancak Öksüzoğlu (2009), "Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları" isimli çalışmasında beden eğitimi öğretmen adaylarının kabul edilebilir bir düzeyde kendilerini mesleki anlamda yeterli gördüklerini tespit etmiştir.

2.1. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, kız öğrencilere göre daha yüksektir.

Riggs (1991) çalışmasında, ilkokul öğretmenlerinin öz-yeterlik algılarının cinsiyete göre

faklılaşıp farklılaşmadığını incelemiştir. Çalışmada, ilköğretim aday öğretmenleri ve diğer deneyimli ilköğretim öğretmenlerinin sonuç beklentileri ile özyeterlik algılarını ölçmek için fen öğretimi öz-yeterlik algısı ölçeği kullanılmıştır.Çalışmanın araştırma grubunun birinci kısmını hem kırsal hem de şehir okul bölgelerinde ders veren ilköğretim öğretmenleri (331), ikinci kısmını ise hem şehir hem de kırsal kesimdeki aday öğretmenler (210) oluşturmuştur. Çalışmanın sonucunda hem ders veren hem de aday gruplarda bulunan erkek öğretmenlerin öz-yeterlik algılarının bayan öğretmenlerin öz-yeterlik algılarından yüksek olduğu bulunmuştur. Sonuç beklentisi puanlarında ise kız ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

2.2. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Araştırmamızın doğrultusunda; Akbulut (2006), 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre öz yeterlik inançlarındaki yüksek beklentinin nedeni, 4. sınıf öğrencilerinin mesleki formasyon derslerini gerek kuramsal, gerekse uygulamalı olarak aldıkları düşünüldüğünde, mesleki farkındalık düzeylerinin yüksekliği ile ilişkili olduğu düşünülmüştür. Brandon (2000), Botswana'daki ilköğretim öğretmen adaylarının okul deneyimi uygulaması öncesi ve sonrası öğretmenliğe ilişkin öz yeterlik algılarında nasıl bir değişim olduğunu incelemiştir. Öğretmen adaylarının öz yeterlik algılarını belirlemek için, okul deneyiminden önce ve sonra arastırmacı tarafından gelistirilen, 16 maddenin yer aldığı bir ölçek uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının öz yeterlik algıları okul deneyimi uygulamasının ardından yükselmiştir. Araştırmada, öğretmen adayları kendilerine konu içeriğinin öğretiminde, sınıf yönetiminde, küçük gruplarla çalışabilmede ve ders planının yazımında daha çok güvendiği bulunmuştur. Öğretmen adaylarının kendine güveninin ve öz yeterlik algılarının artmış olduğu görülmüştür.

2.3. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarına göre değişmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl ve 11 yıl ve

üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Daha az spor yapmış bireylerin öğretmen öz yeterlilik algıları yüksektir.

2.4. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmemektedir.

Özdemir (2008), tarafından sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlilik inançlarının çeşitli değişkenlere göre incelendiği çalışmada, özyeterlilik inancının mezun olunan lise, öğrenim görülen üniversite ve öğrenim türü açısından herhangi anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.

2.5. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre farklılaşmamaktadır.

Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım (2007), tarafından yapılan araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterlilikleri cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölümü tercih etme nedenlerine göre anlamlı olarak değişiklik tesbit edilmişitir.

Üstüner, Demirtaş ve Cömert (2009), tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise, öğretmenlik mesleğini içsel nedenlerden dolayı seçen öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile dışsal nedenlerden dolayı seçen öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutmları arasında anlamlı farklılığın olduğu gözlenmiştir.

2.6. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

3. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ölçekteki “Orta” düzeyine karşılık gelmektedir.

3.1. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri kız öğrencilere göre daha yüksektir.

Jones ve Cale (1989), erkek sporcuların kadın sporculardan daha yüksek sportif kendine güven düzeyi sergilediklerini bunun yarışma öncesi dönemde de değişmediğini bayan sporcuların erkek sporculara göre kendine güven düzeylerinde daha kolay bir değişim

yaşanabileceği ifade etmişlerdir.

Jones ve ark. (1991), 40 erkek ve kadın üniversiteli sporcuyla yaptıkları çalışmalarında cinsiyete göre kaygı düzeyindeki değişimleri test etmişlerdir. Erkeklerin yarışma yaklaştıkça bilişsel kaygı düzeylerinde farklılaşma olmadığını, kadınların bilişsel kaygı düzeylerinde ise yarışma yaklaştıkça anlamlı artışlar olduğunu ifade etmişlerdir.

3.2. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre değişmemektedir.

3.3. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre farklılaşmamaktadır.

Kitsantas ve Zimmerman (2002), 30 bayan sporcu ile çalışma yapmışlar ve grubu iyi, orta ve yeni başlayan olarak 3 gruba ayırmışlar ve öz yeterlik inancını incelemişlerdir. Çalışma sonrası, iyi olanların iyi olmayanlardan ve yeni başlayanlardan daha yüksek yeterlik inancına sahip olduğunu ileri sürmüşlerdir.

3.4. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmektedir.

19 Mayıs Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

3.5. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmemektedir.

3.6. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

4. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güvenleri ile öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Akademik öz güven ile öğretmen öz yeterlik arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki varken ile akademik öz güven ile durumluk sportif güven arasında negatif ve düşük düzeyde bir ilişki vardır. Durumluk sportif güven ile öğretmen öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

# BÖLÜM 5

# SONUÇ VE ÖNERİLER

## 5.1. Sonuç

1. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliği, ölçekteki "bana çok az uyuyor" düzeyine karşılık gelmektedir.

2. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri cinsiyete göre değişmemektedir.

3. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 3. sınıfında öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre ve yine 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

4. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaş düzeylerine göre değişmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

5. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmaktadır.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin akademik öz yeterlikleri Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

6. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmektedir.

"Atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için", "arkadaş" ve "tek idealim" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri, "ÖSS puanı düşüklüğü" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine "atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlikleri "aile" nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

7. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmektedir.

"Ayda birkaç saat", spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli", "her gün birkaç saat", "haftada birkaç saat" ve "haftada birkaç gün" spor yapanlara göre daha yüksektir. Yine "haftada birkaç saat" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" ve "her gün birkaç saat" spor yapanlara göre daha yüksektir. Son olarak "haftada birkaç gün" spor yapanların akademik öz yeterlikleri "her gün sürekli" spor yapanlara göre daha yüksektir.

8. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliği, ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık gelmektedir.

9. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin

öğretmen öz yeterlik düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, kız öğrencilere göre daha yüksektir.

10. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

11. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşlarına göre değişmektedir.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

12. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmemektedir.

13. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre farklılaşmamaktadır.

14. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterlik düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

15. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği, ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık gelmektedir.

16. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterliği cinsiyete göre değişmemektedir.

17. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri, görülen sınıfa

göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlikleri 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

18. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmektedir.

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Yine Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 6-10 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

19. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmaktadır.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri yeterlikleri 18 Mart ve Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

20. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğrencilerle iletişim" faktörü yeterlik düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmektedir.

"Atanması diğer branşlara göre kolay olduğu için" nedeni ile beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz

yeterliğinden “öğrencilerle iletişim” faktörü yeterlikleri “ÖSS puanı düşüklüğü” nedeni ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

21. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğrencilerle iletişim” faktörü yeterlik düzeyleri spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

22. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliği ölçekteki “Çok Az Yeterli” düzeyine karşılık gelmektedir.

23. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliliği cinsiyete değişmektedir. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliği düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksektir.

24. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

25. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmektedir.

Beden eğitimi spor ve yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

26. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden “öğretim stratejileri” faktörü yeterliği öğrenim

gördükleri üniversiteye göre değişmemektedir.

27. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre farklılaşmamaktadır.

28. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "öğretim stratejileri" faktörü yeterliği spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

29. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği ölçekteki "Biraz Yeterli" düzeyine karşılık gelmektedir.

30. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği cinsiyete göre değişmektedir.

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

31. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği öğrenim görülen sınıfa göre farklılaşmaktadır.

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlikleri 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

32. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre değişmektedir.

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 1-5 yıl olan öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterlik düzeyleri beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşı 11 yıl ve üzerinde olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

33. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmamaktadır.

34. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmemektedir.

35. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmen öz yeterliğinden "sınıf yönetimi" faktörü yeterliği, spor yapma sıklığına göre farklılaşmamaktadır.

36. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri ölçekteki "Orta" düzeyine karşılık gelmektedir.

37. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Beden eğitimi spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri kız öğrencilere göre daha yüksektir.

38. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre değişmemektedir.

39. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, beden eğitimi bölümünü kazanmadan önceki spor yaşına göre farklılaşmamaktadır.

40. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversiteye göre değişmektedir.

19 Mayıs Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni 18 Mart Üniversitesi'nde öğrenim görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir. Yine 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümü öğrencilerin durumluk sportif güveni Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim

görenlerden anlamlı düzeyde yüksektir.

41. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, beden eğitimi bölümünü seçme nedenine göre değişmemektedir.

42. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin durumluk sportif güven düzeyleri, spor yapma sıklığına göre değişmemektedir.

43. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz güvenleri ile öğretmen öz yeterlik ve durumluk sportif güven düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Akademik öz güven ile öğretmen öz yeterlik arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki varken ile akademik öz güven ile durumluk sportif güven arasında negatif ve düşük düzeyde bir ilişki vardır. Durumluk sportif güven ile öğretmen öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

## 5.2. Öneriler

1. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik, öğretmenlik ve sportif öz-yeterlik seviyelerinin 1. Sınıfta ölçekler aracılığıyla belirlenebilir. Belirlenen öğrencilerde seviyesi düşük olan bireylere öz yeterliliği arttırıcı bireysel ve grup etkinlikleri düzenlenmesi faydalı olabilir. Bununla beraber öğretim programlarında yer alan okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması ve alan bilgisi derslerinin öğretmen adaylarının öz yeterlik algısına etkilerinin ortaya konulması açısından öğrencilerin dersleri almadan önce ve dersleri aldıktan sonraki öz yeterlik algılarının karşılaştırılması önemli bir araştırma olabilir.

2. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik, öğretmenlik ve sportif öz-yeterlik konularını içeren bilgilendirici toplantılar ve seminer çalışmaları düzenlenmesi ve bu konun üniversitelerde 1 dönem ders olarak gösterilmesi yararlı olabilir.

3. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik, öğretmenlik ve sportif öz-yeterlik algılarını katılımcıların kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre incelemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda araştırma grubunun; akademik öz yeterlilik düzeylerinin düşük olduğu tesbit edilmiştir. Bu bağlamda beden eğitimi yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliliklerini artırıcı ve geliştirici çalışmalar yapılabilir.

4. Türkiye Cumhuriyetinde bulunan bütün üniversiteler spor kulübü kurabilir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının sportif öz yeterliliklerini daha yüksek hissedebilecekleri sosyal faaliyetler okul bünyesinde daha fazla yer verilebilir. Öğretim elemanları öğrenciye daha çok sorumluluk vererek öğrenciyi daha aktif hale getirebilir.

5. Üniversitelerde öğretmen adayları ile akademik personel arasında sadece derslerde değil ders dışında da iletişime önem verilmelidir. Öğretim elemanlarının öğretmen adaylarına rehberlik yapmaları öğretmen adaylarının öz yeterlik algılarının gelişmesine yardımcı olabilir.

6. Üniversitelerde bulunan akademik personel öğrencileri fark etmelidir. Öğretmenler akademik, öğretmenlik ve sportif öz-yeterlik önemi konusunda öğrencilerine örnek olarak onların başarıya güdülenmelerini ve başarıya ilişkin öz yeterliliklerinin artmasını sağlayabilirler.

7. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarına öğrenci alımlarında çok dikkatli kontrollü olmalıdır. Sportif öz yeterlilik düzeyleri ve öğretme öz yeterlilik düzeyleri tam olarak belirlenecek sınav çeşitlerine yer verilebilir. Öğretmenlik mesleğine ve öğretme işine güdülenmiş kişilerin bu mesleğe yönlendirilmesi önemlidir.

8. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarına öğrenci alımlarında, üniversite sınav tercihleri ile aynı anda yapılmalıdır. Tercihleri sonunda boşta kalan öğrencilerin kurtuluş yolu olarak görülen bir bölüm olmayacak kadar önemlidir.

9. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu bölümü sportif ve uygulama derslerinin yoğun olduğu bir bölümdür. Ancak öğretmenlerin etkili iletişim kurabilen kişiler olması önemlidir. Bölüm de iletişim becerilerini geliştirecek derslere de yer verilmesi öz yeterlik algısının artmasında yararlı olabilir.

10. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini sadece 2 ders dönemi olarak değil, ilk yıldan başlanmak üzere üst sınıflara doğru daha fazla uygulama yapma olanağı sağlanabilir. Böylece öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ve öz-yeterlik algıları yükselebilir.

11. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği mesleği herkes tarafından yapılabilecek bir meslek değildir. Öğretme adayları orta öğretim kurumlarında mesleki rehberliğe daha fazla önem

verilmeli mesleği yapabilecek öğrenciler yönlendirilmelidir. Yapamayacak öğrencilere uygun bir dille anlatılmalı durumu uygun olmayan öğrencilerin bu mesleği seçmeleri önlenebilmelidir.

12. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünü yeni kazanan öğrencilere okulu ve çevresini tanıtıcı oryantasyon çalışmaları yanında, öğrenim gören öğrencilerin genel durumunu, okul yönetiminin beklentilerini, okuldaki diğer çalışanları ve okul kültürünü yansıtan bilgilendirici broşür, cd. vb. materyaller verilmelidir. Böylece okulu yeni kazanan öğrencilerin öğrenim göreceği kurumu kısa sürede tanıması sağlanır. Böylece öğrencinin öz yeterliğinin artmasına yardımcı olunacaktır.

13. Üniversitelerde idareci ve öğretim elemanlarının birlikteliğiyle yapılan etkinliklere daha çok yer verilmelidir. Okul yöneticileri etkinlikler düzenlemeli, hastalık, ölüm, doğum, evlilik durumlarında idareci, öğretmen ve öğrencilere birlikte ziyaretlere yer vermesi, öğrencilerin okul örgütüne bağlılığını ve öz yeterliğini artıracaktır.

# BÖLÜM

# 6. KAYNAKLAR


Afacan, Ş. (2008). Müzik Öğretimi Öz Yeterlik Ölçeği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırsehir Eğitim Fakültesi Dergisi.* Cilt 9, Sayı 1, 1-11.

Akay, H.,& Boz, N. (2010) . The Effect of Problem Posing Oriented Analyses-II Course on the Attitudes toward Mathematics and Mathematics Self-Efficacy of Elementary Prospective Mathematics Teachers. *Australian Journal of Teacher Education*, Vol 35, 1.

Akbaş, A.,& Çelikkaleli, Ö. (2006)a. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik inançlarının Cinsiyet, Öğrenim Türü ve Üniversitelerine Göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(1), 98-110.

Akbulut, E. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları. *Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt 3, sayı 2, 24-33.

Akgün, Ö. E. (2008). Bilgisayar öz-yeterlik inançları. D. Deryakulu (Ed.).Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo-Psikolojik Değişkenler (s. 1-26). Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım.

Akkoyunlu, B.,& Feza, O. & Umay, A. (2005). Bilgisayar Öğretmenleri Đçin Bilgisayar Öğretmenliği Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçeği Gelistirme Çalısması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Sayı:29, 1-8.

Akkoyunlu, B.,& Kurbanoğlu, S.(2003). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı ve Bilgisayar Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Sayı: 24, 1-10.

Akkoyunlu, B.,& Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz-yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology,* 2, 3.

Akkoyunlu, B.,& Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (Böte) Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Öz Yeterlik İnancı ile Demografik Özellikleri Arasındaki İliski. *The Turkish Online Journal of Educational Technology,* Volume 2, Issue 3, Article 11.

Alemdağ, C., Öncü, E., & Ak, Y.,(2012). Beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik motivasyonları ve öz-yeterlikleri. *12.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Denizli, 1308-1311.

Ashton, P., Rodmann, W. & Nancy D.(1983). A Study of Teacher' Sense of Efficacy. *Final Report, Gainesville*: University of Florida.

Aşkar, P.,& Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz-yeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 21, 1-8.

Aytunga, O.,& Topkaya,N. (2008). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmen Öz-Yeterlik İnançları ile Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *Akademik Bakış*, Sayı:14

Bandura, A (1989). Regulation of cognitive processes through percieved self-efficacy. 25(5):729-735

Bandura, A. (1977). Self-Efficacy Theory Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84, 191–225

Bandura, A. (1980). Self-referent thought: the development of self-efficacy. Flavell, J., ve Ross, L. (1991).Cognitive social development: frontiers and possible futures,Cambridge Univ. Press. New York, 138–162.

Bandura, A. (1982). Self Efficacy Mechanismi in Human Agency. *American Psychologist*, 37, 122–147.

Bandura, A. (1986). Social Foundation of Thought and action: *A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ:Prentice Hall.

Bandura, A. (1994). Self-efficacy:,Encyclopedia Of Human Behavior, *New York Academic Press*. 71-81.

Bandura, A. (1995). Exercise of personel and collective efficacy in changing societies. In A.Bandura(Ed.). Self-efficacy in changing societies (pp. 1-45). New York: Cambridge University Press.

Bandura, A. (1997). Self-Efficacy: The Exercise of Control. New York: W. H. Freeman and Company.

Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52, 1–26.

Bandura, A.,& Cervonen, D. (1983). Self evelvative and self efficacy mecanisms governing the motitiaonal effects of goal systems. *Journal of Personality and Social Psychology*. 45, 1017-1028

Bıkmaz, F.H. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Öz Yeterlilik İnancı" Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:161.

Bird, A.M.& Brame, J.N. (1978). Self versus team attributions: A test of the " I'm ok, but the team's so-so" *Phenomenon.Research Quarterly*, 49: 260-278

Bong, M. (2004). Academic motivation in self efficacy, task value, achievement goal orientations, and attributional belief. *Journal of Educational Research*, 97, 287-297.

Bouffard-Bouchard, T. (1990). Influence of self-efficacy on performance in a cognitive. *Journal of Social Psychology*, 3, 353-363.

Bouffard-Bouchard, T., Parent, S., & Parivee, S. (1991). ınfluence of self-efficacy on sef-regulation and performance among junior and senior high-school age students. *International Journal of Behavioral Development*, 14, 153-164.

Bower, J., Carroll, A., Hattie, J., Houghton, S., Unsworth, K., & Wood, R. (2009). Self-Efficacy and academic aachievement in Australian high school students: the mediating effects of academic aspirations and delinquency. *Journal of Adolescence*, 32, 797-817.

Bozdoğan, A., E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007) Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(2), 83-97.

Brandon, D. P., (2000). Self-efficacy: Gender differences of prospective primary teachers in Botswana. Research in Education, 64(Nov. 2000), pp.36-43.

Braun, E.,& Gusy, B. (2004). Perspektiven der Lehrevaluation. www.ewipsy. de/braun/Braun/braun_gusyAWF04.pdf adresinden alınmıştır.

Brouwers, A.,& Tomic, W. (2001). The factorial validity of scores on the teacher interpersonal self-efficacy scale. *Educational and Psychological Measurement*, 61(3), 433-445.

Brouwers, A.,& Welko, T. (2000).A Logitudinal Study of Teacher Burnout and Perceived Self-Efficacy in Classroom Management. *Teaching and Teacher Education*, Volume:16, 239-253

Brown, I.,& Inowy, D.K. (1978). Leorned helplessness therough modeling: The role of perceived similarity in Competence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 36, 900-908

Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Steca, P., & Malone,P.(2006) .Teachers' Self-Efficacy Beliefs as Determinants of Job Satisfaction and Students' Academic Achievement: A Study at The School Level. *Journal of School Psychology*, Volume:44, 473-490

Celep, C. (2000). The Correlation of The Factors: The Prospective Teacher' Sence Ofefficacy, Beliefs And Attitudes About Student Control. National Forum of *Educational Administration and Supervision Journal*, 99-112.

Chang, A.,& Bordia, P. A. (2001). Multidimensional Approach to The Group Cohesion–Group Performance Relationship. *Small Group Research*, 32, 379

Chemers, M., Hu, L., & Garcia, B. (2001). Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 93,55-64.

Chu, Maggie Mun-Ki.,& Man-Tak.(2005) .Reading Strategy of Hong Kong School-Aged Children: The Development of Word Level and Character Level Processing. *Journal of Applied Psycholinguistic*, Volume:26, No:4, 505-520.

Corbin, C.B. (1981). Sex of Subject, Sex of Opponent and Opponent Ability As Factors Affecting Self Confidence an a Competitive Situation. *Journal of Sport Psychology*, 3, 265–270.

Cox, R.H. (2007). *Sport Psychology*: Concepts and Applications (6th ed.). WCB/McGraw-Hill.

Craft, L.L., Magyar, T.M., Becker, B.J., & Feltz, D.L., (2003). The relationship between the Competitive State Anxiety Inventory-2 and sport performance: A meta-analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25, 444-465

Çapri, B.,& Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.

Çetinkaya. R. (2007). Türkçe Öğretmeni Adayların Yeterlik Algıları Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.

Çevik, B. (2010) Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Öz-Yeterlik Düzeylerinin Bazı Değiskenler Açısından İncelenmesi. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications,* 701-707.

Çubukçu, Z., Girmen, P., (2005). Öğretmen Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançları ile Sosyal Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi,* Kongre Kitabı Cilt:1, 420-426.

Denizoğlu, P. (2008). Fen Bilgisi Öğretmeni Adayların Fen Bilgisi Öğretimi Özyeterlik İnanç Düzeyleri, Öğrenme Stilleri Ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi, *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Derman, A. (2007). Kimya Öğretmeni Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Doktora Tezi*. Selçuk Üniversitesi, Konya.

Develi, E. (2006). Konya'da İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sürekli Kaygı Durumlarının İncelenmesi. *Yüksek lisans tezi*. Konya:Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Ekici, G, & Güner, H.B. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretiminde Öğretmen Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri ile Zeka Türleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:16, Sayı:1, 113- 132.

Ekici, G. (2005). Biyoloji Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Sayı:29, 85-94.

Feltz, D.L, Sandra, E.S. ve Sullivan, P.J. (2008). Self-efficacy in sport. *Champaign, IL*: Human Kinetics Boks.

Finson. K., Riggs Iris M., & Jesunathadas, J. (1999). The Realtionship of Science Teaching Self Efficacy and Outcome Expectancy to The Draw-a-Science-Teacher-Teaching Checklist. Paper Presented at the Annual International Conference of *The Association of Educators of Teachers of Science*, Austin, TX,

Fives, H,.& Alexander,. A.P. (2004). Modeling Teachers' Efficacy, Knowledge, and Pedagogical Beliefs. Paper Presented at *The Annual Meeting of The American Psychological Association*, Honolulu,

Fridman, A., Isaac, & Kass.E (2002). Teacher Self-Efficacy: A Classroom-Organization Conceptualization. *Teaching and Teacher Education*, Volume:18, 675-686.

Gassia, G. (2001). Factors Influencing Preservice Teachers' Variation in Use of Instructional Methods: Why Is Teacher Efficacy Not a Significant Contributor *Teacher Education Quarterly*, Fall

Goddard, R.D., Hoy,W.K. & Woolfolk-Hoy,A. (2004). Colective Efficacy Beliefs: Theorytical Development, Empirical Evidence, And Future Directions. *Educational Desearcher,* 33(3), 3-13.

Gore, P. A. (2006). Academic Self-Efficacy as a predictor of college outcomes: two incremental validity studies. *Journal of Career Assessment*, 14 (1), 92–115.

Green, B.C., (2008). Sports as an Agent for Social and Personal Change. In V. Girginov (Ed.) *Management of Sport Development*. Oxford, UK: Elsevier pp:129-146.

Guskey, T. R., & Passaro, P. D. (1994). Teacher efficacy: A study of construct dimensions. *American Educational Research Journal*, 31(3), 627-643.

Güngör C. H. ve Özbay, Y. (2008). Evlilikte Yetkinlik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*,3,79-93.

Güvenç. H. (2010). Öğretmen Adayı Öğrencilerin Mesleki Öz Yeterlilik Algıları İle Öğrenci Başarısı Sorumluluk Algıları. *Journal of New World Sciences Academy*, Volume: 6 (2), 1410-1421.

Harter, S. (1978). Effectance Motivation Reconsidered: Toward A Developmental Model. *Human Development*, 21, 34–64

Hoy, A.W. (2000). Changes in Teacher Efficacy During The Early Years of Teaching. *American Educational Research Association*, Volume:43, 1-20.

Isıksal, M. (2005). Pre-service teachers' performance in their university coursework and mathematics self-efficacy beliefs: What is the role of gender and year in program? The Mathematics Educator, 15(2), 8-16,

İlke, F. B. (2006). İngilizce Öğretmen Adaylarının İngilizce ve Öğretmenlik Becerilerine İliskin Öz-Yeterlik İnançları Arasındaki İlişki, *Doktora Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Jackson, J. W. (2002). Enhancing self-efficacy and learning performance. *The Journal of Experimental Education*, 70(3), 243-254.

Jinks, J. ve Morgan, V. (2003). Children' Percevied Academic Self-Efficacy : An Inventory Scale. http.//web6.epnet.com/DeliveryPrintSave.asp?tb=0&-ug=In+en-us+sid+ACFA94CC-0ECI-434E- A…(11.09.2014)

Jones, G.L. ve Cale, A., (1989). Precompetition Temporal Patterning Of Anxiety And Self Confidence İn Male And Females. *Journal of Sport Behaviour*, 12,183-195

Jones, G.L., Swain, A.B.J. ve Cale, A. (1991). Gender differences in precompetition temporal pattering and antecedents of anxiety and self confidence. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 13,1-15

Kafkas, M.E., Açak, M., Çoban, B., & Karademir, T. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile mesleki kaygıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 11,2, 93-111.K

Kahle D. K. B. (2008).How Elementary School Teachers' Mathematıcal Self-Effıcacy and Mathematics Teaching Self-Efficacy Relate to Conceptually and Procedurally Oriented Teaching Practices, (*Unpublished PhD Thesis*), The Ohio State University, 2008, Ohio.

Kahyaoglu, M. & Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 15 (1), 73-84.

Kane, T.D. Marks, M.A., Zaccaro, S.J., & Blair, V. (1996). Self Efficacy personal goals and wrestler's self regulationn. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 18, 36-48

Karadeniz, C. & Özdemir N. (2006). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İliskin Öz Yeterlik İnançları (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 23-30.

Karakus, F. & Akbulut, Ö.E. (2010). The Effect Of Secondary School Teachers' Preparation Program On The Pre-service Teachers' Self-efficacy Beliefs. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi,* Cilt:4, Sayı:2, 110-129.

Keskin G. ve Orgun, F. (2006). Öğrencilerin Öz Etkililik-Yeterlilik Düzeyleri İle Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi. *Anatolian Journal Of Psychiatry*, 7: 92-99.

Kitsantas, A. ve Zimmerman, B. J., (2002). Comparing Self Regulatory Processes Among Novice, Non-Expert And Expert Volleyball Players: A Microanalytic Study. *Journal Of Applied Sport Psychology*, 14, 91-105

Korkmaz İ. (2002). Sosyal Öğrenme Kuramı. Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Ankara. Pegem Yayıncılık

Korkmaz, H. & Kaptan, F. (2001). Fen Eğitiminde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:20, 193-200.

Kurtuldu, M.K. (2010). Müzik Öğretmen Adayı Öz-Yeterlik Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalısması. *Journal Of New Worldsciences Academy*, Volume:5, Number:2,

Kuzgun Y. & DeryakuluD. (Ed.). (2004). Öz-Yeterlik İnançları. Eğitimde Bireysel Farklılıklar, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 289-308.

Kuzgun, K. (2000). Meslek Danışmanlığı, Uygulamalar Kuramlar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Küçükyılmaz, E.A. & Duban, N. (2006).Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançlarının Artırılabilmesi İçin Alınacak Önlemlere İliskin Görüsleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:3, Sayı:2, 1-23.

L Satow. & Schwarzer, R. (2003). Development of perceived self efficacy in academic and

social domains an analysis of individual growth curves psychologıe ın erzıehung und unterrıcht 50 (2), 168-181

Lavelle, E. (2006). Teachers' Self-efficacy for Writing. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4,

Leitwood, K. (2007). What We Know Abouth, *Educational Leadership*. J.M.Burger, C. Webber ve P.Knick. (Eds.) Intelligent Leadership. Springer, 41-66.

Lent, R.W. Brown, S.D. & Larkin, K.C. (1984). Relation of self-efficacy expectation to academiç achievement a And persistance. *Journal of Counseling Psychology*, 31,356-362.

Lirgg, C.D. (1991). Gender Differences İn Self-Confidence İn Physical Activity: A Meta-Analysis Of Recent Studies. *Journal Of Sport And Exercise Psychology*, 8, 294–310.

Marsden, H. Carroll M., & Neill, J. T. (2005). Who Cheats At University? A Self-Report Study Of Dishonest Academic Behaviours İn A Sample Of Australian University Students. *Australian Journal Of Psychology*, 57(1), 1-10.

McCoach D. Betsy, (2007). Increasing Student Mathematics Self-Efficacy Through Teacher Training. *Journal of Advanced Academic*, Volume 18, Number 2, 278–312.

Mirzeoğlu, D. Aktağ, I. & Boşnak, M. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen adaylarının, beden eğitimi ve spor yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının mesleki yeterlik duygusunun karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 18, 109-125.

Mirzeoğlu, D. & Aktağ, I. (2005). 46th. ICHPER. SD Anniversary World Congress Proceedings. The Effect of Teacher Practicum on Teacher Efficacy in Physical Education Department, İstanbul, 348-349.

Mohan, A.M. (2009). Teacher Efficacy in Geography: A Mixed Methods Study of Formal and Informal Teacher Education, *(Unpublished PhD Thesis*), TExas State University,

Moore, P. W. & Esselman, M.E. (1992). Teacher Efficacy, Empowerment, and a Focused Instructional Climate: Does Student Achievment Benefit. *American Educational*

*Research Association,* 20-24.

Morgil, İ. Seçken, N. & Yücel, A. S (2004) .Kimya Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançlarının Bazı Değiskenler Açısından İncelenmesi. *BAÜ Fen Bil. Enst. Dergisi*, Cilt:6, Sayı:1, 62-72.

Morrell, D.P. & J.B. Carroll, (2003). An Extended Examination of Preservice Elementary Teachers' Science Teaching Self-Efficacy. *School Science & Mathematics*, Volume:103, Issue:5, 246-251.

Multon, K. D., Brown, S. D., & Lent, R. W. (1991). Relation of self-efficacy beliefs to academic outcomes: A meta-analytic investigation. *Journal of Counseling Psychology*, 38, 30-38.

Oktay, A. & Sağır, Ş. (2008). Fen ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının Bilimsel Tutumlarının, Öz Yeterlik İnanç Düzeylerinin ve Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi. *Proceedings of the 8th International Education Technology Conference,* 868-873.

Öksüzoğlu, P. (2009). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları. *(Yüksek Lisans Tezi*), Mersin: Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Özdemir, S.M. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi,* 54 pp. 277–306

Özenoğlu, H. K. (2006). Fen Bilgisi Öğretmenliği Öğrencilerinin Biyoloji ile İlgili Öz-Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması, (*Doktora Tezi*), Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Özkan, Ö. Tekkaya,C. & Çakıroğlu., J.( 2002). Fen Bilgisi Aday Öğretmenlerin Fen Kavramlarını Anlama Düzeyleri, Fen Öğretimine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlik İnançları. *Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi*.

Özyürek, R. (1995). Fen Bilimleri Alanlarını Seçen Öğrencilerin Kariyer Yetkinlik Beklentisi ve Kariyer Seçeneği Zenginliği ve Üniversite Giriş Sınavlarındaki Performansları Arasındaki İlişkiler. *Doktora Tezi*, Çukurova Ünivesitesi, Adana.

Pajares F. & Lee A. (2002). The influence of student teaching on preservice elementary

teachers' science self-efficacy and outcome expectancy beliefs, *Journal on Instructional Psychology*.

Pajares, F. (1996). Self-Efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research*, 66 (4), 543-578.

Pajares, F. (1997). Current Directions İn Self-Efficacy Research. M. Maehr Ve P. R. Pintrich (Ed.), *Advances İn Motivation And Achieveme*. Volume 10 (1-49), Greenwich, CT: JAI Press.

Pajares, F. & Graham, I. (1999). Self- Efficacy, Motivation Costructs, and Mathematics Performance of Enfering Middle School Students. *Contemporary Educational Psychology*, 24, 124-139.

Pajares, F. & Miller, M.D. (1997). Mathematics Self-Efficacy And Mathematical Problem Solving: İmplications Of Using Different Forms. *Journal Of Experimental Education*, 65 (3).

Pajares, F. & Dale H. Schunk, Self-beliefs and school success: self-efficacy, self concept, and school achievement, 2001. < http://www.des.emory.edu/mfp/PajaresSchunk2001.html> (15.03.2010)

Riggs, I. M. (1991). Gender differences in elementary science teacher self-efficacy. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association* Chicago, IL, April 3-7.

Riggs, I. M.,& Enochs, L. G. (1989). Toward The Development of an Elementary Teacher's Science Teaching Efficacy Belief Instrument, *Paper Presented at the Annual Meeting of the National Association.* For Research in Science Teaching.

Ritter, J., William, M., Boone, J., & Peter, A. (2001). An Extention Analysis on the Self-Efficacy Beliefs About Equitable Science Teaching and Learning Enstrument for Prospective Elemantary Teachers. *Proceedings of the Annual Meeting of the Association for the Education of Teachers in Science*.

Savran, A. & Çakıroğlu, J. (2001). Biyoloji Öğretmen Adaylarının Biyoloji Öğretimine İliskin Özyeterlik İnançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 212001., 105-112.

Schriver, M.,& Charlene, C. (1999). A Comparison Of Middle And Junior High Science

Teachers' Levels Of Efficacy And Knowledge Of Developmentally Appropriate Curriculum And Instruction. *Journal of Science Teacher Education,* 10(1): 21-42

Schunk, D. H. (1981). Modeling and attributional effects on children's achievement: A self-efficacy Analysis. *Journal of Educational Psychology*. 73, 93-105.

Schunk, D. H. (1982). Self-Efficacy perspective on achievement behavior. *National Institute of Mental Health,* 1-32.

Schunk, D. H. (1991). Self-Efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist*, 26, 207–231.

Schunk, D. H.,& Pajares, F. (2005). Competence perceptions and academic functioning. In Chapter 6: *Handbook of competence and motivation* (Edited by Andrew J. Elliot and Carol S. Dweck). New York: The Guilford Press.

Schunk, D.H. (1984). Self-efficacy and achievement behaviors. *Educational Psychologist*, 19,48-58.

Schunk, D.H. (1995). Self-efficacy, motivation and performance. *Journal of Applied Sport Psychology,* 7,112- 137.

Senemoğlu, N. (2005). Gelişim Öğrenme ve Öğretim-Kuramdan Uygulamaya. Ankara. Yorum Matbaası.

Sisman, M. & Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalısmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:13, Sayı:1, 235-250.

Solberg, V.S., O'Brien, K., Villareal, P., Kennel, R., & Davis, B. (1993). Self-efficacy and hispanic college Student. Validation of the college self-efficacy instrument. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 15(1), 80-95.

Spielberger, C.D., (1966). Theory And Research On Anxiety. In C.D. Spielberg (Ed.) *Anxiety And Behavior* New York: Academic Press.

Şahin H, & Çakar E. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stratejileri Ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.

Taşkın, Ç. İ. & Hacıömeroğlu, G. (2010). Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçeye

Uyarlanması Ve Sınıf Öğretmeni Adayların Özyeterlik İnaçları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27.

Trotter, M. & Endler, N.S., (1999). An Empirical Test of the Interaction Model of the Anxiety in a Competitive Equestrian Setting. *Personality and İndividual Differences.* Volume:27, pp:861-875.

Tschanen M, Mega N,& A.Woolfolk Hoy. (2001). Teacher Efficacy: Capturing An Elusive Construct. *Teaching and Teacher Education*, Volume:17, 783-805.

Tschanen M, Mega N,& A.Woolfolk Hoy,& K. Wayne Hoy. (1998). Teacher Efficacy: Its Meaning and Measure. *Review of Educational Research*, Volume: 68, Issue: 2, 202-248.

Tschannen-Moran, Megan,& A. Woolfolk Hoy. (2007). The Differential Antecedents of Self- Efficacy Beliefs of Novice and Experienced Teachers. *Teaching and Teacher Education*, 1-34.

Umay, A. (16–18 Eylül 2002). ilköretim Matematik Öğretmenliği Programının Öğrencilerin Matematiğe Karşı Özyeterlik Algısına Etkisi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. Ankara: ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi.

Usluel Y. K. & Seferoğlu, S. (2004). Öğretim Elemanlarının Bilgi Teknolojilerini Kullanmada Karsılastıkları Engeller, Çözüm Önerileri ve Öz-Yeterlik Algıları. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, Cilt 3, Sayı 6, 143-157.

Ünlü, H. (2008). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlikleri Ve Sınıf Yönetimi Davranışları. *Yayımlanmış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Eğitim Yönetimi, 54, 277-306.

Üredi, I.,& Üredi,L.(2006) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyetlerine, Bulundukları Sınıflara ve Başarı Düzeylerine Göre Fen Öğretimine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması. *Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:1, Sayı:2,

Üstüner, M., Demirtaş, H.,& Cömert, M. (2009). The Attitudes of Prospective Teachers Towards the Profession of Teaching (The Case of Inonu University, Faculty of Education). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. (*İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi* Örneği). Education and Science. 34 (151),

140-155

Varol, B. (2007). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz Yeterlilikleri. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde

Vealey, R.S. (1986). Coceptualization of Sport Confidence and Competitive Orientation: Preliminary İnvestigation and İnstrument Development. *Journal of Sport Psychology*, 8, 221–246

Vealey, R.S., Hayashi, S.W., Garner-Holman, M., & Giacobbi, P. (1998). Source Of Sport-Confidence: Conceptualization And İnstrument Development. *Journal Of Sport & Exercise Psychology,* 20, 54–80

Vealey, R.S.,& Greenleaf, C.A. (2001). Seeing Is Believing: Understanding And Using İmagery In Sport. In: J.M. Williams (Ed.). *Applied Sport Psychology*: Personal Growth To Peak Performance (4th Ed.) (Pp. 247-283). Mountain View, CA: Mayfield.

Vrugt, A. J., Langereis, M. P., & Hoogstraten, J. (1997). Academic Self-Efficacy And Malleability Of Relevant Capabilities As Predictors Of Exam Performance. *Journal Of Experimental Education*, 66(1), 61-72.

Weinberg, R.S.,& Gould, D. (2003). *Foundations Of Sport And Exercise Psychology* (3rd) Edition). Champaign, IL: Human Kinetics.

Weiss. M.R. ,& Horn, T.S. (1990). The Relationship Between Children's Accuracy Estimates Of Their Phsical Competence And Achievement-Related Chariacteristics. Research *Quarterly For Exercise And Sport*, 61, 250-258

White, R.E., (2006). *The Sunday Times*, Değişen Dinamikleri Yakalamak İçin Liderlik Becerileri (Çev.: Kader Ay), İstanbul: Kaizen Yayınları,

Woodman, T.,& Hardy, L., (2003). The relative impact of cognitive anxiety and self confidence upon sport performances: A meta-analysis. *Journal of Sport Sciences*, 21, 443-457

Yalçın. T.,& Öçal. M. F., (2010, Mayıs) .Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik İnançları. Nitel Bir Çalışma. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda Sunulmuş Bildiri*, , Fırat, Elazığ.

Yaman S. , Koray, C.Ö.,& Altunçekiç, A.(2004). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* Cilt: 2, Sayı:3, 355-366.

Yaman, S., Koray,C.Ö., Altunçekiç.A.(2005). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:13, Sayı:1, , 93–102.

Yavuzer, Y., & Koç, M. (2002). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmen Yetkinlikleri Üzerinde Bir Değerlendirme. *Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim ve Bilim Dergisi,* 1 (1): 35-43,

Yılmaz, İ. (2010). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Ve Öz Yeterlik Algıları. *Yüksek Lisans Tezi,* syf: 48, 49, 51 Erzurum.

Yılmaz, M., Gürçay, D., & Ekici, G. (2007). Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 33: 253-259.

Yılmaz, M., Köseoğlu P., Gerçek C. & Soran H. (2004)Öğretmen Öz Yeterlik İnancıBilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C. ve Soran, H. (2004). Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi,* 5(58),

Zimmerhofer, A., Heukamp, V. M. ve Hornke, L.F. (2004). Ein Schritt zur fundierten Studienwahl-webbasierte Self- Assesment in der Praxis, *Report Psychologie*, 31(2), 63-71.

Zimmerman, B. J. (2000). Self Efficacy: an essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 82-91.

Zimmerman, B.J. (1995). Self-efficacy and Educational Development. In A. Bandura (Ed.), New York: Cambridge University Press.

# BÖLÜM 6

# EKLER

## EK-1 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Vereceğiniz bilgiler tamamıyla bilimsel bir araştırma için kullanılacaktır. Her bir cümleyi dikkatlice okuyup, o cümlenin size ne kadar uygun olduğunu (X) şeklinde işaretleyiniz. Sabrınız için şimdiden Teşekkür ederim…

Öğr.Gör. Bekir Barış CİHAN

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz: Bayan ( ) Bay ( )

2.Beden Eğitimi Bölümünü Kazanmadan Önceki Spor Yaşınız ……

3. Öğrenim Gördüğünüz Üniversite :

4. Beden Eğitimi Bölümünü Seçme Nedeni:

Aile ( ) Arkadaş ( ) ÖSS Puanı Düşüklüğü ( ) Tek İdealim ( )

Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin ( )

5.Şu an okuduğunuz dönem:

1. Sınıf: ( ) 2. Sınıf: ( ) 3. Sınıf: ( ) 4. Sınıf: ( )

6.Spor Branşınız :

7.Hangi sıklıkla Spor Yapıyorsunuz?

( ) Her gün, sürekli ( ) Her gün, birkaç saat ( ) Haftada birkaç gün

( ) Haftada birkaç saat ( ) Ayda birkaç saat

**EK-1** Vereceğiniz bilgiler tamamıyla bilimsel bir araştırma için kullanılacaktır. Her bir cümleyi dikkatlice okuyup, o cümlenin size ne kadar uygun olduğunu (X) şeklinde işaretleyiniz. Sabrınız için şimdiden Teşekkür ederim…

Öğr.Gör.
Bekir Barış CİHAN

**KİŞİSEL BİLGİ FORMU**

1. Cinsiyetiniz: Bayan ( ) Bay ( )

2.Beden Eğitimi Bölümünü Kazanmadan Önceki Spor Yaşınız ……

3. Öğrenim Gördüğünüz Üniversite :

4. Beden Eğitimi Bölümünü Seçme Nedeni:
Aile ( ) Arkadaş ( ) ÖSS Puanı Düşüklüğü ( ) Tek İdealim ( )
Atanması Diğer Branşlara Göre Kolay Olduğu İçin ( )

5.Şu an okuduğunuz dönem:
1. Sınıf: ( ) 2. Sınıf: ( ) 3. Sınıf: ( ) 4. Sınıf: ( )

6.Spor Branşınız :

7.Hangi sıklıkla Spor Yapıyorsunuz?
( ) Her gün, sürekli ( ) Her gün, birkaç saat ( ) Haftada birkaç gün
( ) Haftada birkaç saat ( ) Ayda birkaç saat

**Akademik Öz-yeterlik Ölçeği**

| | bana tamamen uyuyor | bana uyuyor | bana çok az uyuyor | bana hiç uymuyor |
|---|---|---|---|---|
| 1. Üniversite öğrenimimde her zaman yapılması gereken işleri başarabilecek durumdayım | | | | |
| 2. Yeterince hazırlandığım zaman sınavlarda daima yüksek başarı elde ederim. | | | | |
| 3. İyi not almak için ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum. | | | | |
| 4. Bir yazılı sınav çok zor olsa bile, onu başaracağımı biliyorum. | | | | |
| 5. Başarısız olacağım herhangi bir sınav düşünemiyorum. | | | | |
| 6. Sınav ortamlarında rahat bir tavır sergilerim, çünkü zekama güveniyorum. | | | | |
| 7. Sınavlara hazırlanırken öğrenmem gereken konularla nasıl başa çıkmam gerektiğini genellikle bilemem.(-) | | | | |

| | EK-2 ÖĞRETMEN ÖZYETERLİK ÖLÇEĞİ | yetersiz | | çok az yeterli | | biraz yeterli | | oldukça yeterli | | çok yeterli |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Çalışması zor öğrencilere ulaşmayı ne kadar başarabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 2. | Öğrencilerin eleştirel düşünmelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 3. | Sınıfta etkinliği olumsuz yönde etkileyen davranışları kontrol etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 4. | Etkinliklere az ilgi gösteren öğrencileri motive etmeyi ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 5. | Öğrenci davranışlarıyla ilgili beklentilerinizi ne kadar açık ortaya koyabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 6. | Öğrencileri okulda başarılı olabileceklerine inandırmayı ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 7. | Öğrencilerin zor sorularına ne kadar iyi cevap verebilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 8. | Sınıfta yapılan etkinliklerin düzenli yürümesini ne kadar iyi sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 9. | Öğrencilerin öğrenmeye değer vermelerini ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 10. | Öğrettiklerinizin öğrenciler tarafından kavranıp kavranmadığını ne kadar iyi değerlendirebilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 11. | Öğrencilerinizi iyi bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacak soruları ne ölçüde hazırlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 12. | Öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesine ne kadar yardımcı olabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 13. | Öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 14. | Başarısız bir öğrencinin etkinliği daha iyi anlamasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 15. | Etkinliği olumsuz yönde etkileyen ya da etkinlik esnasında gürültü yapan öğrencileri ne kadar yatıştırabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 16. | Farklı öğrenci gruplarına uygun sınıf yönetim sistemi ne kadar iyi oluşturabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 17. | Etkinliklerin her bir öğrencinin seviyesine uygun olmasını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 18. | Farklı değerlendirme yöntemlerini ne kadar kullanabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 19. | Birkaç problemli öğrencinin etkinliğe zarar vermesini ne kadar iyi engelleyebilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 20. | Öğrencilerin kafası karıştığında ne kadar alternatif açıklama ya da örnek sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 21. | Sizi hiçe sayan davranışlar gösteren öğrencilerle ne kadar iyi baş edebilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 22. | Çocuklarının okulda başarılı olmalarına yardımcı olmaları için ailelere ne kadar destek olabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 23. | Sınıfta farklı öğretim yöntemlerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 24. | Çok yetenekli öğrencilere uygun öğrenme ortamını ne kadar sağlayabilirsiniz? | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |